Emilie Flygare-Carlén

BRUDEN PÅ OMBERG

Emilie Flygare-Carlén

Bruden på Omberg

eBibliotek 1800

2023

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Emilie Flygare-Carlén: *Bruden på Omberg* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Emilie Flygare-Carlén: *Bruden på Omberg* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal*

context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

1

"Hvad gør du ved min gamle blå kjole, Agnete? Du kan dog vel aldrig have hjerte til at tage den itu?"

Konen besvarede blot spørgsmålet med et smil, mens den opløftede saks, som allerede truede kjoleskøderne, tydeligt nok forkyndte deres nærtforestående skæbne.

"Har du da rent mistet din hukommelse? Var det ikke i den kjole, at jeg fik dit Ja! Jeg erindrer lige så godt som det var sket i går, at jeg lod den sy blot for at blænde øjnene på dig. Det var en herlig kjole."

"Du havde den selv til lokkemad, min ven!" gentog fru Agnete, venligt nikkende til sin ægtemand, "og derfor må du ikke tage det ilde op, at den endnu engang gør samme tjeneste." Da hun havde sagt dette, tog hun et mønster af en besynderlig form op af sin lomme, bredte skøderne ud på bordet og lagde papiret ovenpå – og, trods hendes mands bedende blik, skar saksen lige igennem de luvslidte tråde i frierkjolen.

"Men hvad gør du da?"

"En lokkefugl."

"Ja så! jeg kan tænke det," småbrummede den gamle, "eftersom du har gjort lokkefugle til drengen af din egen kjole, så længe der fandtes en klud tilbage af den, så griber du nu til hans fars. Agnete! det vil i sandhed aldrig gå vel med alle disse lokkefugle, han bliver selv til sidst en lokkefugl inden enden ta'er det."

"Ve mig mand! du forivrer dig," gentog Agnete, idet hun lagde de tilskårne klude foran sig på bordet, og behændigt rullede de tilbageblevne sammen og stoppede dem om bag den højryggede lænestol.

"Gud bevares, man må, kan jeg tænke, ikke sige et ord om junkeren! Men jeg spørger dig blot, om jeg i min ungdom sprang således om som en nar og skræmte krager og alliker og alt, hvad Vorherre har skabt i både i luften og vandet."

"Ja så! har du nu også noget at udsætte på fiskeriet?"

"Jeg dadler hverken jagt eller fiskeri, når det kun sker med måde. Men jeg kan ikke lide, at den som skal arve et jernværk og 20 bøndergårde, og som bør have nyttigere beskæftigelser, øder sin tid på sådanne drengestreger."

"Hvad behager?" sagde fru Agnete, som nu allerede havde sammensyet en del af fuglen, og nu begyndte at udstoppe den. "Du bilder dig nok ind, at de kan skyde med lokkefugle, lægge sig på lur og skyde urhøns, så godt som Carl August gør det; jo vist, nej da fik vi vist aldrig noget vildt at smage."

"Så levede vi vel dog alligevel!"

"Ræk mig nu perlen til øjet! Nå! bliver den ikke naturlig? Hvad synes du?"

"Jo Gud bevare's, men jeg spørger blot om, hvad enden skal blive; er det på den måde, at jordene drives; bliver lader, loer, fårestalde og fæhuse bygget ved at man springer om i skoven så lang dagen er, og engang imellem ligger på søen og gaber, og tilmed være så folkesky, at man ikke tør se en smuk pige i øjnene. Han kommer til at dø som pebersvend oven i købet!"

"Mand, mand!"

"Kone! kone! jeg ved nok, hvad jeg siger. Når du og jeg vender næsen i vejret, skal forvalteren og ladefogeden og karlene og alt dette fandens tøj snyde ham lige op i øjnene. Han er jo dummere end en ... en ..."

"End hvad?" spurgte fru Agnete, idet hun stoppede indmaden op i brystet på fuglen, så at det svulmede som en nys udstoppet løjtnants. "End hvad?"

"End et tossehoved, for en sværmer er værre end et tossehoved."

"Nå! så lad os da sætte ham under formynder. Lad hele verden sige at brugspatron [Note 1)] Kemner har sat sin søn under formynderskab, fordi han var bly og tilbageholdende, og havde en smule raseri for jagt og fiskeri, og aldrig gjorde nogen fortræd, når han ikke blev ophidset ... Men alt dette er jo noget dumt snak. Sig mig for, hvor jeg skal få en smule rødt klæde fra, til øjenbrynene – har du ikke en lille lap i dine gemmer, kære Johannes?"

"Å, det er nogle narrestreger," mumlede brugspatronen, tog piben, som lå på bordet, med sig, og gik ud af værelset.

Efter omtrent en halv times forløb, da fru Agnete just stoppede de sidste blårtotter ind, kom den gamle frem i døren med en rød klud i hånden.

"Du er mig den rette nar!" sagde han, og kastede kluden på bordet.

Fru Agnete tog den og så på den.

"Gud hjælpe mig, Johannes," udbrød hun, og hendes øjne tindrede af glæde, "har du ikke skåret den fra bunden af dit barberskrin, jo, jo! du er ikke svag, du!"

"Snak, kælling! Jeg skal dog alligevel engang have nyt foer i skrinet!" – og – ligesom lidt flov over, således at være grebet på fersk gerning i en ting, som angik hans svage side, stillede den gamle herre sig hen ved vinduet, og begyndte at tromme på ruden – en morskab, han fortsatte, til han fik lejlighed til at råbe på én af pigerne, som ikke havde set, at et par høns var kommet ind i haven og skrabede ærterne op.

Note 1: Brugspatron: Ejer af fabrik eller lignende industriel virksomhed, købmand, godsejer, herremand.

2

Brugspatron Kemner havde arvet fabrik og gård efter sin far, som igen havde fået ejendommen i arv efter sine forfædre. Så længe man kunne huske tilbage havde herrerne Kemner altid gjort sig fortjente til det vidnesbyrd, at de var driftige og virksomme, ikke alene for sig selv, men også for hele omegnen. De havde fra far til søn været gode mennesker – gode landmænd og også som man sagde, gode husholdere. De havde desuden fået navn for at være udmærkede og forstandige mænd, som aldrig havde andre ideer end dem, alle og enhver kunne fatte, og sjældent fordybet sig i andre emner end dem, der vedgik sognet og lenet. Vel politiserede de en smule, men det var kun et uskyldigt tidsfordriv ved ølkruset og brætspillet – og når det gjaldt om at sætte et navn i spidsen for en fattigliste – et sammenskud i et eller andet velgørende øjemed, opbyggelsen af en skole, anlæggelsen af en ny vej – da blev familienavnet skrevet stort og tydeligt, for at hele sognet og omegnen kunne vide at Kemnerne aldrig holdt sig tilbage, når man behøvede at vise iver og – velstand.

Da den nuværende brugspatron Johannes Kemner giftede sig, nærede han det naturlige håb at hans efterkommere skulle ligne ham og hans forfædre i ét og alt. Men først havde han det uheld at miste sine to ældste sønner, der syntes at røbe alle mulige anlæg til at blive hverken mere eller mindre end – "fars sønner" – og dernæst havde han den ubehagelighed, at den tredje, eller Carl August – som snart var eneste barn og eneste

arving – i så høj grad som muligt, afveg fra det sind, den karakter, de ideer, som Kemnerne hidtildags havde været i besiddelse af. Allerede som barn røbede han en egensindighed, som bragte faderen i harnisk og mod hvilket han efterhånden brugte krabasken, samt sult og mørk arrest i kælderen.

"Det bliver aldrig til noget på den måde," sagde fru Agnete advarende. "Du gør ham tosset – han bider før sin tunge i stykker end han skriger, når han får prygl, og han ville hellere sulte til døde end bede om mad, når du har sat ham på sultekur, og jeg er bange for, at han før vil slå hovedet mod kælderloftet, end bede om at komme ud igen."

Carl August gjorde dog ikke noget af alt dette; han gennemgik lykkeligt enhver kur, men blev ikke synderlig forbedret.

Da begyndte brugspatronen at prædike fornuft; men Carl Augusts sind var ligesom tilstænget for den visdom, der kom fra faderens læber.

"Hør, min søn," begyndte brugspatronen en dag, da han rigtig ville gøre indtryk på drengen, "du holder jo meget af papa?"

"Å, ikke så forfærdelig meget," svarede den trettenårige dreng.

"Hvad, ikke meget? Dit utaknemmelige skarn! Skal du ikke holde af din far? Ved du ikke, at endog de umælende dyr elsker deres forældre? Ser du ikke, hvor føllet springer om sin mor?"

"Jo, det ser jeg nok – men jeg ser aldrig at denne slår det eller sulter og lukker det inde – hvis den gjorde alt det, kunne det vel hændes at føllet løb sin vej og aldrig ville komme tilbage."

"Jeg skulle for længe siden have sendt dig i skole i byen," sagde faderen for at bringe samtalen hen på en anden genstand, "men magisteren siger, at du ikke duer til noget – hvad tror du selv – tror du, at du duer til noget?"

"Å, jeg ved ikke."

"Har du lyst til at læse?"

"Å ja, sommetider."

"Ja, det er nok også kun sommetider. Men at løbe omkring i skoven, kravle op i træerne og drive, det har du lyst til."

"Ja, det er morsomt."

"Men du er nu så gammel, at du bør begribe, du skal lære noget for engang at blive en sådan mand som din far og farfar og farfars far har været. Du må tro, det var dygtige folk, de. Da de var så gamle, som du nu er, vidste de, hvorledes alt gik til, både på fabrikken og gården, og du ved ikke engang, hvorledes et stykke stangjern beredes, hvorledes en plov køres, en ager sås – eller ved du det måske?"

"Nej!"

"Ja, er du ikke som jeg siger, en rigtig ..."

"Dosmer," supplerede Carl August den vel for tusinde gange holdte prædiken.

"Ja, rigtigt, en dosmer – og det oven i købet af første skuffe! Nå, sig mig nu, om du har noget begreb om ære og skam? Skammer du dig ikke ved at gælde for en dosmer?"

"Å jo – og derfor er jeg altid helst ude i skoven; der forekommer jeg mig aldrig dum."

"Men søger du da ikke at opmande dig? Siger du da aldrig til dig selv, at det er såre ilde, at du ikke kan blive som andre mennesker, at du ikke kan gå din far til hånde i landvæsenet,

eller læse så godt som andre drenge på din alder? Hvad, du? Siger du ikke alt dette til dig selv?"

"Nej, det siger jeg ikke."

"Nå! hvad siger du da?"

"Jeg siger ingenting, men jeg tænker, at – at hvis jeg fik lov til at være i fred – hvis ..." Her standsede Carl August, som om det havde været for dristigt at sige mere.

"Tal ud! Jeg havde nok lyst til at vide, hvad du således tænker på din egen hånd."

"Ja, jeg tænker, at hvis jeg fik lov til at være i fred, at hvis far ikke altid sagde, at jeg var en dosmer, og at jeg ikke duede til noget, så kunne der måske blive noget af mig."

"Og hvad da?"

"Å! det ved jeg ikke."

"Nå! sagde jeg det ikke nok? Er det ikke netop denne kejtethed, der beviser, at du er et rigtigt får i forstand, skønt du ellers er en bjørn."

Hele Carl Augusts krop dirrede af vrede.

"Send mig hvorhen du vil," sagde han trodsigt, "lad mig blot komme bort herfra, førend jeg selv løber min vej."

"Ja, han skal bort," besluttede brugspatronen. Men med tårer i øjnene bad moderen: "Send ham endnu ikke ud i verden, det går aldrig godt."

Det blev imidlertid en nyhed for hele egnen, at den rige brugspatrons halvtossede søn skulle sendes bort for at indsamle visdom og lærdom, men alle folk spåede, at han snart ville blive sendt hjem igen, da man kendte ham alt for godt, og beklagede, at den værdige fars bekymrede besværligheder med sin søns opdragelse skulle lønnes så ilde.

"Jeg forsikrer dig, mit elskede barn! min kære Carl August," sagde moderen, mens de fortroligt talte sammen aftenen før afrejsen, "at du ingenlunde er dum eller indskrænket, men tværtimod, skønt din far ikke har øje for det, en dreng med et lyst og klart hoved. Men på denne måde, så forkuet, som du bliver her, kan du blive både det ene og det andet. Men gør imidlertid, min kære dreng, din mor ære, og kom ikke hjem, før du skal. Jeg tvivler ikke på, at du nok kan lære at læse, når du blot vil."

"Tror mor virkelig det for alvor?"

"Ja! som et evangelium. Erindrer du ikke, Carl August, hvor godt du læste i historien, da du var ganske lille, og hvilken forstand du havde på kobberstik, i særdeleshed når det var træer, fugle, søer – kan du huske det?"

"Ja, jeg tror det nok; men siden den tid har jeg ikke haft så god en hukommelse, det har jeg nok mærket, hver gang jeg læser ude i skoven, som jeg så ofte gør, når ingen ved af det."

"Stakkels lille Carl August! Far har vist givet dig for mange bank, men nu gør han det ikke mere, og han har vist mangengang i sit stille sind fortrudt det."

"Har han? Er mor vis på, at han nogensinde har angret det?"

"Fuldkommen sikker, min dreng! Jeg har jo selv mere end én gang lagt mærke til, hvor urolig han er gået frem og tilbage, hvorledes han sneg sig til at se på dig og hvorledes han, når han havde lukket dig inde i kælderen, selv sad lige så længe udenfor; og ved en lejlighed så jeg engang, skønt jeg lod som om jeg ikke så det, at han tørrede sine øjne."

"Var jeg da meget stridig? Sig mig det, kære mor!" sagde Carl August, og hans stemme skælvede af rørelse. "Var jeg meget

stridig, når far bar sig således ad mod mig?"

"Ja vist var du det, min dreng, men efter min mening var du aldrig blevet således, hvis du ikke var blevet for hårdt behandlet. Engang ... men du bliver blot bedrøvet, hvis jeg omtaler det –"

"Å, hvad gør det? lad mig høre."

"Ja, engang var du så rasende, som et vildt dyr, fordi du ikke måtte få lov til at tage fars stok med guldknappen på, du bed endog far i hånden."

"Det husker jeg nok," svarede Carl August, og blodet strømmede heftigt op i hans kinder, "men mor glemmer, hvorfor jeg gjorde det. Jeg fik prygl af kæppen, fordi jeg vovede at tage den, indtil jeg blev som mor siger, ligesom et vildt dyr, og siden vidste jeg ikke, hvad jeg gjorde."

"Men nu er barndommen forbi," sagde moderen beroligende, "nu er du tredive år og vil vise far og hele egnen, at du kan blive så god som nogen, og at du har forstand nok til i fremtiden at bestyre fabrikken og gården 'så godt som både din far og din farfar.'"

"Og farfars far," udbrød Carl August utålmodigt, "hvis jeg kunne slippe for at høre, hvad de havde gjort. Far kan testamentere fabrik og gård til hvem han vil, og sende mig til søs; det er både han og jeg bedst tjent med."

Moderen græd, så at sønnens hjerte smeltede, som det var gået så tit, indtil faderen med et alvorligt eller bittert ord atter forvandlede blodet til galde.

Det var den største lykke for Carl August, at rejsen var bestemt. Hjemme, skilt imellem faderens forkerte opdragelse og moderens ikke mindre forkerte forkælelses-system, kunne

han let være blevet alt det, hr. Kemner ville beskylde ham for. I Carl Augusts karakter blev imidlertid altid nogle grundtræk tilbage af den forkerte opdragelse, han havde fået i sin barndom.

År svandt hen, og med forbavselse, – i begyndelsen blandet med nogen mistro, – mærkede brugspatronen, at hans søn gjorde større og større fremskridt, og i stedet for de ventede beskrivelser og beklagelser over hans vankundighed og vildhed, beklagede Carl Augusts lærer, at hans indesluttede og alvorlige karakter gjorde ham utilgængelig for hans alders adspredelser og fornøjelser og at han på sit helbreds bekostning i alt for høj grad elskede sine studier.

"Ser man bare, om jeg ikke forstod at lokke guldet frem," sagde brugspatronen fornøjet ved sådanne tidender. "Jo, jeg så nok, hvorledes det var fat, om jeg end ikke ville spå om fremtiden. Men hvad tror du, Agnete, at der ville være blevet af ham, hvis jeg havde ladet ukrudtet vokse ham over hovedet. Nu kan han gudskelov styre sig og jeg håber at han takker mig for det."

At vælge embedsstanden var der aldrig spørgsmål om, i denne sag stemte både sønnens og faderens smag overens. I en alder af 21 år, efter fuldendte studeringer, kom Carl August hjem for at hjælpe sin far ved fabrikkens og gårdens drift.

I begyndelsen gik alting godt. Carl August lagde bånd på sig selv og fulgte faderen roligt, hvorhen han ville. Vidt og bredt udbredte brugspatronen sig over sin søns usædvanlige og dybe indsigter, og talte bestandig om en rejse til England, som Carl August engang skulle foretage sig på landbrugets vegne, og

denne rejse ville uden tvivl være blevet realiseret, hvis det kun havde beroet på faderen. Men Carl August røbede ingen lyst til at rejse. Vel studerede han alle de bøger om landvæsenet, som faderen gav ham – men at rejse over havet for at udvide sine indhentede kundskaber, det mente han ville ikke lønne umagen.

Fire år var henrundet siden han var kommet hjem, men det var langt fra, at denne tid var kronet med et virksomt liv, passende for en vordende brugspatron; ringe var den lyst og vilje, som Carl August i begyndelsen viste til at dele faderens beskæftigelse. Til sidst forsvandt den helt, og hans bestandige og kæreste beskæftigelse blev nu jagt, fiskeri og fornøjelser, der i rigt mål tilbød sig på Kemners gods, der var beliggende ud til Østersøens frugtbare strande.

Faderens forhold til sønnen var i denne tid blevet betydeligt forandret. Endelig havde en stemme i hans bryst sagt, at han selv var skyld i de fejl, som fandtes i Carl Augusts karakter. Brummede den gamle derfor en gang imellem, var det kun for sin kone. Når Carl August kom hjem, var han mild og blid og spurgte altid om, hvorledes jagten og fiskeriet var gået. Vel talte han undertiden om rejsen til England og omtalte alle de fortræffelige anstalter, som fandtes "derude", som brugspatronen plejede at udtrykke sig; men da han fandt, at denne hentydning ikke opfattedes med synderligt bifald af Carl August, ophørte han lidt efter lidt at tale om det.

I én ting tillod den gamle sig dog hyppige påmindelser, nemlig hvad angik sønnens ulyst til selskabslivet. Brugspatronen havde altid troet, at en mand, som ejede en

fabrik og 20 huse, var efter skik og brug forpligtet til at opføre sig som en adelsmand. Han ville, at hans kære Lindafors, hvor han selv, hans far, farfar og farfars far havde levet og regeret, skulle bestandig være bekendt for sin gæstfrihed, rigdom og gode levemåde – naturligvis uden overdrivelse. – Med et ord, han ville at Lindafors skulle være ikke blot blandt de første ejendomme der på egnen – men den "allerførste".

Dog, prædikenerne i almindelighed, såvel som enkelte anmærkninger i denne retning, gled forbi Carl Augusts øren. Sjældent eller aldrig fulgte han med på såkaldte visitter, og kom der fremmede hjem, syntes han fortrædelig, især hvis det var kvindfolk. Ytrede hans mor blot et halvt ord om, at denne eller hin frøken eller jomfru havde kastet et langt blik til ham, kunne man være sikker på, at den pågældende frøken eller jomfru ikke fik ham at se mere, for så vidt det kom an på ham.

Fru Agnete vidste dog ret godt, hvornår hun skulle føre sådan tale. Det gjaldt derfor altid sådanne piger, som hun ikke kunne lide, som var fattige og smukke og som hun derfor frygtede skulle udkaste garn for hendes Carl Augusts hjerte.

Men ved en anden lejlighed, da to rige frøkener kom på besøg, sagde den snilde mor: "De hovmodige gæs, de så ikke engang på dig, de syntes ikke engang at vide om du var i stuen eller ej", og næste gang de samme damer kom igen, blev Carl August ugenert siddende.

Men hvad vandt fru Agnete derved, at Carl August siden erklærede, "at han aldrig havde set et par hæsligere ansigter og aldrig hørt så hvasse tunger."

Fru Agnete rystede fortvivlet på hovedet; hun vidste ikke, hvorledes hun nogensinde skulle få en kone til sin kære Carl

August, han, som foretrak en velformet lokkefugl for alle piger i egnen.

3

Fru Agnete havde næppe påhæftet lokkefuglen det første øjenbryn, da brugspatronen syntes at høre hundene, og snart forkyndte en munter gøen af "Fyr" og "Pasop", Carl Augusts bedste jagthunde, at jægeren var i anmarch.

"Død og pine, Agnete!" sagde brugspatronen, idet han venligt nikkede ud til sønnen, som nu kom oppe fra bakken i alleen, "død og pine hvor den dreng ser godt ud. Den smukke næse har han efter sin farfar, og panden, panden, hvorpå alvor og godhed står skrevet. – Se hvor kinderne blomstrer og håret bølger sig i skønne lokker, men dog bliver næppe en pige forelsket i ham, og det blot for hans velsignede særheds skyld."

"Å snak!" svarede fru Agnete, og sneg sig om bag ved sin mands ryg frem til vinduet, "jeg undrer mig just over alle de pigebørn, som ikke er forelskede i ham. Sådan en vækst! Han holdt sine fulde 3 alen og lidt mere, da jeg sidst målte ham på dørstolpen, men han er bestemt vokset noget siden dengang, det kan jeg se på hans sommerbukser ... Nej, men se bare hvor net han ser ud i sin lille jagtfrakke, der findes ikke så net en karl ved hele vort grenaderregiment."

Under denne samtale nærmede Carl August sig bygningen og pegede smilende på jagttasken som hang over hans skuldre, den syntes at være velforsynet, og et par vældige hareben stak ud af den og krydsede hinanden over hans bryst.

Carl August trådte ind i køkkenet, hvor moderen netop mødte ham med et "Gud bevare os, min hjerte søn! hvad du har

gjort for en fangst i dag: to urhøns og en hare, et rigtig stort asen. Nu er du vel meget træt, min dreng?"

"Å nej dog, mor!" svarede Carl August, idet han kyssede hende på hånd og mund, "men middagsmaden skal nok smage mig godt. Jeg vil nok alligevel hvile mig lidt først."

Da han havde hilst på sin far og af ham fået de med dagsposten netop ankomne aviser, løb han op i sine egne værelser, hvor han straks kastede sig ned på sofaen, som stod i det inderste i hans soveværelse.

Han sov dog ikke, men tog et blad, i hvis ene kant faderen havde gjort et læg til tegn på, at en bemærkelsesværdig artikel stod der at læse. Det var en lang afhandling om en nylig opfundet tærskemaskine. Carl August læste ordene, men meningen blev ham en lukket bog, og misfornøjet med sig selv, og måske lige så meget med faderen for de bestandige påmindelsers skyld, kastede han bladet fra sig og vendte sig om mod væggen med det forsæt ikke at ville tænke på noget som helst.

Men hvem ved vel ikke, at man, når man foresætter sig ikke at ville tænke på noget, da allermest ivrigt tænker på både nødvendigt og unødvendigt? Således også Carl August. De nødvendige tanker – hvis man kan inddele tankerne i sådanne to klasser – angik hans egne forhold. Han tænkte på alle de venlige og opmuntrende blikke, faderen havde sendt, da de begge stod ved siden af hinanden i gården og derpå vendte deres skridt, den ene mod smedjen, den anden mod skoven. Han hørte aldrig en bebrejdelse for ulyst eller mangel på kraft; men bebrejdelsen stod undertiden i faderens øje, og smertede

dybt Carl August, som ikke desto mindre gik omkring og drømte, og blot gav sig af med det, der morede ham.

"Jeg ville ønske," tænkte Carl August, "jeg ville ønske, at jeg *kunne* være anderledes; jeg ville ønske, at det stod i min magt at glæde dem, at det ikke var mig så utåleligt og modbydeligt at beskæftige mig med det, som far og farfar elskede. – Men om jeg end gør mig aldrig så megen umage, får jeg dog aldrig nogen lyst til disse utålelige småbeskæftigelser, som udtværer tiden og gør timerne til evigheder – –

Hvad nytter det at gruble? Og hvad grubler jeg på? På tusinde unyttige ting, som intet fornuftigt menneske bryder sig om. Hvorfor holder jeg mere af dyrenes selskab end menneskenes? Hvor kan hjertet bløde i mig, når jeg lægger bøssen til kinden? Det gør mig ondt at berøve ungerne deres mor, magen dens mage, men jeg skyder dem dog alligevel undertiden – for ikke at blive lét ud, når jeg kommer hjem. Hvorfor sidder jeg hele timer og betragter f.eks. en simpel myretue, hvorved millioner af tanker gennemfarer mig, uden at jeg ved, hvorfra de kommer? Og hvorfor føler jeg tårer i øjet og salig glæde i hjertet, hver gang jeg ser solen gå op? Hvorfor er jeg nær ved at kysse dugperlerne i græsset og føler et tusindfoldigt liv gennemstrømme mig, når jeg om morgenen hører fuglene begynde deres sang? Hvorfor, hvorfor? fordi jeg er en drømmer, en sværmer, en døgenigt, som ikke ved at udnytte tiden og som derved bliver til plage såvel for mig selv som for andre.

Om jeg ville bort? Om jeg ville rejse og se mig om – ene det ville glæde jer, I gode gamle; men –" og her tog tankerne ulykkeligvis en mindre god vending – "hvad skulle jeg derude? Hvad nytte og glæde kunne jeg vel høste af det? Ejer jeg vel

nogen større glæde end den at tilbringe livet i mine egne skove. – Bør man da ikke gøre noget efter sit eget hoved? Bliver jeg ikke ejer af det alt sammen? Har jeg ikke råd til at følge mine egne lyster, og leve som jeg behager? Hvert menneske har sin måde at leve på – fars var det at piske forstand ind i hovedet på mig, så godt han kunne. Hvad blev følgen? At forstanden nær havde taget flugten og trodsigheden desto heftigere fik overmagten. Han havde en god hensigt – den forfejledes – intet er mere almindeligt – Jeg har også den gode hensigt om at opfylde alt, hvad de ønsker, og leve som far og farfar, men jeg kan ikke, og dermed er da atter et nyt mål forfejlet."

Således jog Carl Augusts tanker frem og tilbage. Han stod på grænsen til at blive en fuldkommen døgenigt. Ynglingen kan være en drømmer, og atter rejse sig til kraft – men det er ikke således med manden. – Hans drømmerier nedsænker ham snart i en grad, så at al hjælp bliver umulig.

Carl August havde de bedste naturanlæg; på bunden af en dyb og mild sjæl lå den varmeste følelse, men alt fik ved hans første opdragelse en skæv retning; og den store mistillid, han havde fået for vane at fatte til sig selv og sine evner, kunne ikke andet end, i det mindste for en tid, indvirke skadeligt på ham, og det så meget mere, som denne mistillid altid kom i strid med hans egenkærlighed, som moderens bagvendte opdragelsessystem stedse vedligeholdt; – Man kaldte til middagsbordet, og Carl August blev derved nødt til at vende sin opmærksomhed fra sig selv. Han skyndte sig ind, og det første, som mødte hans øje, var den af moderen forfærdigede fugl – én af de tusinde små overraskelser, hun tid efter anden fængslede sønnens taknemmelighed med.

"Den er ypperlig, lille mor!" sagde Carl August, "men nu har jeg snart flere, end mor har fået urhøns af mig."

"Ti stille med det, kære søn! så dygtig en skytte som dig behøver stadig ny lokkemad for vildtet."

Carl August smålo, og fulgte med ind i selskabsværelset, hvor moderen præsenterede ham for to gamle damer, som var på besøg, dog ikke alene, men fulgt af en netop hjemkommet søsterdatter, en smuk pige og begge de ugifte tanters erklærede arving. Af den stærke rødme, som farvede pigens kinder, da Carl August gjorde sin kompliment for hende, gjorde han, der, som vi allerede har sagt, var meget mistænksom, straks den slutning, at hans mor havde lagt hovedet sammen med tanterne og indgået planer mod hans ungkarlefrihed, og at disse planer allerede var meddelt den unge frøken.

Carl August behøvede kun en halv anelse for straks at gøre sig en fuldkommen anskuelse om, hvorledes alt var gået til; og at han denne gang ikke gættede fejl, kunne man slutte af den livlighed, hvormed fru Agnete og de to ældre fremmede hviskede efter bordet, hun om frøkenens, de om den unge hr. Kemners mange fortjenester.

Ved afskeden blev familien på Lindafors indbudt til med det første at gengælde det aflagte besøg, og så længe knurrede fru Agnete over Carl Augusts træghed, at han til sidst fulgte med; men denne visit blev både den første og den sidste. For nu åbenbaredes de moderlige hensigter så tydeligt, at Carl August på hjemvejen fandt sig foranlediget til at sige, at han endnu aldrig havde set noget fruentimmer, som han syntes om, eller kunne lide at tænke på som sin kone.

"Det kommer af, at du, min elskede Carl August, aldrig vil lære nogen at kende; men hvis du blot gjorde et forsøg, så ... ja, se kun ikke så mistroisk ud. Jeg har før set en lige så stor kvindehader som dig blive forlibt til lige op over ørene."

"Jeg er ingen kvindehader, kære mor, tværtimod ville jeg gerne tale med dem, hvis de blot ikke havde den dumme idé, at jeg da straks var forelsket i dem."

"Ja så! du tror, at de skulle lægge så stor vægt på et stakkels par ord."

"Hvis de ikke gør det, så er i det mindste deres mødre, fædre, tanter og kusiner redebonne til det. Det er netop derfor, at jeg er så bange for at nærme mig dem."

"Men herregud, min kære Carl August, på den måde vil du jo aldrig komme til at nærme dig nogen ung pige, selv om du endda skulle synes om hende. Du skulle dog vel aldrig få lyst til én, som hverken har venner eller frænder."

"Jo, omtrent sådan én skulle det være."

"Å ja! Hvorfor ikke! Du har nu sådan dine ideer, og da kunne du jo være så meget vissere på at få Ja for fabrikken og de 20 huses skyld! Den, som intet har, må jo altid være betænkt på et godt giftermål."

Det var en pil, som ikke forfejlede målet. Carl August havde ingen mere pinlig tanke end den at blive valgt for sin fars penges skyld. En kvinde, som engang muligvis kunne elske, skulle måske tillyve sig kærlighed for at blive en æret og rig frue! Ved moderens henkastede bemærkning svulmede allerede hans hjerte af harme: Hun, som kendte kvinderne så godt, havde åbent ytret, hvad han hemmeligt frygtede.

"Du bliver så stille," sagde moderen og så på sønnen, som tankefuldt stirrede ud i luften.

"Det gør mig ondt, at mor borttog min eneste glade tanke: den at opsøge mig en fattig pige, som kunne elske mig for min egen skyld."

"Ak, mit barn! hvad er det for romantiske griller? Kunne ikke andre end fattige piger elske dig for din egen skyld? Det er jo tværtimod verdens gang og sund fornuft at tro således. Fra arilds tid af har jo fattige piger gjort sig al optænkelig umage for at blive rige fruer, mens rige piger – det har man tusinde eksempler på – ikke sjældent tog fattige mandfolk; de må altid være friere i deres valg netop fordi de ikke behøver at tage hensyn til formue."

"Det kan være! Denne hersens unge frøken er vel meget rig, kan jeg tænke. Hun arver jo begge sine tanter?"

"Ja, kære Carl August! Og en gammel farbror i Nericke oven i købet! Dén pige, hun gifter sig minsandten ikke på spekulation eller for rigdoms skyld – man siger, hun slet ikke vil gifte sig."

"Det bliver en hæslig nyhed for dem, der måske spekulerer på hende – men blandt dem er jeg ikke, for en kone med to tanter tager jeg ikke, om hun så var en lysengel."

Fru Agnete fornyede ikke samtalen igen, men dette giftermålsprojekt lå hende så nær på hjerte, at hun til sidst satte faderen i bevægelse. Hans sendelse løb ikke synderligt lykkeligere af.

Carl August gav et bestemt Nej og forandrede ikke sin mening, ikke engang da moderen i allerdybeste hemmelighed betroede ham at frøkenen var stjerneforlibt i ham, at hun ikke sov, ikke spiste, men dag og nat græd over at se sin lidenskab

ubesvaret. Ja, endog da Carl August selv mærkede, at pigen ikke var utilbøjelig til at ville gifte sig med ham, selv om han så skulle gå glip af hele Lindafors – selv da blev han ved sit Nej; for to vigtige punkter stod ham i vejen: frøkenen havde rødt hår, hvad Carl August hadede mest af alt, og to rige, herskesyge, snakkesalige tanter, hvad han hadede lige så meget.

Men for at komme fra al den ubehagelighed, de daglige forelæsninger, tårer og bønner, tog han en rask beslutning, som skulle befri ham for al denne elendighed.

"Jeg har tænkt," begyndte han, en dag da han af egen tilskyndelse havde opsøgt faderen i smedjen og fulgte ham derfra, "jeg har tænkt på at se mig lidt om i landet, hvis far synes om det og ikke har noget imod det."

"Mej, det har jeg ved Gud ingenting imod, min kære Carl August! Når jeg undtager et ordentligt og fornuftigt giftermål, kunne du aldrig gøre noget bedre – men i det hele taget er jeg ret vel tilfreds med, at du rejser – jeg vil foreslå dig at besøge England."

"Nej – ingen udenlandsrejse, jeg vil blot se mig lidt om i Sverige, for fornøjelsens skyld."

"Ja, men også lidt for nyttens skyld, hvis det kunne lade sig gøre?"

"Ja, hvis begge dele kan forenes, så har jeg intet imod det."

"Men du vil sikkert ikke gøre noget for at opnå dette formål. På en rejse skal man se formålet klart og tydeligt – netop sådan som det er – og ikke som en forvænt indbildningskraft fremstiller det, for da bliver det blot falske billeder, som intet fornuftigt menneske kan blive klog på."

"Ja, jeg forstår fars mening! Jeg skal slå en streg over poesien og kun se med virkeligheden øje."

"Ja, Gud bevare's for at se med noget andet – og man skal se nøje til! Hør, Carl August! jeg vil dog foreslå dig at holde en dagbog."

"En dagbog," gentog Carl August, med tydelige tegn på uvilje, for næst efter fruentimmer med rødt hår og snakkesalige tanter var der intet, han afskyede så meget som dagbøger. "Nej, far, jeg har egentlig ikke nogen lyst til at føre en dagbog."

"Nå! det må jeg sige! men *hvorfor,* om jeg må være så fri at spørge?"

"Det forekommer mig som det løjerligste og uhyggeligste jeg kan tænke mig: hver dag at optegne de tanker og indtryk, jeg har haft, og siden, efter en lang tids forløb at læse: den 21. juni tænkte, sagde og gjorde jeg *det* – den 22. *det* osv. osv. hele vejen igennem. Jeg kunne ligesom blive bange ved at se disse døde tanker, som fra papiret ville true mig som spøgelser og minde mig om alle de dårskaber, jeg havde haft i sinde eller virkelig begået."

"Men min kære søn! Du er nu ligesom altid af anden mening end din far, det er bestemt ikke min mening, at du skal skrive alle de dårsk… ting som du tænker på, for så er jeg overbevist om, at det blev en dagbog, som jeg ikke forstod mig på, og det er ikke meningen ved en dagbog!"

"Men hvad anser da far for at være meningen med sådan én?"

"Jo, ser du, en dagbog, en journal – det er en fuldstændig optegnelse af – ikke som du siger – tanker og indtryk, men begivenheder – rigtige virkeligheder, som vi oplever, og dernæst af genstande, som vi passerer undervejs – Nu kommer

du således til en by. Er det en søstad, kan du altid regne med en god modtagelse, for mit jern er kendt og anbefalet overalt, hvor det kan udskibes fra, og sådanne planker som fra Lindafors må man søge længe efter. Nå, når du kommer til en by, så ser du på kirken, rådstuen og gymnasiet og andre sådanne mærkværdigheder, som det er morsomt siden at kunne fortælle om. Og kan du under besøget hos borgerne udstikke et ord om den rivende afsætning, vi har på vore produkter, så skader det ikke. – Nå, på landet! der har du mest et morende formål, hvis du ellers blot vil more dig. Den ene godsbesidder har næsten altid nogle indretninger, der er forskellige fra den andens, og ser du da et eller andet, der er værd at lægge mærke til, se så har du da din dagbog til at optegne det i. Forstår du nu hensigten med en dagbog?"

"Jo, men det giver mig endnu så meget større afsmag for at holde en sådan; for mens det allerede er kedeligt at se sine egne tanker fastnaglede, hvor meget utåleligere må det da ikke være at se sådanne smålige kræmmerberegninger! Men jeg skal engang imellem skrive et brev, og da så godt som muligt fortælle, hvad der hændes mig."

"Nå! Tak for det! Bedre noget end slet intet. Men lov mig, at du i dine breve, som jeg ved vil blive særdeles kære, både for mor og mig, ikke alt for meget taler om sådan noget kram, som du ved, jeg ikke kan lide."

"Jeg skal forsøge det, far! Men jeg fastsætter ingen bestemt tid; for det må komme, når lysten til at skrive driver mig ..."

"Godt! godt! men hvorhen agter du dig?"

"Det ved jeg ikke, og vil heller ikke vide det. Kursen skal hesten bestemme, når vi kommer ned på landevejen."

"Hm! hm!" mumlede brugspatronen. "Tænk om jeg havde været sådan én i min ungdom –"

"Vil du ikke, kære Carl August, at jeg skal pakke lokkefuglene ned for dig?" spurgte fru Agnete ømt, idet hun trippede omkring med sin kæledægges klæder. – "Det kunne måske glæde dig, hvis du undervejs ville gå på jagt."

"Nej, nej, lille mor! Lad dem hvile ud herhjemme! Jeg tror jeg kan hjælpe mig foruden."

Og på rejsedagen fulgte brugspatronen og hans ægtehalvdel den bortrejsende søn for at se, hvad vej hesten ville tage. For at gøre dens valg så meget friere, kastede Carl August tømmerne fra sig og sluttede sig til moderen og faderen.

"Nå, hvad siger du, mor?" spurgte brugspatronen.

Fru Agnete svarede fromt: "Mennesket spår, men Gud rå'r; og derfor vil jeg ingenting spå."

Men sagen var nu afgjort, hesten var med giggen slået ind på den vej, som førte sydpå fra Lindafors.

Og med en øm omfavnelse skiltes Carl August fra de gamle, som han aldrig som nu ved skilsmissen syntes at have elsket så meget.

4

Et par uger var forløbet efter Carl Augusts bortrejse.

Brugspatronen så hver gang efter i posttasken, om det lovede første brev ikke snart som; men altid forgæves, hvorfor han også gnaven brummede mod sin hustru. Fru Agnete morede sig i sin ensomhed med at pudse sønnens værelse og børste de kære, elskede lokkefugle, som stod opstillet i en fortrolig kreds med nogle udstoppede notabiliteter af den virkelige fugleslægt, som havde deres plads over og ved siden af Carl Augusts jagtredskaber på væggen for enden af sengen.

Det var aldrig fruens vane at beklage sig over et uheld, som traf hende; for hun havde gjort den erfaring, efter hvad hun selv sagte, at kvinderne var skabt for ulykken, og ikke ulykken for kvinderne. Som en følge af denne slutning, som for et andet sind end fru Agnetes rolige og forstandige ville være meget at beklage, faldt det hende naturligvis aldrig ind, højt at sukke over Carl Augusts tavshed, eller at lade brugspatronen få mindste anelse om den uro, som hun følte ved den. Når han brummede, tav hun, og tav han, smånynnede hun en lille vise, som hun havde sunget i sin ungdom, da den blå frierkjole så dagslyset, og siden havde haft så god lykke. Denne vise varmede endnu den gamles hjerte, så at han lo, når konen sang, og sagde ofte: "Syng det nok ene gang, Agnete!"

"Syng det nok engang, Agnete!" småsnakkede den gamle en dag fra sofahjørnet, da hans kone ved strikkestrømpen reciterede et vers af:

"Jeg ser grant på dine øjne
at du har en anden kær!"

Men en vogns rumlen i gården tilkendegav posttaskens ankomst og Agnete standsede med sangen.

Brugspatronen rejste sig og sagde med eftertryk: "Nu er det næsten tre uger siden; i dag må der dog vel i Guds navn være brev."

Og der *var* brev.

"Læser du højt?" spurgte konen, og så så glad ud som nogen, der havde vænnet sig til at beherske sine følelser.

"Som du vil, lille kone ... det synes at være temmelig indholdsrigt, at slutte efter tykkelsen; når det blot måtte indeholde noget fornuftigt, som er værd at læse."

"Ve mig, om du fortjener noget brev, mand, når du taler således," sagde fru Agnete, der ikke tålte sådanne udfald. Og ligesom hendes påstand burde stadfæstes, traf det sig også, til brugspatronens harme, at brevet så godt som blot bestod af papiret. Carl August havde nemlig skrevet på et helt ark papir, men selve brevet udgjorde blot en kvart side af følgende indhold:

"Elskede far!
For ti dage siden kom jeg til den lille by Grenna, der ligger meget smukt under sin høje, med småbuske beklædte bjergås, som hvert øjeblik synes at true med at styrte ned over de små træhuse. Jeg synes godt om denne by, man hører ikke megen støj her, og det glæder mig inderligt at

> se, hvor tækkeligt og pynteligt de små haver alle ligger, hver lige op til sit hus."

"Gid Fanden havde sådan noget vrøvl," afbrød brugspatronen. "Det, kan jeg tænke, har vel ingen før set. Det undrer mig, at han ikke har været hos borgmesteren – jeg er en gammel ven af borgmesteren i Grenna, og havde jeg tænkt, at han var rejst derhen, så skulle jeg have givet ham et anbefalingsbrev med."

"Måske står der noget om det længere nede; du har jo ikke læst det til ende endnu."

"Jovist står der om noget besøg, nej, nej!" – og brugspatronen gentog:

> For øvrigt er der i disse dage intet mærkeligt hændet mig ..." ("Det tror jeg min salighed nok," mumlede faderen, og skød brillerne op og ned; "hvad skulle der vel hænde den, som ikke lægger mærke til noget...") – "Jeg er ikke blevet bekendt med noget menneske ..." ("Sådan! sådan! – –")

"Å, så ti dog nu, og læs færdig," afbrød fru Agnete det påtænkte udråb; "han kan dog heller ikke springe omkring i byen til vildt fremmede mennesker; det er ikke hans vane, på den måde at gøre bekendtskaber."

"Sandt nok, min ven! og eftersom det ikke er hans vane, behøvede han ikke at rejse ud af stedet, for han ser ikke mere ude end hjemme."

"Men er du nu ikke uretfærdig igen? Står der ikke, at byen ligger ved en bjergås, som truer med at styrte ned over den? Jeg

beklager netop de stakkels mennesker, som er nødt til at bo der; og skriver han ikke, af der findes små, tækkelige haver?"

"Små, tækkelige haver; ja," efterabede den gamle med stor behændighed sin kones rørende tale; "det er da nu også noget at anmærke, det. Han siger ikke så meget, som hvad slags træsorter, der især vokser der; men vi skal dog have ende:

> ... 'Og, som der er noget herligt og behageligt ved at føle sig således ene med sig selv ...' (Ja så! det er herligt og behageligt det! ...) 'så har jeg benyttet tiden til at bese de mærkværdigheder, som findes i nabolaget. Jeg mener først og fremmest Visingsø, et levende mindesmærke om en tid, da adelsmanden havde langt mere udstrakt magt, end mangen fortidens konge, og dernæst det lige overfor på bjergklinten på fastlandet beliggende Brahehus. Dette gamle spøgelse, som i sit nærværende forfaldne ydre, måske endnu kan trodse sekler, før det synker i sin grav. Jeg rejser nu videre for at nyde Vätterns omegn. Mere næste gang. Jeg kan kun forsikre, at jeg forbliver fars og mors lydige
>
> *Carl August.*'

"Nå! Fik du nu noget at vide?" spurgte brugspatronen, ikke uden et bittert anstrøg i tonen. "Fik du at vide, hvorledes han lever, hvad han foretager sig og hvilke bekendtskaber, han har gjort? Er ikke det akkurat det samme, som om vi intet brev havde fået?"

"Å nej! det er jo et rart lille brev," mente moderen. "Giv mig det, så jeg kan læse det, når jeg bliver ene."

"Med største fornøjelse! Men jeg ved dog, at han kunne have valgt et bedre emne; for selv om det er en lille by, har Grenna dog en betydelig kvæghandel, og jeg gad nok have hørt et og andet om det."

Kun otte dage senere kom et nyt brev af et noget længere indhold, dateret i Hjo.

Da brugspatronen ikke var inde, da brevet kom, brød fru Agnete det og læste i aftenskumringen de kærkomne linjer fra den elskede søn:

> "Atter skriver jeg, og denne gang fra en lille by i Västergötland. Hjo bader sine fødder i Vätterns klare vover, men har dog ikke så ejendommelig en beliggenhed som Grenna. En ting har jeg alligevel imod Hjo: det kedsommelige grus på gaderne, som ingen brolægning har. Ikke heller her kender jeg noget menneske, men hvert ansigt, jeg møder, har et ubeskriveligt udtryk af velvilje og godhed. De ser ud, som de ville sige: Gå ikke således rundt som en særling, men spørg, så skal du få svar. Men jeg har alligevel ondt ved at gøre det første skridt, og så ved jeg ikke, om jeg da fik det så behageligt, som jeg nu har det på min egen hånd.
>
> Hver morgen, så snart jeg står op – og det gør jeg tidligt – går jeg ned på en af broerne, og ser hvorledes Vättern tegner til at blive den dag. Vättern er en overordentlig smuk indsø, men også overmåde lunefuld. – Sommetider ligger den så spejlklar, så gennemsigtig at man kan se fiskene på bunden, på andre tider ruster den sig til strid så voldsomt at den ville bringe Østersøen til at tilnikke den sit bifald – da er Vättern ikke til at spøge med, og skønt den

kun er en indsø, må man dog med dyb beundring skue det storartede i dens oprør – men – siden kommer der en aften – stå da ved dens bredder! se over mod den østre strandbred, se over mod Omberg, hvor det rejser sin langstrakte krog over den blånende rand, se de hvidt glinsende kirker, og se endelig, når solen iler mod sin nedgang, den lyse bane på vandfladen, det er, siger folket … mærket af den hellige Birgittes sti, da hun vandrede over til Vadstena – og man må erkende at Vättern i alle sine skikkelser fremstiller billeder, som hjertet aldrig glemmer.

Ved Hjos søndre port, tæt ved søen, står jeg ofte og drømmer ved den såkaldte Kosakbakke, hvor jeg genkalder i min erindring, hvad jeg tilfældigvis har hørt om den. Efter slaget ved Narva, da en mængde russiske fanger var kommet over til Sverige, var 25 kosakker blevet forlagt til Hjo, og da de døde, anså kirkens bestyrer dem ikke for værdige til at hvile i viet jord. De jordedes derfor i en sandgrav sønder for byen, men de har ingen ro i den svenske jord, som ikke vil huse nogen russer i sit skød.

Ofte om natten, når Vättern indsvøber sig i mulm og tåge, ser man ved det matte måneskin de 25 kosakker med deres lange lanser i lette rustninger ride over søen, indtil de til sidst forsvinder mod det østlige land, mod hjemmets himmelegn. Også jeg har troet at se deres urolige tog, en aftenstund, da søen afspejlede sig usædvanligt klart. Jeg slutter mit brev for i dag og fortsætter i morgen.

Endelig kan jeg da sige, at jeg har gjort et nyt bekendtskab. Hver dag har jeg forgæves spejdet efter

fartøjer og søfolk, her findes kun nogle ubetydelige både. Men i går aftes, da jeg kom ned, fik jeg en veltiltaklet galease at se, og en ægte skipper på broen i sin fortræffelige pjækkert. Det gjorde mig rigtig godt, jeg har længe længtes efter den salte sø, og jeg og den gotlandske kaptajn kom snart til at tale sammen. Han beklagede sig over de dyre lodsafgifter og den besværlige kanalrejse, den første han nogensinde havde gjort og frygteligt bandede han kortet over Vättern, hvor ingen landingssteder er afsat, hvor man må søge hjælp hos lodser i stedet for at vejlede sig selv, – 'Det koster mig, så sandt jeg er ærlig, over 50 Rbd. Banco for at komme til dette elendige sted,' forsikrede den hæderlige kaptajn, 'men slipper jeg vel ud igen, skal min skude ikke komme hid så snart igen.' – Han forekommer mig, den dygtige søulk, som en hvalfisk, der er kommet ind i en bæk. Note 2)

Og dette er alt, hvad jeg hidtildags har haft at fortælle; for øvrigt morer jeg mig godt og skal i morgen, om vinden bliver god, rejse til Omberg.

Bestandig med sønlig kærlighed fars og mors

Carl August."

Det var morsomt at se fru Agnetes ansigt, mens hun studerede dette brev. Begyndelsen gik hun temmelig hurtigt over, men da hun kom til ordene "endelig kan jeg sige, at jeg har gjort et bekendtskab", da så hun allerede en lille roman i tankerne og ingen må fortænke hende i, at hun blev fortrydelig, da hun så, at bekendtskabet ikke gjaldt en mand med rige, smukke døtre – men ganske simpelt en gammel skipper – og

dermed sluttede jo brevet. Af næste brev kunne hun jo endnu mindre vente sig noget; for hvad skulle der komme ud af rejsen til et bjerg – "Ja ja, det er godt og morsomt nok alt, hvad Carl August skriver, men det kunne dog have været både vidtløftigere og morsommere."

Men brugspatronen sagde, da han kom hjem og læste brevet: "Det var dog altid noget, min kære Agnete, jeg havde såmænd ikke troet, at han ville have tiltalt nogen, om han så havde set et helt orlogsskib på reden, jeg tror han bliver opmærksommere, og hvad han skriver om den gotlandske skipper er ret godt, det viser dog at han begynder at tænke over, hvad han ser og hører, og om også dette snak om månen og kosakkerne og den hellige Birgitte kunne have været borte, så er det dog ret godt som det er – ret godt – Stop mig en pibe, Agnete! Og giv mig lidt at drikke! Men hvorfor gik han ikke til Omberg, da han var i Östergylln? – Ja det ligner ham!"

Note 2: Carl August må have drømt, at han på den tid, vor historie foregår, så et søfartøj i Vättern. *Forf.anm.*

5

Utålmodigere end nogensinde før ventede brugspatronen på det næste brev, hvilket han dog ikke længe behøvede at vente på. Længere end begge de to tidligere, indeholdt det noget om enhver af de ting, som faderen plejede at inddele i sund fornuft og enfoldig snak.

Brevet var atter dateret fra Hjo, og skrevet aftenen efter Carl Augusts hjemkomst fra Omberg.

"Elskede forældre!

Nu kan jeg lige, jeg har levet; ja, jeg har levet et helt døgn fuldt af ubeskrivelig glæde!

Jeg nævnte i mit sidste brev, at jeg agtede mig til Omberg, Östergötlands krone.

– Det er så lokkende fra den vestre strandbred at se over til den østlige: man længes efter at komme derhen – så det gjorde jeg.

Efter at jeg en smuk morgen havde lejet mig en lille båd og indgået aftale med to unge karle om at besørge sejlene og årerne (hvilken af delene, der så måtte behøves) gik jeg klokken to om eftermiddagen ombord i selskab med mit rejsekort, min kikkert og min kære Oxenstjerna, for med den at fordrive tiden under sejladsen på søen.

Vinden, som i begyndelsen kunne kaldes ret god, blev lidt efter lidt svagere, og sejlene blev os unyttige. Og – kan jeg sige – det var godt, at det modsatte ikke indtraf. For jeg

ved ikke, om jeg kunne have haft lyst til at se disse gode indsø-sømænd ruste sig til forsvar mod en stærk storm. Der lå i deres blotte forberedelse til at hejse og fire sejlene en sådan ubeskrivelig landlighed, og i deres måde at føre årerne på en sådan ubehjælpelighed og langsomhed, at vore rigtige søfolk ville have skoggerlét af det. Jeg fordristede mig også til at sige dem dette, men den ene – de var for øvrigt et par muntre karle – svarede ganske roligt: 'Å! går det ikke så hurtigt, så går det så meget desto langsommere.' – Det var noget, som ikke kunne bestrides. – Og da intet vindpust rørte sig, så man kunne mærke det, og, som de udtrykte sig: 'ligesom nogen skød bag på,' krøb båden ganske langsomt frem for de matte åretag, mens jeg havde god tid til at lægge mærke til mine skibsfolks manerer, som forrådte en stor ulighed med vore østersøgutter, en ulighed, som røbede sig også i deres måde at hente styrke og mod på. 'Se så, Calle, nu tager vi os en dram!' sagde den ene af kammeraterne og satte brændevinsflasken for munden med en så fyrig begærlighed i de små spillende øjne, at jeg næppe troede, at halvdelen af indholdet kunne tilfredsstille den. 'Vist nok,' genmælede Calle og greb nu flasken. Men da den siden kom til at ligge, fandt jeg, at de kun havde nippet til den som den fineste jomfru.

For dog ikke at angribe deres mandhaftighed, bør jeg måske anføre, at denne nippen gentoges i det mindste hvert tiende minut, hvilket også havde til følge, at fluerne inde i flasken snart løb på grund. Men skorpen, som de havde imellem sig på toften, og som mellem hver slurk

vandrede fra mund til mund, var kun halvt fortæret, da vi efter 7 timers fart kom til landingsstedet ved gæstgiverstedet *Hästholmen* lige sønden for bjerget.

Under hele overfarten fra vest til øst ser man det storartede Omberg udbrede sig i stadig tydeligere og tydeligere former; man føler sig uvilkårligt grebet af forbavselse og beundring, når man til sidst ser foran sig disse lodrette bjergvægge, som stiger ned i et vand, som synes at være 400 fod dybt. Dette dyb i Vättern, det dybeste, der findes, foruden hele Ombergs beliggenhed ved den ellers flade strandbred, har givet anledning til den djærve formodning, at denne bjergkæmpe ved en eller anden jordomvæltning er blevet opkastet fra havbunden på landet. Hvordan det nu end er, så ligger kæmpen der, og hæver sig med friske skove, herlige græsgange og kronede tinder majestætisk over hele omegnen til lands og vands, et vældigt sømærke for de sejlende.

Det var ved solens nedgang, at vi kom til *Hästholmen*, og efter at jeg havde fået mig et værelse og nogle forfriskninger, lejede jeg mig en mindre båd for med den at ro ind i grotterne. Dette mærkelige bjerg har nemlig så store udhulinger og hvælvinger, at man let kan komme ind i dem.

En aften som denne kan min sjæl aldrig glemme. Aldrig har mit øje set og næppe nogensinde vil det igen få at se en sådan himmel, et sådant vand, så meget usigelig herligt på én gang. Da båden gled ud på vandet, som ikke krusedes af et eneste vindpust, brændte den vestlige del af horisonten i blod og guld, og blod og guld strømmede over havet. Det

var ikke vand, men purpur, som årerne gennemskar; bagved stod månen i en stor, violetfarvet sky, som gestaltede sig i lette, fantastiske figurer, og lige som båden skød frem, rullede måneskinnet efter, begærligt efter at kysse de små krystalhvide bobler, som aftenrødmen indfattede i perler, prægtigere end alle havets koraller.

Og i denne pragtfulde nat stod jættebjergets gråfarvede vægge med vandet til fodstykke og himlen til baldakin i forhøjet skygge, og jo mere vi nærmede os, desto større åbnede sig et vidt gab for os.

Vi holdt stille foran Rödgafvels-grotten, den mærkeligste af dem alle.

Foran selve åbningen, eller den hvælvede port i gotisk stil – bjerget viser sig her i sit naturlige udseende – danner afbrudte klippestykker, adskilte fra hinanden ved bestemte mellemrum, et storartet draperi, som snart i skarpere, snart i afbrudte takker beskygger indgangen. Udenfor denne på venstre side falder lyset ind fra en udstående skråvæg, som er revnet på midten og således dannes af to kolossale skiver, imellem hvilke den nordlige himmel strømmede ind med sin bleggule stribe og forjog skumringen i den rummelige forstue.

Men natten drog snart frem over Omberg og dens underjordiske boliger: kun en let belysning fra aftenens sidste glød trængte sig endnu ind gennem revnen. Det sukkede i bjerget – suk måske fra bjergets fængslede ånder, eller måske holdt dronning Omma, som traditionen har ladet give bjerget dets navn, nu sin bøn i den tavse celle?

Jeg åndede næppe – jeg blot så og følte, da båden efter et lille ophold fo'r ind i den mørke hvælving. Vandet slog mod stenene derinde, klangen af årerne genlød i dæmpet ekko mod det skrånende bjerg – sukkene hørtes alt stærkere og stærkere, og syntes at komme skiftevis fra dybet og de gennembrudte draperier, som var over os. Vi var nu inde i Rödgafvels-grotten.

Men jeg ville have det endnu skønnere – jeg steg i land på den 7 til 8 alen lange strand, hvor jeg på det tykke stenlag, som dannedes af utallige, besynderligt formede småsten, antændte en ild inderst inde i grottens fordybning – jeg havde nemlig medtaget tørt brænde – og da luen slog op, belyste den klippehavnen og kildevældet under det højt hvælvede tag, hvis faldende dråber lignede en perlekrans, samt båden og de to karle i den, greb en følelse mig, der var for stor til at kunne udtrykkes i ord. Jeg vendte mig mod ilden, jeg så højere op imod klippevæggenes fordybninger – og så med stum forbavselse en stor fugl, som havde søgt ly i en af revnerne. Det var en falk og den lå der død i sit skjul.

Hvorfor var den flygtet herind? Hvorfor havde luftens frie indbygger søgt sig en seng i bjergets dybeste indvolde? Havde stormen jaget den herind og var vandet da steget så højt, at det var trængt ind i det sorte fængsel; eller havde den træt af alder her søgt sit sidste tilflugtssted, en stakkels eneboer, som mæt af friheden og livet, sørgende over en tabt mage har villet gemme sig for sine brødre. Hvem ved det? Ingen ... Jeg tog den døde falk, dens vinger skulle følge mig hjem.

Jeg steg atter i båden og roede ud i søen; derude havde nu månen fået herredømme over den døende aftenrøde. Vandet havde atter fået sin naturlige farve og var ganske mørkeblåt. Fra ilden i grotten steg luen alt klarere og klarere op, gnisterne dansede omkring i den dunkle hvælving, og midt ude på søen afspejledes billedet af den brændende grotte.

Vi fortsatte farten længere nord på, hvor en mængde af andre grotter indbød os til at standse – men ingen var så mærkværdig som Rödgafvels ..."

– Så langt var nu brugspatronen og fru Agnete kommet i læsningen af dette Carl Augusts brev, da den gamle, skønt han havde lovet sin hustru, at han, hvad der end stod, ikke ville afbryde læsningen, trods alle sine forsætter ikke kunne dy sig længere; og med et kraftigt "Fanden tage mig om jeg nogensinde har hørt mage til sludder," gav den værdige brugspatron den utålmodighed luft, som han havde behersket i sit hjerte.

"Nå, hvad er der nu?" spurgte fru Agnete, som havde lagt mærke til, at et uvejr var i vente.

"Ja, det må Fanden vide og ikke jeg! Men så meget ved jeg, at det er aldeles ravruskende galt at fylde to tætskrevne sider kun med beskrivelser over aftenrøde, måneskin, purpurskyer og bjergtrolde. Jeg tænker, at en af dem er faret i knægten – begynder han ikke så fornuftigt, at man skulle have troet, at det var et klogt menneske, der havde skrevet brevet, og anmærker forskellen mellem hine landkrabber, som ikke forstår at håndtere et sejl, og vore raske søgutter – hjertet hoppede i mig af glæde. Men så begynder han pludselig at fare ud i en strøm,

stridere end faldet ved smedjen, og hvad er det så, han driver sin mølle ved – Å, bare sludder og fantasier, følelser, røde falke og alt dette krammeri, som kan være godt nok for en forlibt pige, men ikke for arvingen til min fabrik og ..."

"Mine tyve gårde," supplerede fru Agnete.

"Ja, ganske rigtigt, mine tyve gårde; de hverken tilsås eller passes med falkevinger og purpursæd – sådan noget jammerligt kram! – Giv mig piben og aviserne!"

"Så læser jeg resten for mig selv."

"Nej, bi lidt med det; du kan nok give tid til i morgen; der er jo ikke noget, som spænder nysgerrigheden."

Men enten nu aviserne ikke havde noget morsommere at fortælle, eller brugspatronen glemte sin fortrædelighed og længtes efter at se slutningen på brevet – nok – aviserne lagde han bort, og med et: "Å! så lad os da høre det snavs!" fremtoges atter Carl Augusts brev.

Smilende fyldte vor mor glasset med skummende øl og bød den gamle det.

"Nå, hvad skriver han nu mere, den kære dreng?"

"Ah!" svarede faderen langtrukkent, "du brygger noget dejligt øl, Agnete! Jeg tror aldrig, at der vil findes sådan noget, når du engang er borte. Men hør nu:"

> "Jeg lå over på *Hästholmen* om natten, og næste morgen tidligt begav jeg mig på vej, for til lands at se så meget af bjerget, som jeg kunne nå. Egnen omkring bjergets fod er herligt udstyret af den rige natur. Vejen slynger sig frem imellem bølgende kornmarker og blomstrende enge og

> hele lunde af bøgetræer; og det ikke mindst fængslende er de herlige ruiner af Alvastra kloster ..."

"Gud bevare's," afbrød brugspatronen, "kommer han nu til at husere med det klosterkram, så kan vi sige godnat til al klog snak."

"Det var nok bedre, kære Johannes, at du tav stille og læste, end at du hvert øjeblik afbryder med anmærkninger, som tilmed just ikke er synderligt bevendte. Om et kloster måtte man dog i det mindste kunne sige, 'Gudskelov, at det ikke mere findes,' og det var straks et klogt ord."

"Snak! Ti du nu stille og hør efter."

> "... Jeg vandrede ind i den fordums klosterkirke, hvis ene hvælving halvt er tilbage: endnu findes de vældige buer, der har trodset så mange århundreder. Det susede i træerne, som voksede der omkring, og om ruinerne af det hus, hvorfra fordum mangen en inderlig bøn og suk var opsendt; og jeg følte selv, at jeg her kunne bede og angre mangen en forvildelse, mangen en handling, mangen en time af det henrundne liv, og derpå syntes jeg mig så opløftet, at jeg var nær ved at synge med luftens sangere, som kvidrede i træerne ..."

"Hm," sagde brugspatronen, "gid det måtte slå rod! Men lad os se vindere."

> "... Jeg har set levningerne af cellerne og sukket med dem, der engang længtes efter livets glæde og fryd; jeg har set en hvælving, som jeg – fordi den ligger i den inderste del af

kirken – indbilder mig har været det rum, hvor den unge novice blev modtaget efter at have ombyttet den verdslige dragt med nonnesløret, ofrende sig til kirken og sigende farvel til verden og livet – – – men jeg tænker her på far, og afbryder ..."

"Gud velsigne dig for det, min dreng! Det var det klogeste, du kunne gøre; imidlertid, kære Agnete, er jeg nu forsonet med besøget på klosteret – jeg tror virkelig, at han dog har nogle fornuftige tanker i disse hvælvinger."

"... Jeg nærmede mig alt mer og mer midtpunktet for min vandring. Jeg skulle endnu tidligt om morgenen besøge den såkaldte 'Isse' for ret at kunne nyde det skue, jeg havde i vente. Men nu, ankommet til bjerget, måtte jeg skaffe mig en vejviser. Jeg standsede foran leddet til en allé, som førte op til et lille smukt, rødmalet hus, så landligt indbydende som det lå der, belyst af morgensolen. Jeg kom dog ikke til at træde ind; for en bondedreng, der i det samme kom gående, tilbød at vise mig vejen. Af ham fik jeg at vide, at det var overjægermesterens bolig. Da jeg gik bort derfra, følte jeg et virkeligt savn –- jeg har aldrig set noget hus, jeg har følt en sådan lyst til at gå ind i, som dette."

"Er han ikke rent tosset?" spurgte brugspatronen og gjorde et ophold for at appellere til sin kone; og denne gang lod Agnete sig nøje med et: "Hvor du dog snakker!" – men dette sagdes i en så lidt modsigende tone, at brugspatronen sluttede, at hans

kære Agnete i denne sag tænkte akkurat det samme som han selv.

> "... Nu vil jeg ikke længere trætte far og mor med beskrivelser, jeg vil blot tilføje, at jeg, da jeg, efter en ikke lidet trættende vandring under bjergets forskellige træsorters kroner, havde nået 'Issen', belønnedes over al forventning. I ét eneste sekund kunne jeg vende øjet fra Østgotland til Vestgotland, fra Småland til Nericke. Seks byer så jeg – næsten halvtreds kirker, og langt borte i den vestlige horisont et glimt af Kinnakullen; Vättern lå som et stort blåt klæde udspændt for mine fødder, og indvævede i dette klæde strålede i solens glød dens fornemste prydelser: Vissings-ø på den ene side, og den vidunderlige 'Jomfru' med sine små klippeholme på den anden. I sandhed! Dette var i forening med det uoverskuelige landkort i østen ganske henrivende; men jeg må dog tilstå, at hverken min sjæl eller mit øje ikke her fandt nogen hvile: det var for udstrakt.
>
> Det var allerede højt oppe på formiddagen, da jeg vandrede ned, efter flygtigt at have betragtet navnene på den stenklippe, som man fortæller er den mystiske dronning Ommas grav. Jeg har aldrig kunnet lide det smøreri på mærkværdige steder, og jeg ville for ingen pris have ridset mit ubetydelige navn blandt alle de vist lige så ubetydelige, der allerede stod der.
>
> Mens jeg ad den dunkelgrønne vej gik ned af bjerget, tænkte jeg vistnok et og andet, men jeg erindrer mig, at far ikke synderligt ynder sådanne småtanker, og derfor forbigår jeg dem. Jeg ville bese de elleve bøge, inden jeg

sagde farvel til bjerget, og der mødte mig endelig et lille eventyr ... Men hvad ser jeg! Klokken er på slaget ti, og om en time afgår posten fra Hjo. Intet mere end forsikringen om fortsættelsen næste gang. Gud velsigne far og mor.

Carl August."

Fru Agnete satte nu, som vi tidligere har sagt, en stolthed i aldrig at klage over svigtede forhåbninger, men om også hendes læber tav, så talte i det mindste denne gang hendes lange ansigt så meget desto tydeligere. Og skønt brugspatronen selv var dygtigt nysgerrig og fortrædelig over, at Carl August ikke havde begyndt sit brev tidligere, kunne han dog ikke afholde sig fra en hjertelig latter.

"Nå, mor! fik du så noget at vide? Så snart vi blot er kommet så vidt, at der skal ske noget, vips er klokken ti og posten færdig."

6

Fru Agnete kunne ikke sove hele natten over de mangfoldige tanker, hun havde gjort sig om det eventyr, som Carl August havde nævnt. Så rolig end fru Agnete forekom hendes mand, såvel ved enkelte begivenheder som i det hele taget – var hun dog på egen hånd i stand til de mest overspændte udflugter – og hun ville have været en fuldkommen sværmerske, hvis ikke hendes giftermål med brugspatron Kemner, det roligste, hæderligste og mest prosaiske menneske i verden, havde tvunget hende til mådehold. Da den gamle om morgenen var gået ned i smedjen og som sædvanlig først kunne ventes hjem om et par timers tid, kaldte fru Agnete på sin yndling, den gamle "Hønse-Lise", som fik det ærinde at løbe over til Södraborg for at bede "Kærren" så snart som muligt at komme op på herregården. Hønse-Lise vidste nu på sine fingre både hvad Kærren skulle til, ligesom også at en vis hurtighed i Lises egne fødder ville bringe hende fordel, hvorfor hun næppe gav sig tid til at høre fru Agnetes befaling til ende, om med Kærren at tage vejen op over baggården.

Førend denne mægtige person kom, hun som var fruens højre hånd, må vi sige nogle ord både om hendes forhold til huset som også om hendes usædvanlige navn.

Kærren havde fra begyndelsen af været i fru Kemners forældres hus og særskilt oppasserske for jomfru Agnete. Da den unge madmor siden giftede sig, fulgte Kærren eller som hun da hed, Margrethe, med sit unge herskab til Lindafors. Den

overdrevent følelsesfulde fru Kemner, som ofte i stilhed græd over indbildte lidelser, fandt sin største trøst i at betro sig til Margrethe – men Margrete var ingen øjentjener, som altid var på rede hånd med at give hende ret i alt. Ikke ganske blottet for en fornuftig måde at belægge sine ord på, og begavet med en skarpere forstand end madmoderen, forestillede hun hende det urigtige i at sørge over indbildte smerter, og fruen havde virkelig Margrethe at takke for, at hun, i stedet for klynkevorn og "sentimental" var blevet en ufortrøden husmor og forstandig hustru.

Margrethe var imidlertid også trådt ind i den hellige ægtestand, og derfra daterede hendes omtalte øgenavn sig. Vel var manden, soldat Kærr, engang ved en generalmønstring trådt frem ved mønstringsbordet og havde da begæret at få sit navn ombyttet, og havde også virkelig, da han på spørgsmålet om årsagen til hans ønske, sagde, at hans hustru almindelig kaldtes Kærren, fået sin billige begæring opfyldt, og var blevet omdøbt til "Blid". Men hvad hjalp det? – Konen fik efter den tid navnet "Blids Kærre" og derved blev det så.

Kærren boede nu som enke i en lille by, som hørte til herregården og var endnu uundværlig for sin fordums madmor. I sin modnere alder havde hun lagt sig efter spådomskunsten, og var i hele egnen kendt som et virkeligt orakel.

Alle unge piger, som ventede friere – alle friere, som gik i frygt og bæven, besøgte "Blids kærre" – ja, selv herskaber forsmåede ikke at rådspørge hende – og hvad fru Agnete angår, da havde Kærren netop i denne henseende hendes uindskrænkede fortrolighed.

Fru Agnete gik i dag urolig frem og tilbage oppe på kvisten; hun vidste alt for vel at hendes mand, som egentlig aldrig havde følt nogen bestemt lidenskab, dog i højeste grad afskyede og hadede al spåen, og at han, så godmodig han end var, dog ville geråde i den heftigste vrede, hvis han fik at vide at nogen i hans hus – endsige da hans egen kone – ville søge gamle kællinger for at løfte dækket for de skjulte ting – eller, som han kaldte det – "kigge Vorherre i kortene".

Men Kærren kunne jo være her inden en halv time, og på en halv times tid var hele sagen afgjort, og den gamle ventedes ikke hjem førend om to timer.

"Velkommen," sagde fruen venligt, da hendes gæst fra baggården trådte ind i mælkestuen, hvorhen scenen for Carl Augusts tilkommende skæbne var forlagt. – "Du tog dog vel kortene med dig; skønt jeg ikke sagde noget om det til Hønse-Lise?"

Madam Blid nejede sirligt for sin gamle madmor og svarede i en halvt dæmpet tone: "Ja, jeg anede nok noget, jeg, da jeg skulle gå bag ind!"

"Ja, kære Margrethe! Men sæt dig ned;" og på et par stole, som var sat midt på gulvet mellem to lange rader nymalket mælk, tog fru Agnete og Blids Kærre hver sin plads, idet de skød et bord frem for sig, der var besat med flødeskåle og skummeskeer.

"Vil du ikke først tage dig et stykke smørrebrød, Margrethe, og lidt tykmælk, mens jeg siger dig, hvorledes sagerne står?" Og mens Margrethe tog sin frokost, fremsatte fruen sine ord således:

"Du ved, Margrethe, at der altid har ligget fruentimmer langvejs fra til Carl August. Nå! nu ved du jo, at han er ude på rejse, og, skønt jeg, da han rejste, ikke turde mæle et ord om, at han burde se sig om, eller sådan noget – så havde jeg mine egne tanker om, at han ville træffe på én, som behagede ham. Hidtil – men spis da Margrethe, jeg ved da, at tykmælken er god og brødet og smørret med – hidtil, siger jeg, har jeg ikke af brevene kunnet slutte, at han har truffet på noget menneske, førend nu i det sidste, hvor han siger, at han har haft et lille eventyr; men han kunne ikke fortælle det førend næste gang, eftersom klokken var slået og posten skulle gå. Nu har jeg fået for mig, at Carl August intet eventyr kan have uden med fruentimmer, og at, hvis der er fruentimmer med i spillet, ingen kan vide, hvor ræven har sin gang! Og nu ved du også, hvad jeg mener. Men vi har ingen tid at give bort; den gamle kommer igen klokken ni."

Margrethe svarede intet, men skubbede flødekarrene og skeerne til side, fremtog af kjolelommen det forslidte spil kort, spyttede på tommelfingeren, og begyndte at udbrede kortene.

"Nå, du?"

"Slå Dem til tåls, kære frue! Dette bliver kunstigere end alt andet!"

"Nej, hvad siger du! Kunstigere? Så tal da!"

"Jeg har altid plejet at tænke, førend jeg taler," svarede Kærren, "fruen må være så god at vente; jeg kan ikke så hurtigt finde rede i det," og Kærren påtog sig en endnu vigtigere mine.

"Han er dog vel ikke syg? Sig mig dog i det mindste det!"

"Nej, det ser det ikke ud til!"

"Nå, hvordan ser det da ud? – lader der sig nogen kærlighed se?"

"Mintro, er jeg ikke rent fra det!"

Men den, der lige så godt som fruen kendte Blids Kærre, var sikker på, at det ingenlunde var tilfældet, men at hun blot gav undvigende svar, for desto mere at bære sit talent til skue.

"Tal nu, og snak rent ud! Lader der sig ikke nogen kærlighed tilsyne?"

"Nej, ikke just for tiden! Men det ser just heller ikke ud til, at den er så farligt langt borte ... Også ser det ud som om hr. Carl August skulle være ligesom i trætte med nogen. – Men desforuden er der noget andet, enten forud, eller i samme øjeblik ...!"

"Kan du bare sige mig, om det ser farligt ud?"

"Å nej! det tror jeg ikke; det måtte da i alt fald nu være overstået!"

"Gode Gud, om han var kommet noget til; om ... – Ak Herre, du himmelske Gud, jeg var tilfreds, at jeg aldrig ville have set i de usle kort!"

"Å! giv Dem tilfreds, kære frue! Lidt fortrædelighed kan let komme og let gå!"

I stor angst ventede fru Agnete på det næste orakelsvar. Men just som Kærren havde lagt de sidste kort op, genlød brugspatronens tunge skridt i forstuen – og nu var fru Agnete nær dånet af forskrækkelse, hvis ikke Margrethe, med den åndsnærværelse, der aldrig svigtede hende, som et lyn havde kastet kortene ned i den største flødekrukke, og med skeen kørt dem så dybt ned, at ikke det mindste spor af dem var at se.

Imidlertid var Agnete angst for, at nøglen skulle være taget af; hun skyndte sig derfor med at åbne døren, og beroligedes, da hun erfarede, at den gamle ikke havde lagt mærke til den mistænkelige indelåsen, men venligt nikkede til madam Blid, der sagde, at hun var kommet for at rådføre sig med fruen angående sin datters bryllup: hun vidste aldrig, hvad hun skulle sige til det, da Jerker var så fattig ...

"Å! de kan vel slå sig igennem, som så mange andre," mente brugspatronen, idet han uden al mistanke havde sat sig ned ved bordet og morede sig med at fingerere på skeen og røre rundt, snart i den ene, snart i den anden flødekrukke.

"Lad være med det, min kære ven!" sagde fru Agnete formanende – "du blander mig den søde og den sure fløde sammen."

"Om forladelse, mor! jeg sidder her i tanker," svarede den gamle, og stak skeen, som han ikke godt syntes han kunne lægge tilbage på det renskurede bord, just ned i den store bøtte, som stod ved siden af ham på gulvet, hvorved – Gud hjælpe os – et af de ulyksalige kort fandt for godt at kigge op af dybet.

Nu blegnede ikke blot brugspatronen, som anede uråd og endnu engang rørte om, og fandt krukken fuld af samme farlige indhold, men også fru Agnete, og Kærren med, – brugspatronen sagde ikke et ord, men gik tavs op på sit værelse.

"Gud hjælpe mig, tager ikke det en dårlig ende," udbrød fruen, da den gamle var gået: "Sikk'et hus her bliver!"

"Å nej vel! det har vel ingen nød," trøstede Margrethe. "Huset bliver vel nok stående, som det altid har stået! Lad blot som ingenting. Det var just en lykke, at han blev for vred til at kunne

sige noget; inden det nu bryder løs, har vreden lagt sig, så at fruen kan få tid til at trække vejret."

"Ja vist, trække vejret; det skal Gud vide," gentog fru Agnete, "men det værste af alt er dog, at jeg, skønt jeg aldrig lader som jeg er bange for ham, dog har sådan en respekt for ham, at jeg ordentlig ryster, når han er vred."

"Det er, som det skal være! Jeg var også lidt angst, når salig Blid begyndte at bruge mund; – men jeg lod, som jeg ingenting forstod, og satte næsen i vejret, skønt jeg aldrig sagde et eneste ord – fruen har jo også altid vidst at finde sig til rette – vær bare fattet, så går det nok godt!"

Men fru Agnete var ikke fattet. Angsten for Carl August og denne straf for hendes dumme nysgerrighed plagede hende i den grad, at hun næsten med længsel tænkte på den time, da hendes mands vredesudbrud ville tilintetgøre alle hendes indbildningskrafts gøglebilleder.

Men vreden ville ikke komme ud, og hun havde næsten glemt, at den gamle havde noget at straffe hende for, da hun på den mest pinefulde måde blev erindret om det.

Det var ved middagsbordet, at Carl Augusts så utålmodigt ventede brev ankom; men eftersom bogholderen var nærværende, anså den urolige mor det ikke for noget ondt varsel, at hendes mand puttede brevet i lommen. Men hun fik andre tanker, da hun, så snart de blev ene, spurgte: "Hvorfor åbner du ikke brevet?" og fik til svar: "Fordi jeg agter at vente, til jeg kommer op på mit værelse!"

"Å, sikke noget!" sagde fru Agnete bedende; "luk brevet op!"

"Nej! Og tusinde gange nej! Så vist som jeg hedder Johannes Kemner; i otte dage skal du ikke få en eneste tøddel at læse,

fordi du ville komme Vorherre i forkøbet og kigge ham i kortene."

Et øjeblik var fru Agnete fristet til at bryde ud i tårer og falde til føje; dog, en sådan triumf kunne hun ikke unde ham; hendes eneste trøst i disse pinefulde otte dage var, at den gamle så så rolig ud, hvilket jo ikke kunne have været tilfældet, hvis der havde stået om nogen ulykke i brevet. Men helligt lovede hun, ikke nogensinde at skaffe sig flere sorger end dem, Vorherre selv tildelte hende.

7

Da den ottende dag kom, sagde brugspatronen, idet han allerede på sengen rakte sin kone det brev, hun havde længtes så meget efter: "Tilgiv, kære Agnete, at straffen var så hård! Men så meget vil jeg sige dig, at jeg har holdt stand især for respektens skyld. Hvorfor har du ikke bedt mig om at give efter?"

Kvinden har altid været listig. "Du havde grund til at være vred på mig, far!" svarede hans ægtehalvdel, "og jeg ville ikke hindre dig i at straffe mig som du syntes for godt."

Ved denne smukke forklaring steg fru Agnete i sin mands kærlighed og agtelse, og så snart hun fandt fodfæste for sin gamle vælde, greb hun begærligt efter det blad, som havde foranlediget både ulydigheden, straffen og angeren.

Den gamle lod hende ene, og under stærk hjertebanken læste fru Agnete:

> "Elskede forældre!
> Da jeg sluttede mit sidste brev, stod jeg i begreb med at vandre til et sted på Omberg, som kaldes *de elleve bøge*.
>
> Her vokser, som navnet tilkendegiver, en bøg, og det en højst mærkværdig bøg, hvis alder man ikke kender. Af en fælles stamme, omtrent en alen høj, skyder flere jættehøje stammer i vejret, hvis antal før har været tolv, hvorfor træet også kaldes "Apostelbøgen".

Men, siger traditionen, en fanatisk bonde, som syntes, at det var en skam, at Judas skulle have plads blandt de andre disciple, kappede den ene stamme af, hvorefter træet da fik sit nuværende navn. Nu er alligevel disse elleve stammer rådnet bort til ni, af hvilke de tre vel snart følger deres kammerater, men de seks, som tilsammen danner et lille kammer, hvori en seks à otte mennesker kan få plads, synes endnu at kunne byde århundreder trods.

Jeg gik ud for at opsøge denne plads, men jeg fortryder, at jeg i mit sidste brev kaldte det et eventyr, som blot var en simpel begivenhed, og jeg må derfor berigtige det."

"Å!" tænkte fru Agnete, "kommer nu den gamle blyhed frem igen!"

"... Nej, der mødte mig ikke noget eventyr. Det traf sig blot, at jeg, da jeg ved udgangen af den tætvoksede lund, som omgiver de elleve bøge, så op i træet, fik øje på en ung pige i det omtalte lille kammer – ja, det var det hele. – Jeg talte ikke med hende; hun bemærkede mig ikke engang, men fra det sted, hvor jeg stod, kunne jeg se ethvert af hendes ansigtstræk, og jeg kan med sandhed sige, at jeg aldrig før har set et sådant ansigt, så fint, så klart, så godt!

Hun var sysselsat med noget håndarbejde, men lod det ofte synke ned for at klappe en lille lysegul hjort, som stod ved træet og strøg sig op mod hendes lille fod. Undertiden sad hun og lyttede op mod trætoppene, hvor nogle befjedrede venner sang for hende.

Hun begyndte at synge – og det forekom mig, som det var æolsharpens toner ved den sagte vind – jeg følte, at jeg

ikke ville være blevet træt ved at stå stille på det sted indtil aften. Men hvor meget jeg end betragtede hende, kan jeg dog ikke sige, om hun har blå eller sorte øjne, mørkt eller lyst hår, om hun er lille eller stor – jeg så blot det hele – og det hele syntes mig at være billedet af en vestalinde, som bly og bange for at berøre jorden har taget sin tilflugt mellem den og himlen.

Men hurtigt forstyrredes jeg på den ubehageligste måde af en skingrende stemme – "Alma! – Alma! Hvad er dette? Er dit ur gået i stå? – Hvad du?"

Jeg kan ikke sige, hvor det gjorde mig ondt at se den unge pige ved disse ord springe op, som om hun havde fået et elektrisk stød. I største hast fo'r hun ud af træet, men inden hun havde fået sin kjole, som havde taget fat i en gren, løs, trådte en mand ud af buskene – og mage til det ansigt, til hele denne person, har jeg heller aldrig set. – Jeg tror, det var en ældre mand, ja han var vist temmelig gammel, men med en højst mærkværdig bevægelighed i ansigtstræk og hele måden at føre sig på – han var over middelhøjde – stærkt bygget, men slank.

De stærkt markerede ansigtstræk udtrykte djærvhed og bestemthed – og de levende, sorte øjne, der glinsede og flammede som ild og luer, tydede hen på en sjælsvirksomhed, som sjældent findes hos gamle folk.

Han var klædt i en mørk, kort frakke og på hovedet havde han en grøn hue med kokarde. I den ene hånd holdt han sin tobakspibe – og et spanskrør under armen, – i den anden uret, som han ved sin ankomst heftigt holdt hen

imod den unge pige, idet han med en høj grad af vrantenhed i tone og gebærder befalede: "Vis mig dit!"

"Ak far," svarede hun, "jeg begriber ikke, hvorledes jeg således har kunnet glemme mig selv," og idet hun bøjede sig ned, trykkede hun sine læber på den gamle herres hånd, men denne, langt fra at tiltale hende venligt, gjorde et spring til siden, som om han var bange for at blive berørt. "Du er en sentimental gås, Alma," udbrød han og kastede et gnistrende blik på hende, som blev stående bag ham, "rigtig min salighed en ufordragelig lille gås, som ikke mere passer til at være en overjægermesters datter – end min dårligste bøsse; – ja, tror du ikke den er mere værd end du –? – men så svar da, og stå ikke og glo på græsset med disse forglemmigej-øjne, i stedet for at se på din far!"

"Far!"

"Far! ja – far, det er vistnok alt hvad du kan sige; nej da priser jeg din salig mor – hun kunne gøre mig vred i det mindste ti gange om dagen. Det var en fortræffelig kone – ordentligheden selv. Hun ville have skammet sig over dig, hvis hun havde levet – og set at du glemte at komme til middagsbordet og holde bordsamtalen vedlige – og hun ville have grædt sine øjne ud, om hun havde set dig stå der som en madonna uden at røre dig."

"Men hvad skal jeg da sige, kære far, når jeg har handlet så urigtigt?" spurgte hun, og forsøgte med tydelig anstrengelse at se op i faderens øjne.

"Hvad du vil, ti bare ikke! Ak, min salig hustru, jeg spiste dobbelt så meget dengang – ærgrelser, de skærper

appetitten – en sådan kone findes ikke mere her i verden, – men gå nu hjem og vær på din post, præcis klokken tre skal kaffen stå på bordet."

Den unge pige var på vej til at ile bort, da faderen kaldte hende tilbage – og jeg kunne have omfavnet den gamle herre, da han med samme strenghed i tonen – skønt øjet havde fået et helt andet udtryk – kommanderede: "Kys mig!" – og nu fløj datteren om hans hals og hendes fine kinder glødede af glæde og rødme, da faderen, idet han tog hende under hagen, gav hende endnu et kys på panden, hvorefter han skyndsomst forsvandt ud af skovvejen til og hun ilede med den lille hjort ned ad bakken.

Se, det var hele mit lille eventyr! Jeg havde ser overjægermesteren og hans datter.

Om aftenen rejste jeg igen over til Hjo, hvor jeg opholder mig endnu et par dage for at se på det dejlige Omberg, og for om aftenen at se, hvorledes mine kosakker tumler sig på Vättern.

Carl August.

"Og det var nu det hele," sagde fru Agnete, idet hun foldede brevet i forskellige former, "han rejser nok, uden næste gang at se sin vestalinde. Ak, min stakkels, enfoldige dreng, du bliver såmænd aldrig helten i et eventyr."

Imidlertid var sagen dog altid vigtig nok til at behøve en rådslagning med Blids Kærre, og, skønt kortene denne gang ikke blev rådspurgt, havde dog madam Bliv et eller andet godt råd at give, f.eks. at fruen skulle tage sig i agt for at henkaste et

alvorligt ord om sagen; for det er i begyndelsen med kærlighed som med spinat; når den skyder frem, er den så fintbladet, at man, når man blot tager et eneste lille ryk i den, får hele planten med sig.

"Du er altid klog, Margrethe! og jeg takker dig for godt råd," svarede fru Agnete, "men jeg havde i alt fald ikke tænkt andet end at, hvis der blot blev spinat af det, lade den vokse til den blev fuldmoden."

Vi forlader nu Lindafors og følger Carl August.

8

Ti dage efter tilbagekomsten fra Omberg befandt Carl August sig endnu i Hjo.

Hver dag sagde han til sig selv: I morgen må jeg tænke på at rejse – men når "i morgen" kom, sad han igen på sin yndlingsplads, en græsbænk ved strandbredden, og så over til det bjerget overfor.

Gud ved, om ikke det der på egnen almindelige ordsprog, at den som får Hjos sand i skoene, ikke så let løber derfra, endelig havde stadfæstet sig på Carl August, hvis han ikke en dag ganske tilfældigt havde gjort bekendtskab med en af byens borgere, som længe havde holdt øje med den ensomme fremmede og nu nærmede sig ham, blot for om muligt at gøre ham en tjeneste.

Samtalen faldt først på Vättern, så på Visingsø, og, hvor meget end Carl August havde søgt at undgå det, til sidst på Omberg og dets mærkværdigheder. Nu sagde den venlige borger: "Hvad synes min herre om bjergskikkelserne, var de ikke naturlige, og Jomfruen i særdeleshed?"

"Jomfruen!" stammede Carl August, og havde han ikke erindret sig den gamle herre med de lynende øjne og det gråsprængte hår, skulle han have været nær ved at føje synet i de elleve bøge til antallet af de luftsyn, som nu og da foresvævede hans indbildningskraft. "Hvad for en jomfru?" spurgte han mere fattet, "er det øen?"

"Nej, ved herren ikke, at i selve bjerget, langs med søsiden ved de såkaldte 'vestre vægge' findes en mængde besynderligt dannede klipper, som hænger ud over søen, og som efter deres forskellige skikkelser har fået mere eller mindre træffende navne, f.eks. Jomfruen, Prædikestolen, osv. Det er disse bjergskikkelser, jeg mener Men Jomfruen er ikke noget stenbillede, men en gullig aftegning højt oppe på en flad klippevæg."

"Så vil jeg til Omberg endnu engang," udbrød Carl August med en hos ham usædvanlig livlighed. Og usigelig glad over at have fundet et så godt påskud til at forny besøget, tog han venligt afsked med sit nye bekendtskab, takkede for oplysningerne og skyndte sig bort for at træffe anstalter til en rejse ved solens opgang.

Denne dag lå der en kvalm luft over jord og hav. Vättern lå stille og mørkeblå, så at båden med folk og alt andet, afspejlede sig ganske tydeligt i dens overflade. At bruge sejlene var der ikke tale om, og det var således et godt stykke op ad dagen, da Carl August nærmede sig Hästholmen.

Men det er ikke uden grund, at Vättern har fået skyld for lunefuldhed. Næppe havde et lille vindpust begyndt at fylde de slappe sejl, førend stormen på engang brød løs og Vättern stod som en kogende gryde. Båden slæntrede i den stærkeste søgang, og de tre mænd havde ondt nok med at føre det lille fartøj helt og holdent gennem de skummende vande.

Kun nu og da kunne Carl August kaste et blik på Rödgafvelsgrotten; skyhøje rejste styrtsøerne sig mod bjergvæggene, som hylende i det frådende skum stod som en gyngende mur, hvid med grønt isprængt.

Undertiden, når bølgen sænkedes ned under den egentlige søflade, åbnedes grottens mørke svælg, indtil bølgerne atter styrtede hovedkulds derind, uophørligt fornyende samme leg, under en larmen og bulder, der syntes at ville sprænge bjergets skælvende hjerte.

Rödgafvels grotte lignede i dag et søuhyres gab, der nedsluger og atter udspyer den ene vandmasse efter den anden.

Men det er ikke vor hensigt, nu atter at fremstille scener af Vätterns historie. Vi ser Carl August efter alvorlige anstrengelser stige i land, og, glad over den lykkeligt overståede fare, at tage sit gamle kvarter i Hästholmen i besiddelse.

Lidt efter middag aftog ikke blot stormen, så at det blev ganske stille, men det herligste og mest lokkende vejr fulgte efter. Da imidlertid søgangen var alt for stærk til, at man bekvemt kunne aflægge besøg hos bjergkæmperne – besluttede Carl August – hvad han rimeligvis i ethvert tilfælde ville have besluttet, at anvende eftermiddagen til en ny vandring op ad bjerget.

Den behageligste duft strømmede ham i møde fra mark og skov; solen brændte ikke længere med den varme, som udmærkede den første del af dagen: et let vindpust kom nu og da for at bortjage de brændende solstråler; græs og blomster badede sig i de friske perler efter en fin dugregn, men syntes dog endnu at sukke af længsel efter fuldkommen at slukke den tørst som den i flere uger vedholdende tørke havde opvakt.

Med et hjerte varmt og åbent for naturens skønheder, gik Carl August under de yndige hvælvinger af bøg og lind henimod Alvastra, stadigt tænkende på en mulighed for at kunne gå ind i overjægermestergården. Men hvor meget han end plagede sig,

blev det ham dog ikke klart; for det allersimpleste, at gå ind og bede om et glas vand, forekom ham alt for tåbeligt, da han jo kom fra den bekendte Klosterkilde. Men dog – hvis intet andet tilbød sig, skulle, ville, foresatte han sig, at overvinde sin medfødte, sin, som han nu selv kaldte det, kejtede blyhed; han ville i det mindste gå ind igennem leddet til alleen, siden måtte tilfældet råde.

Mens vor helt gik i disse tanker og undertiden overvejede de små fordele i henseende til væsen og ydre, som Vorherre havde beskåret ham med, blev himlen mørkere og luften stadig mere trykkende, hvilket foranledigede Carl August til den slutning, at et uvejr med torden og regn bedre end alt andet ville kunne hjælpe ham ud af hans bryderier. Men overjægermestergården lå endnu langt borte og de sorte skyer, som trak sammen, viste tydeligt nok, at vejen derhen ikke kunne tilbagelægges, før uvejret brød løs.

Et tordenskrald efterfulgt af en stærk hvirvelvind gav signalet, og himlen var på et øjeblik så sort som natten; men lynet tændte ild deroppe; de fløj som hvislende bugtninger i rummet; sandet kom fygende ud på landevejen, tordenen skraldede og regnen strømmede ned uden ophør. Carl August forstærkede sine skridt, og var glad ved at kunne finde ly bag ved Alvastras gamle klosterruiner.

Her havde han med forbavset lytten efter tordenens ekko i bjerget tilbragt omtrent et kvarter, da han ved et klart lyn, som oplyste en fjern hvælving, syntes at skimte de lette folder af en lys kjole. Muren sprang frem, så at han ikke kunne se tydeligt nok uden at gå ud på plænen. Han strakte sig derfor så langt, som muligt, og – med højtbankende hjerte, med tilbageholdt

åndedrag, opdagede han profilen af den skønne Alma, hans bekendtskab fra de elleve bøge, hende, som hans tanker uophørligt havde omsvævet.

I stedet for stråhatten, som lå ved hendes fødder, havde hun bundet sit lommetørklæde omkring hovedet, og sad på en sten med panden støttet mod hånden.

Er hun bange eller holder hun bøn? spurgte Carl August sig selv, men i begge tilfælde anså han det for lige upassende at gå frem. En stærk bleghed lå over hendes ansigt, i øjet stod tårer, og hænderne var foldet. Hun så sig med tydelig angst omkring, men herved glemte Carl August at trække sig tilbage, og med et let udråb bemærkede Alma ham.

Nu var det plat umuligt, og ville hverken have været passende eller tilgiveligt, at blive stående. Hans første pligt var nu at berolige hende; og just mens den unge pige forekom ham så angst og bange, fik Carl August mod. Hurtigt gik han hen over det rum, som adskilte dem, og da han mærkede, at Alma rystede, sagde han, med et dybt buk og med en stemme, som måtte indgive, og vel også indgav tillid: "Tilgiv at en fremmed rejsende også søger ly her."

Den unge pige hilste med et smil, som forrådte en med glæde blandet forlegenhed.

"Hvis jeg turde tilbyde min tjeneste," gentog Carl August, "skulle jeg løbe hen til gården og hente hest og vogn, og – hvis jeg måtte ..."

"Ak nej! gør ikke det!" udbrød hun noget heftigt; "jeg bor tæt herved, regnen ophører vel snart, og så går jeg hjem."

"Til overjægermestergården," faldt Carl August ind, og rødmede i det samme ved tanken om at have forrådt sin

hemmelighed.

"Ja, min far bor der."

"Jeg vil ikke være til besvær," ytrede han efter at de begge i nogen tid havde iagttaget tavshed; "skal jeg måske gå tilbage til kirkehvælvingen?"

Alma så op; hendes fine kind, der var i stand til at gengive enhver bevægelse i blodet, farvedes af et let purpur. "Jeg er så bange!" sagde hun, med en på én gang henrivende og bly åbenhjertighed.

Lykkeligere end han nogensinde i sit liv havde følt sig – lykkelig over at have fået et sådant blik for sin egen skyld af et så henrivende væsen, der ikke kunne ane, ikke brød sig om, at han var arving til en fabrik og 20 huse – bøjede Carl August sig dybere ned mod sin skønne nabo.

Atter blev begge tavse; kun engang imellem ytrede de et enkelt ord om lynilden og regnen, der uophørligt strømmede ned fra himlen. Undertiden så de på en gang ud imod klostergården, hvorved det skete, at deres øjne på tilbagevejen mødtes og ængsteligt søgte at undgå hinanden.

Men nu kom et lyn så skarpt og blændende, at hele ruinen syntes at blive overgydt af ild og luer, og lynet fulgtes af et skrald, som med en forfærdelig drønen genlød vidt omkring.

I nogle minutter var Carl August fuldkommen bedøvet; men da en uhyre røgsøjle brød frem fra midten af ruinerne, ganske nær ved det sted, hvor han stod sammen med pigebarnet, genvandt han så megen besindelse, at han tog hende i sine arme og bar hende gennem røg og ild ud på vejen. Der satte han hende dog ikke ned, men skyndte sig fremad, så hurtigt hans kræfter tillod det.

Uden at sige et ord lå Alma i hans arme, da han pludselig, grebet af en forfærdelig tanke, at hun kunne være truffet af lynet, lagde hende ned på græsset.

Hun var besvimet, og Carl August skyndte sig så godt han kunne med at løse de bånd og snore, han kunne få fat i, da en ham alt for vel bekendt stemme i en langt skarpere tone end sidst skreg til ham: "Lad hende være! Er der noget galt, er jeg selv ved hånden!"

Hastigere, end om hun var blevet bestænket med hovedvand og fået en hel spand af *eau de luce* over hovedet, vågnede Alma ved den blotte lyd af denne stemme, og det ville for en fremmed tilskuer have været særdeles interessant at se, hvor umådelig rask den gamle, livlige mand nærmede sig stedet med kæppen i hånden og piben i munden.

"Nå, hvad er der nu?" var hans første ord til den noget forbløffede Carl August, "hvad har herren at bestille med min datter, og hvad er det for historier, Alma, at falde i besvimelse midt på landvejen, for at fornøje omvandrende riddere ..."

"Far," afbrød datteren ham, "lynilden slog ned i ruinerne, og jeg ville have brændt inde, hvis ikke ..."

"Å snak! brændt inde! Sikke noget! Hvad har herren at gøre i ruinerne på samme tid som min datter? Jeg synes ikke om slige romantiske scener."

"Ville måske overjægermesteren *ikke* have genfundet sin datter?"

Men næppe havde han udtalt disse ord, førend den gamle gjorde et spring i luften, så vældigt, at næppe nogen ung mand ville kunne have overgået ham i raskhed og smidighed, og satte et ubegribelig mærkværdigt ansigt op: "Hvad behager, min

herre? Er det på den måde, at man tiltaler en mand på min alder! Jeg takker Gud, at jeg ikke ejer nogen søn, og det burde også Deres far gøre, hvis – ja – ja, hvis han så kunne slippe for den behagelige fornøjelse at kaldes far til herren."

Nu vidste Carl August ikke rigtig, om han skulle le eller blive vred, men han ville ubeskriveligt gerne vinde overjægermesterens yndest og fandt det derfor bedst at svare venligt, "at det ikke ville have været hans far, der havde tabt ved denne lejlighed, men ham selv, der var gået tabt af et bekendtskab, som han, efter hvad han håbede" – her greb Carl August modigt det rette øjeblik – "ikke ville ende så ubehageligt, som det var begyndt."

"Å, – ydmyge tjener! – hvorfor skulle det ikke det," svarede overjægermesteren, som ingenlunde syntes fredeligt stemt. "Bilder herren sig måske ind, at jeg skulle stå her og spille komedie på landevejen, og velsigne og omfavne herren, og holde en rørende tale, fordi han har reddet min datter. – Nej – nej, tro ikke det – jeg er endnu ikke så gammel, at jeg ikke skulle kunne huske, da jeg selv var ung – og hvad ville jeg da ikke have givet for et sådant eventyr. At redde en dame, så smuk som min Alma, ud af Alvastras ruiner under torden og lyn – jeg har aldrig kendt mage til lykke! Jeg ville gerne" – og her tindrede mandens levende øjne med en strålende ild – "for at bære en skønhed i mine arme have båret hende gennem selve afgrunden."

"Far! Far!" sagde datteren, idet hun trak den gamle i frakkeskødet – "for Guds skyld, far!"

"Se så, mit lam – min lille blomst! Ti du stille og tak Gud, at du har en far, som forstår sig på den kunst at vogte en

syttenårig datter – men" – og her vendte han sig til Carl August – "vi må nu have hende hjem og endnu engang må jeg lykønske herren til sit eventyr! – ærbødigst tjener."

Og mens Carl August kun tænkte på, at de lykkelige øjeblikke var forbi, var overjægermesteren med sin datter under armen på vejen til den nærliggende gård.

Carl August stod en tid tankefuld og stille, indtil Alma vendte sig om og sendte ham en let hilsen, hvorpå også han forsvandt.

9

På den tid, vor historie drejer sig om, bestod overjægermesterens bolig ved Omberg skov kun af et hus, der ikke var så smukt som det nuværende – men den gamle overjægermesters kraftige vilje – forkærlighed for orden – og hans ungdommelige sjæl røbede sig overalt lige fra den sirlige gård til hans egne værelser, som udgjorde den sikreste kopi af grundtrækkene i hans karakter.

Når man træder ind i den rummelige forstue, har man til venstre køkkenet, som i dette hus spillede en vigtig rolle; til højre stadsstuen, og midt for indgangen overjægermesterens egne værelser, der bestod af et forværelse og inden for dette et stort værelse – hans "alt i alle".

I forværelset hang en stor sort tavle, som udgør, i forening med, hvad der stod at læse på den, en dyrebar erindring om den vigtige tildragelse, at nogle medlemmer af den kongelige familie havde indtaget frokost her, efter at de allernådigst i dyrehaven havde nedlagt et par dusin hjorte. Tavlen, der i formandens tid havde prydet det fornemste stadsværelse, havde nu fået plads i forværelset, nederst ved døren, og denne plads var ikke større, end at den netop kunne rumme den.

Men så meget mere spillerum var der indrømmet nogle i rad opstillede hjortehorn, om hvilke overjægermesteren havde en munter eller sørgelig historie fra sin ungdom at berette. Mærkeligt er det, at denne mand, som stundom, ved det første bekendtskab, syntes hård, dog i grunden var det varmeste og

mest følelsesfulde menneske. Således kunne han f.eks. pludselig afbryde en jagthistorie, når han erindrede sig, hvorledes den stakkels hjort netop da, lidende og udmattet, havde tilkastet ham et så bedende blik, at han aldrig kunne glemme det. "Jeg ser endnu," sagde han med en blid stemme, "hvorledes det herlige dyr lå der i kæret og nikkede med det blodige hoved! Men" – sluttede han venligt – "jeg holder ikke af at tale om sådan noget nu, det har altid gjort mig ondt at skyde, om det så kun var en skade!"

Men vi vender atter tilbage til beskrivelsen over værelset.

Den højre væg i dette forværelse var beklædt med en mængde gammeldags geværer og våben, blandt hvilket glimrende tapet, krudthorn og skydetasker af sælhundeskind og fuglevinger, tilligemed haglpunge, hang ordnet med den højeste grad af nøjagtighed og smag. Længst henne i hjørnet på samme væg stod en stor, udstoppet bjørn oprejst på bagbenene og vidnede om yngre dages djærve bedrifter. Adskillige jagtredskaber af underordnet værd, og et par små bogreoler, som indeholdt romaner og sådan noget kram, som overjægermesteren ikke anså for værdigt til at være i det inderste værelse, fyldte de øvrige vægge. De tunge gammeldags møbler bestod af høje stole med læderbetræk og et stort fra vinduet af udgående bord, helt besat med urtepotter, i hvilke allehånde vækster blomstrede.

Vi træder nu ind i selve helligdommen, et muntert og hyggeligt værelse. Ved siden af kakkelovnen, på en mindre plads mellem denne og sengen, sås et mindre antal af bøsser af en udvalgt slags, og under dem atter de skydetasker og krudthorn, som havde tilvundet sig hans yndest, tilligemed rejsetasken, en

kikkert, en knortekæp, et jægerhorn, et par pistoler og nogle piske. For den uindviede kunne måske denne samling synes noget blandet; – men den, som kendte ejerens daglige vaner, vidste, at hver ting havde, i overensstemmelse med hans smag og behov, sin givne plads, den samme i dag som i går og i går som for fyrre år siden. Lige overfor på den anden side af kakkelovnen hang nogle sjældne stokke tilligemed en hel mængde tobakspiber. Overjægermesterens arbejdsbord under det ene vindue, såvel som den store reol med særskilte mærker for hver pakke papir, udmærkede sig ved en hos gamle herrer usædvanlig renlighed og ordentlighed. På bordet under det andet vindue lå ved siden af hinanden hele den nyere tids frembringelser – bøger og brochurer, som dér havde deres bestemte liggetid, efter hvilken, Gud ved om det ikke skete på bestemt klokkeslæt, de sattes ud i det ydre værelse til romanerne, eller i de pyntelige reoler, som indeholdt en god samling i hvert fag.

Overjægermesteren var en kundskabsrig mand, som fulgte med sin tid og anså det under sin værdighed ikke at kunne tale om, i særdeleshed sit eget lands forfattere, fra de berømteste navne til de aller ubetydeligste, og ved et særskilt bord foran den bløde sofa – den gamle holdt af lidt bekvemmelighed – plejede han under middagssøvnen at drømme om dagens nyheder, som han gerne gjorde sig bekendt med.

Over sofaen hang et maleri, som den gamle elskede overordentligt. Det forestillede en skøn kvinde i den *letteste* morgendragt og i det øjeblik, da hun binder sit strømpebånd. Overjægermesteren, som i sin ungdom havde været, og endnu var, en stor fruentimmerelsker, havde – således havde han

fortalt sine mere fortrolige venner – engang ved Medevi helsebrønd set et fruentimmer, hvis skønhed han var blevet så indtaget i, at han havde overtalt en maler, der opholdt sig der på samme tid, til i hemmelighed at male hende af, men i en "*legèr*" stilling, som maleren selv kunne vælge. Dette maleri, fortalte den gamle, hang her på samme sted, da hendes mand var i et besøg på bjerget året efter. "For pokker! Hvor hun ligner min kone!" udbrød han ved første øjekast på maleriet. "Ih, se! Ja, det kan såmænd gerne være," svarede jeg. – Jeg ved ikke, om han måske havde lugtet lunten! – Og dermed strøg den gamle sig ligegyldigt om hagen med et skælmsk blik i de sorte øjne.

Overjægermesteren var først blevet gift i en modnere alder; men da havde han gjort et så lykkeligt valg, at han aldrig havde ophørt at savne sin salig hustru, som nu allerede to år havde hvilet i graven; og hun havde fortjent, at han havde savnet hende, for den ømhed, den utrættelige finhed, hvormed hun forstod at møde alle hans særheder, og den nøjeregnethed, med hvilken hun, tvært imod sin natur, havde dannet sig for at behage manden, der aldrig ville kunne have nydt nogen huslig lykke med en kone, som han ikke havde fået lejlighed til at vredes på i det mindste fem til seks gange om dagen.

"Det er just de ulige temperamenter, der skaber harmoni i ægteskabet," var overjægermesterens yndlingssætning.

Man fortalte en anekdote, som man kender endnu, og hvis indhold er følgende: da femogtyveårsdagen efter hans bryllup nærmede sig, og hustruen ytrede det ønske at fejre sit sølvbryllup, skal overjægermesteren have svaret: "Å nej, mor! Lad os vente fem år til, så kan vi fejre trediveårskrigen." Men den fortræffelige hustru kom ikke til at fejre sit sølvbryllup, og

endnu mindre trediveårskrigen; hun døde året før det førstnævnte, og manden sørgede så dybt over hende, at han det første halve år kun var en skygge af sig selv. Men da enkemandsåret var forbi, havde han fået bugt med sorgen, og genvundet al sin fulde kraft; og om han måske også, ensom i sine skove nu og da følte længsel efter sin Marie, talte han dog ikke oftere om hende, end når han beklagede sig over alt det, som ved hendes død var kommet i uorden.

Da overjægermesteren imidlertid kunne bedømme sig selv, indså han tydeligt, at han nødvendigvis behøvede selskab, en slags husforstanderske, ikke for at erstatte hans salig Marie – det kunne intet menneske – men et fruentimmer med gode gaver til at forestå et hus som det, over hvilket en sådan mand som han regerede.

Skønt hans øjesten, Alma, på den tid kunne have påtaget sig husholdningens indre bestyrelse, fandt overjægermesteren sig dog ikke vel derved.

Han kunne jo aldrig tage så heftigt på, når det gjaldt det "blødhjertede pigebarn", – således som han selv kaldte hende – og gjorde han det virkelig engang, når hun forsømte tiden – næsten den værste forseelse, der kunne begås i overjægermesterens hus, hvor alle værelser for at undgå denne forseelse var forsynet med ure, som den gamle selv trak op – så blev følgen den, at der påkom ham anger, og pigebarnet kom under vejr med, hvilken magt hun havde over ham, og det var jo det skadeligste af alt.

"Vand dine blomster og bag dine peberkager, du min lille snut," sagde han til Alma; "men jeg vil have et menneske, som ikke giver køb ved det første ord, som falder i bastionen."

Og nu søgte overjægermesteren land og rige om, til han fik opspurgt en husjomfru, som i hele femten år havde forestået en anden enkemandshusholdning.

Denne jomfru Neta var i stort ry for sin færdighed i alle kvindelige forretninger, ja, hun holdt sig heller ikke for god til at blande sig i de mandlige, for hun kunne i nødsfald sadle en hest og spænde en vogn for, hugge brænde og gå foran ved høbjergningen, alt til godt eksempel for "de dovne piger". Men da hun selv tilstrækkeligt vurderede alle sine egenskabers fortræffeligheder, var hun heller ikke den, som – efter hendes egne troværdige ord – ville lade nogen knipse sig på næsen. Hun iagttog altid sin værdighed – og ikke engang selve overjægermesteren kunne, når han med stor kraft tog sine gigantiske spring, skræmme hende, for da hoppede Neta igen mod den anden ende af skorstenen, og det med sådan styrke og færdighed, at overjægermesteren, bleg af harme over at se sig overgået, løb sin vej, eller også brød ud i latter, og da var Neta også straks god igen. Men sådanne udbrud hørte til de højst sjældne, og havde deres rod og grund i overordentlige tvistigheder.

Det var just heri den egentlige forskel bestod mellem Neta og overjægermesterens salig kone: denne sidste skændtes med sin mand blot for at more ham, og vidste altid på en eller anden måde at slutte, førend han nåede kogepunktet, Neta derimod skændtes derimod med passion, og troede ikke, at hun behøvede at give efter for noget menneske i verden.

Men vi optager igen tråden i fortællingen den dag da Carl August havde sit eventyr i Alvastra.

Overjægermesteren havde gjort sin eftermiddagstur i skoven, da han ved hjemkomsten, som påskyndedes af tordenvejret, fik at vide, at Alma for et par timer siden var gået hen til ruinerne.

"Hvad det dog er for en ulykke," råbte overjægermesteren, opbragt over at se sin kæledægge borte, "at have mistet sin hustru – en mor havde vel ikke ladet pigebarnet slippe ud, når det trak således op, at man med sund menneskeforstand kunne begribe, hvad der var i vente."

Disse ord, som overjægermesteren ytrede i selve køkkenet, og henvendte til selve Neta, som stod i køkkenet og kogte blåbærsaft, blev ikke optaget synderlig godt. Jomfruen rødmede, så at hendes kinders farve næppe kunne skelnes fra saften, og svarede i en bedende tone, "at store piger som Alma, hele attenårs mennesker, dog vel burde vide, hvad de foretog sig." For øvrigt var frøken Neta ikke vejrspåerske, og hun havde ikke påtaget sig at gøre tjeneste som barometer.

"Men det er hun jo dog; just et barometer! Har hun ikke sin velsignede gigt og reumatisme, og hvad alle de spåmænd ellers hedder."

"Ja, så har jeg fået dem *her* alle sammen," sagde Neta, idet hun slængte riset, hun havde pisket saften med, ud af hånden, "for der er en træk her i huset, så ingen kristen sjæl kan holde det ud, men i alt fald" – afbrød hun sig tvært – "skal der vel én ud for at møde Alma; hun er jo ikke så kry af sig."

"Nej, vist er hun ikke det," sagde overjægermesteren og kilede selv af så stærkt han kunne, hen imod klosteret.

Den stilling, overjægermesteren fandt Alma i, var tilligemed synet af hendes mandlige ledsager, årsagen til hans heftighed

mod Carl August.

Den gamle havde ikke sparet nogen møje for at holde alle unge herrer borte fra sit hus; for han havde fået den yndlingsidé at gifte Alma med en gammel rig major, hvis redelige karakter, som overjægermesteren kendte til bunds, var ham en sikrere borgen for Almas fremtidige lykke end en ung mands eder og forsikringer.

"Kærlighedsrusen," sagde den gamle ofte til sig selv og jomfru Neta, som også måtte dele hans faderlige bekymringer – "kærlighedsrusen er et bæger sukkerdrik – bare løst skum – men venskabet, agtelsen, troskaben, det er selve livssaften, og det ægteskab, som grundlægges på dem, vil altid trives og florere. Det vil sige: hvis" – og det var netop denne betingelse, som gjorde at han søgte at forhindre unge mænd fra at komme i hans hus – "hvis man ikke forud har nippet til og fået smag på denne sukkerdrik."

"Nå, hvad var nu det for et spektakel," spurgte overjægermesteren, da han siden henimod aften, på en vogn han havde lånt i bondegården, kørte hjem med Alma – "du var dog vel ikke sammen med ham i ruinerne?"

"Jo, lidt far, han havde også søgt ly derinde og så snart han så et glimt af mig, og at jeg var bange, kom han meget net henimod mig – straks derpå slog lynet ned – mere ved jeg ikke."

"Ja, hvad skulle du også ellers vide?" spurgte overjægermesteren beroliget. "Men det var en næsvis knægt."

"Nej, far, det var han ikke," vovede Alma for første gang at modsige sin far.

"Hvadbeha'er?" sagde faderen og kastede et lynende blik på datteren.

Men Alma havde allerede tabt al modet til forsvar, hun havde dog ét våben: "Jeg befinder mig ikke vel, jeg fryser."

"Å, du lille stakkel!" og ømt slyngede han sin ene arm om Almas liv, mens han piskede på hestene med den anden.

Men mens regnen stadig skyllede ned, åbenbarede sig en husvalelsens engel; hverken mere eller mindre end selve jomfru Neta, siddende på bukken af den lille lukkede vogn, der kom ilende imod dem, og så snart de kunne se hinanden, begyndte hun og overjægermesteren nu gensidig nikke-telegraferen – et tegn på at alt stod sig vel.

Alma pakkedes ind i vognen.

Men nu opstod der en vældig strid om bukken; Neta, som havde en sand lidenskab for at køre, og i behændighed deri kunne måle sig med en kavaleriløjtnant, påstod, at hun ville køre. Men overjægermesterens *point d'honneur* forbød ham at sætte sig ind i vognen for at lade sig befordre af et fruentimmer – ligesom om han havde været en *ting* – altså noget helt andet end jægermester Bruse.

Da ingen ville give efter, endtes striden således, at overjægermesteren ganske simpelt løftede jomfru Neta ind i den lukkede vogn, hvorpå han tog tømmerne, satte sig op på bukken og kørte.

Længe brummede jomfruen derinde over denne indespærring, en ting hun hadede – men Almas ømme ord fik endelig tante Neta, som hun kaldte hende, forsonet, og i godt humør kom selskabet hjem, hvor Alma, efter at hun med stor fryd var blevet hilst af sin lille firbenede yndling, hvis venskabsytringer venligt besvaredes af Almas hvide hånd, snart gik i seng i sit lille kammer.

Da Alma var ene, mens hendes far klædte sig om og tante Neta kogte hyldete, tænkte Alma ikke på andet end den fremmede og hans optræden i ruinen, just da hun var nær ved at dø af uro og angst; og ingen ting hellere ønskede end at have et menneske til selskab.

Almas bly følelse søgte vel at bortjage erindringen om den unge mands kønne udseende og den nette måde, hvorpå han tiltalte hende – hun ville blot erindre sig ham som sin frelser – men da hun atter tænkte på fars måde at modtage en person på, som havde gjort ham en så stor tjeneste, rystede hun ved tanken om den forestilling, den fremmede måtte nære om hans utaknemmelighed – og ønskede inderligt, at hun engang – men det var vel forgæves at håbe – kunne komme til selv at takke ham.

Efter denne indledning begyndte Alma at gruble over, hvor han kunne være taget ind i egnen: var han kommet ad landevejen – og så i forbigående havde besøgt Alvastra – eller var han måske kommet søværts fra og opholdt sig endnu på Hästholmen? – Hvor ubeskriveligt gerne ville Alma ikke vide dette – men hun så ingen udvej til at få sin nysgerrighed tilfredsstillet – hvorfor hun af mangel på virkelighed holdt sig skadesløs ved hjælp af indbildningskraften.

"Hurtigt, kære, lille Alma! ved du hvem der er kommet herhen i regnvejret?" spurgte tante Neta, idet hun holdt koppen med hyldeteen til Almas læber. "Gæt engang!"

Men Alma turde ikke gætte.

+Efter det der var sket, kunne det ikke være den fremmede – men hvorfor så tante så morsomt ud?

"Å! du kan ikke gætte det, din lille gavtyv – men jeg ser på dig, at du allerede har gættet det."

"Å, tante snakker!"

"Nej, jeg snakker ikke; drik nu ud, så skal du få at høre, at det er majoren selv, som er kommet."

"Majoren," svarede Alma langsomt og ingenlunde henrykt.

"Nej, har man hørt mage til forstillelse, du skulle ikke blive glad, når majoren kommer, majoren, som er så stadselig, at han måske ser stadseligere ud end selve kongen."

"Å, jeg synes nok om majoren, men det er vel ikke så mærkeligt, at han kommer her, han var her jo også forleden uge."

"Ja, netop så meget mærkværdigere er det. Den som rejser ofte til ét og samme sted, rejser ikke uden ærinde."

"Tante vil da ikke sige, at han skulle rejse for min skyld?"

"Jeg tror du vil sige, for hvis skyld ellers? Jeg kan svare dig for – hvis du ellers skulle nære nogen tvivl – at han *ene* for din skyld rejser hertil, og at du snart, hvis jeg ellers forstår mig på, hvad klokken er slået, selv får det samme at høre."

Alma var nær ved at udbryde "Gud bevare os for det," men en tanke på jomfru Netas hang til lidt sladder afholdt hende derfra. Et sådant udtryk ville hun straks have rapporteret til far – og han skulle – om han ikke forud havde tænkt på det – for Alma vidste ikke, at hendes far for længe siden havde besluttet det – netop da med iver tage fat på sagen. Med en lille snert af kvindelist svarede hun derfor, at hun aldrig havde troet, at en så ubetydelig pige som hun, kunne tildrage sig majorens opmærksomhed.

Fornøjet ved et svar, som så vel anstod sig en bly jomfru, begav tante Neta sig ud i køkkenet.

Men Alma tænkte: "Ikke majoren – – nej, nej, ikke majoren. – –"

10

Mens dette tildrog sig i overjægermesterboligen, vandrede Carl August, mere drømmende end nogensinde, tilbage til Hästholmen. Almas billede omsvævede ham: det stod tydeligt og klart for hans øje, og han kunne ikke gå et skridt, uden at det fulgte ham. Faderens besynderlige og, som det med grund forekom Carl August, grove opførsel, foruroligede ham kun af den årsag, at den nøje var forbundet med vanskeligheden ved at få datteren at se igen, og ud fra dette synspunkt var han særdeles ked af det uheld, fuldkommen at have mishaget den gamle far. Imidlertid havde Carl August grund nok til at være overbevist om, at en mand som overjægermesteren hverken var ondskabsfuld eller udannet, men blot ulig alle andre: en på engang gnaven og munter gammel mand, som ville se hele verden bøje sig under sin vilje.

Besluttet på under alle omstændigheder at blive et par dage på Hästholmen, indrettede Carl August sig på bedste måde, og han ville just tage sit skrivetøj, da han gennem vinduet så en dreng med et brev i hånden.

Anende det bedste fo'r Carl August ud i gården, hvor buddet spurgte: "om det var herren?"

"Ja, det er mig," svarede Carl August efter at have læst udskriften på brevet.

"S. T. til den vandrende ridder ved ruinerne."

"Vent et øjeblik, min dreng!" bad han, og skyndte sig ind for at læse det uventet ankomne brev, idet han tænkte på, om det

skulle indeholde en undskyldning eller yderligere taksigelse.
Han brød seglet, og læste følgende linjer:

> "Da jeg ikke ved, hvem jeg har den ære at skrive til, må herren finde sig i, både til udskrift og overskrift at få 'S.T.' – Meningen med denne billet er imidlertid en bøn om, at S.T., ifald opholdet på Omberg udstrækkes til i morgen, vil hædre mit tarvelige middagsbord med sin nærværelse. Jeg spiser til middag klokken på slaget to, og skal om eftermiddagen, hvis det bliver godt vejr, have den fornøjelse at vise herren stedets og egnens mærkværdigheder.
>
> *Niels Bruse."*

Skønt dette ingenlunde kunne kaldes hverken en undskyldning eller en tak, lykønskede Carl August sig dog af ganske hjerte, og anså et sådant brev fra en sådan mand hverken mere eller mindre end en formelig undskyldning. Men nu måtte han dæmpe sin glæde, mens han tænkte på et svar. – Hvorledes skulle han stile det? – Det var måske nok at takke mundtligt. – Nej – det gik ikke an! Skrive måtte han, og for første gang i sit liv følte Carl August ærgrelse over, at han ikke havde nogen titel. "Carl August Kemner" lød alt for tomt, især da overjægermesteren umuligt kunne vide, hvilket vægt det havde ved fabrikken og de tyve huse. Og frygten for endnu engang at misrekommandere sig, fristede ham til at antage sin fars titel. Dermed var han jo hjulpet; "brugspatron Kemner" lød uden tvivl langt bedre, og skønt Carl August rødmede over første gang i dag at have gjort denne opdagelse, lod han det dog

bero derved. Fabrikken skulle jo i alt fald tilhøre ham, og altså hed det i svaret:

> "Da mit ophold i denne egn er bestemt til en uge, må jeg på det forbindtligste takke for herr overjægermesterens venlige indbydelse, ifølge hvilken det skal være mig en stor fornøjelse at have den ære at indfinde mig.
>
> *Carl August Kemner*
> Brugspatron."

Foruden denne billet fik buddet, som skulle overbringe den, eller, rettere sagt, som havde bragt indbydelsen, to rigsbankdaler i drikkepenge, hvilke to Rbd. – i parentes sagt – ved buddets hjemkomst tydeligt nok sagde overjægermesteren, hvad klokken var slået.

Efter at denne vigtige post var afgået, søgte Carl August at fordrive tiden med at bygge luftkasteller – brevet til forældrene var der nu ikke tale om – men han havde ingen ro hverken ude eller inde; aldrig havde hans sjæl været i en sådan spænding.

Om natten, da samme uro holdt ham vågen, havde han store bekymringer for sin opdigtede brugspatronstitel, og de ubehageligheder, som deraf kunne flyde, hvis overjægermesteren, hvilket var naturligt, stillede ham en mængde vanskelige spørgsmål. – Ak! hvad ville ikke Carl August – han, som så ofte havde tilstoppet sit øre for faderens vidtløftige afhandlinger – nu have givet for, endnu i denne nat at få en samtale med ham; faderen skulle nu i sin Carl August have fundet den mest opmærksomme tilhører.

Natten, således tilbragt uden hvile, hjalp ham i det mindste til ved en morgensøvn at forkorte en del af den påfølgende formiddag; den øvrige tid anvendtes til påklædning, og kl. halv et begav han sig på vejen i gæstgiverens bedste vogn.

Da hesten og køretøjet ved leddet til overjægermestergården vendte om og på bedste måde travede hjemad, åbnede Carl August porten til sit forønskede paradis og gik ned ad alleen med så varsomme skridt som elskeren, der sniger sig over forstuen til sin elskedes sovekammer.

Han både ønskede og frygtede, at Alma skulle blive den, der først mødte ham; men heri ønskede og frygtede han forgæves. Overjægermesteren stod ved indgangen, pudset, kæmmet og bukkende.

"Til tjeneste, hr. brugspatron! Velkommen på husmandskost! Jeg ved ikke, hvad jomfru Neta – det er mit huskors – husholderske skulle jeg sige, under os; men så meget vil jeg forud sige, at hun aldrig gør sig skyldig i overflod."

"Det tarveligste måltid," forsikrede Carl August, idet han havde den ære at ryste overjægermesterens hånd, "er altid overflod for mig; jeg er ikke nogen stor ven af bordets glæder."

"Ja så, ikke det! Hr. brugspatronen er måske så meget større ven af andre glæder? Jo, jo! Jeg kender nutidens unge herrer ... Men gå ind, jeg har en derinde, som vil sige herren et hjerteligt ord for historien fra i går!"

Carl August følte blodet strømme heftigt i sine årer. Ak, hvorledes ville hun se ud, den henrivende Alma? Ville hun komme ham i møde bly og bange, eller med åbent blik?

Carl August vovede næppe at se op, da han fulgte sin vært ind i forsalen, han formåede ikke at skelne nogen genstand

derinde.

"Brugspatron Kemner," præsenterede overjægermesteren.

Nu først tog Carl August mod til sig og slog øjnene op, men rødmede og blev ubeskrivelig flov, da ikke Alma, men et højt mandfolk trohjertet strakte hånden frem, idet resten af præsentationen susede for hans øre.

"Major Kling – min nabo og gode ven."

"Det glæder mig," sagde majoren med den venligste stemme, "at sige hr. brugspatronen, at jeg med den største varme deltager i den taknemmelighed, som jeg kan tænke, min gode ven for længe siden har udtalt."

"Se så! Se så!" afbrød overjægermesteren; "vi vil ikke tale om den sne, som faldt i fjor; man må aldrig blive ved med ét emne så længe til det bliver trættende. Jeg talte i går aftes med gammelfar deroppe" – overjægermesteren pegede opad – "vi vil ved bordet drikke et glas på det – jeg har sagt til jomfru Neta om at lade os få en flaske gammel madeira."

"Vor gode vært har sine egenheder – men hvis hr. brugspatronen kendte ham så godt, som je..."

"Å nej, å nej!" – faldt overjægermesteren ind – "vi vil ikke befatte os med at gøre undskyldninger for værtens skyld – Hør major! tror du ikke, at han kan undskylde sig selv? – Nå, hr. brugspatron! er det jern eller papir, som tilberedes på herrens fabrik?"

"Jern, hr. overjægermester!"

"Nå, det er en vare, som duer – og fabrikken ligger i –?"

"Södermanland; – mine forældre bor der for nærværende tid. Ejendommen er længe gået i arv i vor slægt fra far til søn og jeg

ønsker intet højere, end at den tid må være fjern, da den helt og holdent kommer til at gå over til mig! –"

"Ja, det er rigtigt! – Er brugspatronen eneste barn?"

"Ja – jeg er den eneste, som lever af fire søskende."

"Akkurat ligesom min datter! – Min salig hustru, den fortræffeligste kone, jorden har båret, skænkede mig fire pigebørn. – Det var alligevel det hårdeste punkt, hvori hun gjorde mig imod. Jeg sagde altid hver gang, at jeg ikke ville have flere pigebørn, men en dreng, men hun trodsede mig, og jeg måtte tage til takke med bare skørter! – Nå, jeg var tilfreds, om jeg nu havde haft dem alle sammen; – men kighoste, skarlagensfeber og hvad alt det djævelstøj hedder, tog den ene efter den anden bort, indtil jeg til sidst ikke havde andre end Alma tilbage – og jeg var så bange som en hare for, at det skulle gå lige så med hende – men Vorherre så til min anger over min forrige knurren og lod mig beholde tøsen, som, for at tale rent ud, er min øjesten."

Ved disse ord tog overjægermesteren sit ur op.

"Klokken mangler tre minutter i to, mine herrer! Det er på tiden at se, om jeg er adlydt i mit hus."

Herrerne gik ind i salen, hvor jomfru Neta med opsat hovedtøj med blegrøde bånd på og iført en sort bombasins kjole, stod nejende ved den ene bordende. – Flere så man ikke – og ved et hurtigt blik på bordet så Carl August til sin store forbavselse, at der ikke var dækket til flere end fire.

"Mangler der noget?" spurgte overjægermesteren, og hans sorte øjne så skælmsk hen på Carl August.

Helt forlegen greb denne efter vandkaraflen, og nu gav overjægermesteren med en mageløs veltalenhed en udførlig

beskrivelse over Ombergs vands fortrinlighed til bedste, som ledte ham på en historie om skovnymferne, som hver morgen badede deres fødder, eller som overjægermesteren havde opfattet det, deres barm i den herlige kilde, hvorfra vandet hentedes.

"Nå, broder har altså overrasket dem ved deres toilette?" spurgte majoren, idet han satte sig ned på en stol ved bordet.

"Ja vist har jeg utallige morgener gået ind for at overraske dem – men de skønne damer har deres spejdere, der har skaffet dem underretning om, at jeg er tre og halvfjerdsindstyve år gammel – et tidspunkt, da både skov-, jord- og vandnymfer slår hånden af én – men jeg har alligevel ikke tabt modet, men trøster mig i stedet for med min søde veninde der, jomfru Neta – som også på sin side viser mig al den taknemmelighed, som jeg fortjener – eller hvordan, jomfru Neta: er hun ikke taknemmelig, fordi jeg erindrer hendes små fornøjelser, når alle andre har glemt dem?"

"Overjægermesteren er altid så spøgefuld – både i tide og utide," svarede jomfru Neta med al den fatning, hun var i stand til at opvise; men hånden skælvede alligevel så meget, at bouillonen, som hun var i færd med at servere, nær var skvulpet ud på dugen.

"Jeg tror, at bouillonen er kommet i søgang," sagde overjægermesteren med forstilt venlighed, "er måske skruen gået løs på skaftet?"

Jomfru Neta svarede ikke et ord, for ikke at risikere at sige for meget.

Men nu kom overjægermesteren ind på et andet tema – et kapitel om jagten, og fortalte, hvorledes han engang selv havde

gjort en rejse til Stockholm med en del skudte hjorte, der efter hans forsikring havde lige så lange horn, som nogen ægte "stockholmer" – "herrerne ved jo nok at der er en dyrehave der?"

Men nu kom stegen og den omtalte madeira, som gjorde, at den gamle holdt den muntre samtale vedlige – dog blev slutningen på den nogle alvorlige, fra hjertet kommende ord.

Men om Almas fraværelse taltes der ikke, og forgæves ventede Carl August, at eftermiddagen skulle give ham oplysning derom. Han følte nu ikke længere nogen frygt for at træffe hende – overjægermesteren blev venligere og venligere, herrerne bødes på kaffe og tobak inde i hans egne værelser. Alle rariteter blev beset, og hver ting havde sin historie, som ejeren ikke glemte at fortælle. Efter en spadseretur op ad bjerget blev det endelig aften – og stadig viste Alma sig ikke.

Carl August kunne umuligt spørge – han måtte til sidst sige farvel og det uden håb om at komme igen; for endskønt han et par gange havde sagt, at han ville opholde sig otte dage i egnen, havde overjægermesteren ladet som om han ikke hørte det, og ønskede sin gæst ved afskeden ved leddet en lykkelig rejse, idet han udtrykte sin glæde over det korte bekendtskab, tillige med bøn om, at, når hr. brugspatronen erindrede sig rejsen til Omberg, han da også ville mindes den gamle overjægermester.

"Nej, aldrig," svarede Carl August temmelig ivrigt, "kan jeg glemme besøget på Omberg og hændelsen i Alvastra – – jeg håber, at ingen upasselighed ..."

"Nej, nej! bare et lille eftersmæk af forskrækkelsen, ingenting af betydenhed, slet ingen ting ... Men har man vel set sådan en himmel før? Ja, jeg har nu altid sagt, at man aldrig får sådan en

aftenrøde og aldrig fik sådant vand, som her; Omberg er et sandt paradis ..."

"Og herr overjægermesteren bevogter selv porten," fordristede Carl August sig til at sige.

Overjægermesteren lo og syntes glad over indfaldet; han strøg sig om hagen og spidsede munden, som han gjorde, når han var i godt humør, og sagde spøgende: "Portvogterens beskæftigelse er ikke til at drive skæmt med; men kom igen om et år, da skal paradisets port stå åben."

"Hvad vil det sige?" spurgte Carl August med skjult heftighed.

"Å, ikke andet," svarede overjægermesteren, "end at paradisfuglen da måske kunne have byttet bopæl ... Men jeg opholder hr. brugspatronen – Endnu engang tak for behageligt selskab;" og efter et kraftigt håndtryk vendte den gamle om og forlod Carl August midt i alleen, hvor han nogen tid blev stående, utilbøjelig til at forlade det sted, som han allerede elskede så højt.

Men frygten for at blive set indefra sejrede til sidst over hans lyst til at blive – leddet lukkedes sagte i, og Carl August stod fordrevet fra sit paradis.

11

"Hvordan har min lille snut det i aften – er du så rask, at vi kunne gå en lille tur?" spurgte overjægermesteren, idet han trådte ind i Almas værelse.

"Jeg har det aldeles udmærket, og jeg ligger jo blot, fordi far har befalet, at jeg skal."

"Og far siger ikke andet, end hvad hans klogskab billiger; man springer ikke med ét ud af sengen om morgenen, når man om aftenen har drukket to kopper hyldete. Sådan noget vogter man sig for, når man vil holde helsen og roserne ved lige."

"Nå, nu får jeg da lov til at stå op – jeg længes rigtig efter Guldfod" – det var navnet på Almas lille hjort – "og jeg er vis på, at den er bedrøvet, fordi den ikke har set mig siden i går."

"Vi har endnu en anden, som længes efter dig: vor hæderlige major. Og det er fandt, jeg havde nær glemt at sige dig, at den fremmede, som hjalp dig ud af ruinerne, også var her til middag."

"Nej! Far spøger vel?"

"Hvorfor det? Jeg sendte ham i går aftes en billet og indbød ham på husmandskost."

"Er han her endnu?"

"Nej, han gik lige før – det var en brugspatron fra Södermanland."

"Og hvorfor fik jeg ikke at vide, at han var her? Hvorfor måtte jeg ikke klæde mig på og gå ind og takke ham?" – og Alma kunne ikke skjule udtrykket af sin bedrøvelse; den sporedes i

den usædvanlige betoning i hendes stemme og i de levende farver på hendes kind.

"Hvad nu?" udbrød overjægermesteren, "skal mamsellen holde husforhør over sin far, om han fordrister sig til at indbyde en fremmed uden at rådspørge hende, eller glemmer at udbede sig hendes nærværelse, når den ikke er nødvendig?"

"Men hvorfor, lille far, var den mindre nødvendig i dag end ellers? Far har jo så ofte sagt, at der mangler noget ved bordet, når fars lille Alma ikke er der."

"Ja vist, ja vist! men det turde, hvad jeg også har betænkt, nu ikke være for tidligt at begynde at vænne mig til dit savn. Piger er ikke skabt til bestandig at blive hjemme til deres fars fornøjelse; de er transportabelt gods, som går fra hånd til hånd, forstå mig vel: fra faderens til mandens ... Men stå nu op, mit barn! Vi venter på dig."

Overjægermesteren forlod sin datter, og et kvarter efter stod hun i faderens værelse, hvor majoren sad i sofaen med aviserne omkring sig.

Majoren var en mand på omtrent halvtreds år. I sin ungdom havde han gjort sig bekendt for tre fremragende egenskaber: spille kort, handle med heste og aldrig finde sig godt tilpas hjemme. Men i sin modnere alder afskyede han disse sin ungdoms fornøjelser: nu spillede han aldrig kort, handlede aldrig med heste, og elskede med sand lidenskab sit hjem, hvor intet fattedes, undtagen en hustru.

Majoren delte ikke overjægermesterens lyst til at følge med tiden i alting. Aviserne læste han på tredje og fjerde hånd, og kun de bøger, som angik landvæsenet. Men skønt majoren ikke var en ven af dagligt at læse om de menneskelige sorger og

lidelser, opsøgte han dem så meget oftere i det virkelige liv for med sit velvillige hjerte at afhjælpe dem. Og det var på denne vej, at han og overjægermesteren mødtes, så at de til sidst var blevet uundværlige for hinanden.

Mellem overjægermesteren og majoren havde hidindtil ingen bestemt aftale fundet sted om Alma; men at majoren ikke havde noget højere ønske end at kunne kalde hende sin hustru, det vidste overjægermesteren lige så vel, som majoren vidste, at overjægermesteren, just for at bringe dette giftermål i stand, afholdt alle unge mænd fra sit hus.

Og med denne beroligende overbevisning på begge sider, lod de sagen i bero, Alma var jo så barnagtig, skønt, efter jomfru Netas anmærkning et helt attenårs menneske, og derfor skulle hun endnu have lov til at nyde sin glæde i fred; verden nåede hende jo tidsnok. – "Når bare ikke," sagde han undertiden i sit stille sind, "en eller anden vindbøjtel inden den tid kommer og stjæler hendes hjerte!"

Så snart Alma var trådt ind, kastede majoren aviserne fra sig og skyndte sig hen mod hende. Efter gammel sædvane, som havde vundet hævd fra hendes barndom af, kyssede han den unge pige på panden, idet hun bøjede sig mere dybt end sædvanligt, og hun mærkede nu, at hun – til sin egen uro – rødmede.

Hvorfor rødmede hun? – År efter år havde jo majoren hilst på hende således, uden at hun havde tænkt over det, ja hun havde endog selv strakt panden frem, når majoren i den senere tid med en vis kejtet generthed ville kysse hendes hånd – men nu vidste Alma, at majoren havde en hensigt med sine besøg, hvad hun ikke før havde haft nogen anelse om – dette skræmte

hende, fik hende til at rødme – ja endda til at ryste, da den hæderlige major med et mere end sædvanligt ømt udtryk så hende i øjet.

"Gud ske lov," sagde han med varme, "at Alma slap fra den truende fare – det var dog en lykke, at det unge menneske kom."

"Hm, hm, hm!" mumlede overjægermesteren – og dette *Hm* ville omtrent sige så meget som: "Gud ved, om det just var så stor en lykke, at manden var ung."

"Ja vist var det så," svarede Alma, "men just derfor er jeg ked af, at jeg ikke kom til at sige ham et eneste ord."

"Din far har sagt ham så meget desto mere," sagde overjægermesteren hurtigt. "Han var meget tilfreds – særdeles tilfreds – eller hvad, major – så du det ikke selv?"

Majoren smålo, og sagde, at han ikke ganske var overbevist om det; han holdt med Alma, hun burde selv have takket.

"Ja så! Ja så! her er tale om mytteri, kan jeg mærke," sagde overjægermesteren og blinkede så hurtigt med de sorte øjne, at Alma næppe vidste, om det nu var spøg eller alvor. "Bror gør pigen så opsætsig som ... som ..."

"En due, der ved mindste vindpust stikker hovedet under vingen," supplerede majoren.

"Fanden skal tage mig, om der er noget værre end en pibende due – enten de nu er i fjer eller kjole – Nå, se op, Alma! vis, at du er datter af en mand, som kan se folk, om det så var selve Beelzebub, i øjnene – sig rent ud, at du ikke er nogen due, for så, den Onde lyne mig! – kunne du lige så gerne være en skade, en krage, en ... en ... med et ord, jeg vil ikke vide af duer at sige i mit hus!"

Men nu lo Alma og fløj i sin fars arme. "Jeg er ingen due, lille far – slet ikke. Hvis jeg blot var lidt modig – men bliver jeg først lidt ældre, så kommer det nok – og en smuk dag kunne det nok hændes, at jeg også får min egen vilje."

Det var et udbrud af barnlig glæde, som fremkaldte disse ord hos Alma. Først senere så hun, hvad betydning de kunne have, og blev forbavset ved tanken om at hendes vilje virkelig engang kunne komme i strid med faderens.

Men Alma fik ikke tid til at tænke videre. Overjægermesteren sagde: "Bror finder nok, at pigen begynder at arte sig ... men sæt nu hatten på, og lad os gå ud i haven for at se om blomsterne er vokset meget efter regnen."

På en bænk i haven, med en strikkestrømpe i hånden og *Rinaldo Rinaldini* på knæet, sad jomfru Neta i aftensolen, som klart kastede sine stråler på de lyserøde bånd på huen. På hendes smalle, noget fladtrykte næse gled brillerne lige så ofte ned, som hun med strikkepinden skød dem tilbage, og således strikkende og læsende – sukkende og korsende sig under dybt stønnende udbrud af "Å ... å!" – jomfru Neta havde stærke følelser – hverken hørte eller så hun at overjægermesteren, der havde givet de andre et vink om at stå stille, sagte sneg sig bag om bænken, indtil han satte begge hænder for jomfru Netas øjne, eller rettere sagt, glasøjne, og med forstilt stemme råbte så højt, at hun forfærdet i fantasien så sig omringet af Rinaldinis halve bande og ængsteligt skreg: "Hjælp! Røvere, mordere! Slip, slip!"

"Halløj, halløj! I kæltringer!" tordnede nu overjægermesteren med sin naturlige stemme og sprang med opløftet stok lige forbi jomfru Neta for at forfølge røverne, mens denne, som nu

var blevet modig ved hans nærværelse, greb fat i en stor stok og styrtede efter.

"Herhid, herhid!" skreg den gamle, og hurtig som en tyveårig yngling, glad over at spille den kæphøje jomfru Neta et ordentligt puds, satte han over gærdet, og med flyvende kjole og flagrende bånd fulgte jomfruen efter. Således gik det, indtil endelig de halvfjerdsindstyve år krævede deres ret – men da krævede også overjægermesteren sin. – Idet han standsede og satte sig ned, brød han ud i en så hjertelig latter, at jomfru Neta stod stille og spurgte, hvad det skulle betyde.

"Intet andet, end at vi midt om sommeren har narret april, og at det var mig, som repræsenterede Rinaldinis håndlangere."

Ved denne forklaring drog en grøngul sky over jomfru Agnetes kinder. "Jeg kan lade overjægermesteren vide," sagde hun med stolt værdighed, "at jeg er noget for gammel til at lege med, og at jeg derfor flytter til næste november. Dette gælder for opsigelse – så ved overjægermesteren det."

"Jomfru Neta, jomfru Neta!" sagde gubben i en skælmsk og godmodig tone. "Hvis hun flytter, så begraver de mig ugen efter; hun ved nok at den gamle drage ikke kan leve uden sin mage."

"Kom ikke med skældsord til mig," hvæsede jomfruen og hendes øjne udslyngede gnister – "kom ikke med det – for jeg er minsandten alt for respektabelt et fruentimmer til at have det til nar."

"Ja, det blev fanden til nar," lo overjægermesteren – "men vær nu fornuftig, og lad os blive gode venner igen, vi forliges jo altid som hund og kat."

"Ja, fordi overjægermesteren er sådan en trættebroder, at han endog flyver på folk, som han slet ikke har noget at gøre med, og ..."

"Hvadbehager – hvadfornoget? skammer hun sig ikke? tag sig i agt for, hvad hun siger – tag det ord tilbage, hører hun!" udbrød overjægermesteren opfarende.

"Ikke et ord, ikke et bogstav, ikke et fjerdedels bogstav engang," – jomfru Neta satte armene i siden og så dristigt sin vrede husbond i de lynende øjne.

"Så siger *jeg* hende op! Vær så god at huske på, hun skovtrold! at jeg siger hende op i ordentlig tid. Jeg vil ikke have sådan et uregerligt, arrigt, forvildet, forhekset stykke møbel i mit hus – forstår hun det, hvad? Jomfru Drage! Min lille drage – min lille, søde yndige, fortryllende drage!"

"Godt, godt!" stønnede jomfru Neta, idet hun rev de røde bånd af huen og pillede dem mellem fingrene så længe, til kun de tynde tråde var tilbage.

Men nu så man noget borte majoren med Alma under armen, og overjægermesteren, som nu fandt det upassende i sin tilkommende svigersøns påsyn at vise et sådant vredesudbrud mod sin husholderske, slog straks om og sagde smilende: "Vi have moret os lidt her, jomfruen og jeg, som bror måske har hørt!"

Jomfru Neta forsmåede nødløgnen, hendes forstyrrede toilette vidnede desuden imod den – men da striden ikke længere kunne fortsættes, forlod hun scenen med lange majestætiske skridt.

Overjægermesteren, som heller ikke var tilstrækkelig afkølet efter den hele fægtning, gik bort ad en anden vej og atter blev

majoren og Alma alene.

"Vi burde ikke have gået så langt," sagde majoren, "jeg frygter for, at Alma forkøler sig."

"Å nej! det er så herligt vejr i aften! Jeg tror ikke, at der er et sted på jorden, som jeg kunne elske som dette."

"Måske dog," sagde han med et vist tonefald i stemmen, "hvis Alma engang knyttes til et andet sted ved lige så ømme bånd som her?"

Alma så hen imod bøgelunden, og svarede stille: "Da skulle meget forandre sig!"

12

På en klippe på Hästholmens strand stod Carl August samme aften tankefuld og så ud over Vättern. Han tænkte på den henrundne dags skuffede forventninger, på sin uvilje mod nu at fortsætte det begyndte brev til forældrene, på muligheden af at gense Alma, på muligheden af at finde midlerne til dette; – kort sagt, på alle disse småting, som til sidst gestaltede sig i en bestemt tilbøjelighed – da hans opmærksomhed på engang vaktes af en usædvanlig genstand. Han begyndte at stirre ud over vandet og troede, at han drømte.

Der stod i aftenrøden et fuldkomment billede en jætte, vel sine tyve alen høj; og noget ubeskriveligt truende lå der i den bleggrå luftgestalts svæven frem og tilbage.

Omtrent i fem minutter havde den således været synlig, og tre eller fire gange forandret sin skikkelse; – snart hævede den armene – snart ligesom nikkede den med hovedet, idet der lidt efter lidt bagved kolossen rejste sig en rødagtig mur med tinder og tårne, som dog snart omskabtes til høje træer og tætte lunde.

Hele dette skuespil varede omtrent et kvarters tid, hvorpå det forsvandt. Jætten blev længst stående, men sank pludselig, da et skarpt vindpust ilede hen over vandfladen og aldeles bortfjernede det fantastiske billede.

I stum forbavselse blev Carl August længe stående; men da han endelig vendte sig om for at gå bort, fo'r han heftigt tilbage: jætten stod atter for ham. – Men han indså nu, at han denne

gang havde at gøre med kød og blod, skønt genstanden var af en usædvanlig art.

Tæt ved Carl August stod, lænet til en stor knortekæp, en mand af usædvanlig stor bygning. Hans kulsorte hår hang i en yppig, bred og lige afskåret krans ned til øjnene. Langt inde i deres fordybninger lå øjnene, næppe synlige for de buskede øjenbryn. Hans hud var en blanding af olivenbrunt og kobberrødt, og hans fedtede skæg, som begyndte oppe på kindbenet, nåede et godt stykke nedenfor hagen, og det afslidte sømandstørklæde, som tillige med en lappet, beget sejldugstrøje antydede, at han var, eller havde været sømand.

"Godaften!" sagde Carl August til manden, over hvis ansigt lå et udtryk af stille tungsind.

"Godaften!" var gubbens lakoniske svar – og stemmen, dette ord udtaltes med, var så dump og grov som tonen i en sprukken klokke.

"Så du skikkelsen derude?" spurgte Carl August, idet han pegede ud på Vättern.

"Å ja!" svarede den gamle, "den har jeg set så ofte; det er ikke så sjældent her. Hun varsler en storm!"

"Hvem?" spurgte Carl August.

"Ih! Havfruen! Hun rumsterer således om derinde både med mure, fæstninger, volde og tårne, og alt det, som står under hendes kommando?"

Forbavset over at høre denne jætte tale som et barn, spurgte Carl August: "Har du hjemme her på egnen?"

"Ja! jeg er født her ved Vättern; men da jeg voksede til, gik jeg til søs som tømmermand, og siden har jeg været med både i solskin og storm, og været lods for mangt et skib i mine dage;

men da jeg blev gammel, fik jeg lyst til at komme hjem – for en sø som Vättern findes intet andet sted."

"Hvad hedder du?" spurgte Carl August, mere og mere interesseret i sit nye bekendtskab.

"Mit døbenavn er Johannes; men siden," tilføjede han med en blanding af stolthed og undseelse, "har man kaldt mig Storlodsen. – Jeg er nu her på stedet og hjælper med at bygge en båd – ellers bor jeg for mig selv i en lille hytte nord oppe i bjergene."

"Lad os sætte os," sagde Carl August, og tog selv plads på et skråt klippestykke. "Fortæl mig noget om dine eventyr."

"*Mine* eventyr er for små til at tjene fornemme folk til moro," svarede Storlodsen kort, "men jeg skal, om herren så synes, fortælle Dem noget om Vättern, hvilket, eftersom De er rejst herhen for at se den, vel kan more Dem at høre."

"Tak skal du have! men sig mig først, om du virkelig tror på havfruen og hendes magt?"

"Ja, det skal jeg love for," svarede den gamle og kastede et langt blik ud over søen, "og man har, skønt det ikke var på min tid, endog hørt hende tale."

Carl August trak på smilebåndet.

"Ja, le kun så meget De vil; men for længere tid siden, da de først begyndte med denne hersens målen – de forstod sig ikke på lod dengang, men betjente sig af økser og andre sådanne tunge sager – hændte det sig, at hun, for deres store næsvished skyld, da de ville vide, hvor mange favne dybt nede hun havde sin hofstat, tog øksen bort og satte et hesteben på linen i stedet. Men, da de alligevel ikke ville opgive det, svarede hun i søens

sted, så det rungede i bjerget: 'Vil du vide min dybde, så mål min længde!'"

"Det var et stolt svar!" mente Carl August, idet han gik ind på gubbens ideer.

"Ja, vist kan hun være stolt; men altid mener hun det godt endda – det er sikkert – og når man ser sådanne ting, som herren har set nu i aften – da varskor hun for uvejr, og flytter med alle sine prydelser, fæstninger og haver til en anden egn – og den, som ret har lykken med sig, som et søndagsbarn eller sådan én – kan da se, hvorledes hun under vandringen går over bølgerne med sine små sølvfødder, som hun gik på en fast vej – men efter hende går søen op i bobler eller fråde, så at ingen kan se, hvorhen hun går."

Carl August lyttede spændt efter fortællingen om havfruens flytten, som gubben fortalte med de tydeligste farver. Der var så megen poesi i denne overtro, at den mægtigt indtog ham og næsten lagde hans egen fornuft i bånd.

"Man siger, skønt ingen ved, om det er sandt," vedblev Storlodsen, "at der går en underjordisk vej mellem Vättern her og en sø i Schweiz, og hvis det var sandt, var det vel ikke så utroligt, at hun flyttede derhen, når Vättern gør sig ud til bens."

"Ja måske," sagde Carl August; "men har du set noget, der kan måle sig med det syn, vi begge har set i aften?"

"Ja, mange langt mærkeligere og smukkere ting; – jeg skal f.eks. fortælle herren én; det var engang i min ungdom, at jeg og en kammerat af mig, rejste ud, hver i sin båd, for at fiske. – Det var stille vejr, ikke engang så meget vind, at et blad rørte sig. – Nå, som jeg bedst sad i båden, kom jeg til at se op, jeg skulle just have mig en skrå – og fik da, så sandt jeg er en

kristen, at se, at min kammerat i sin båd sad oppe i luften, omtrent tredive alen ovenfor vandfladen, og overalt på båden, både på rælingen og takkelagen og tovværket og på *Peter* med, lyste det så klart, som om det hele var kantet med regnbuens farver, og – herren må tro mig, om han vil – men jeg så det så lyslevende og tydeligt, at jeg endog kunne se, da Peter satte masten på."

"Det må have været et skønt luftsyn," faldt Carl August ind.

"Å! snak ikke således," svarede gubben med vred alvor. "Luftsyn og luftsyn – skal menneskene nu være så hårdnakkede, at de ikke kan holde sig til gode med, hvad Vorherre selv vil åbenbare dem, uden at hitte på navne til det og gøre det så naturligt, at man næsten ligesom kan tage og føle på det? – Nej, nej! unge herre, det *der*, som viser sig i luften, er lige så vist intet luftsyn, som det der, det spejler sig i søen, ikke er noget tågebillede, som vantroen vil gøre det til. Det sås jo tydeligt nok af, at min kammerat Peter druknede året efter, og at der har været havfruer til, og at de have været respekterede både af præster og profeter, det viser bedst beskærmelsesbrevet, som præsten, der først ville udmåle Vättern, udstedte til dem, som skulle give sig i færd med dette arbejde, at ikke noget ondt skulle få magt med dem. Han vidste nok, hvad han gjorde, den mand."

"Ja – hvis det ikke var et listigt påfund," anmærkede Carl August, "for at overvinde deres frygt."

Men nu skreg Storlodsen op, strøg det tykke sorte hår fra panden og sagde med dyb røst: "Sikken en vantro! – jeg ved nok, at det står trykt på den måde i bøgerne, men de lyver deri som i så meget andet. Godnat, herre! – den som kommer til

Vättern, bør komme i troen, og ikke fare med spidsfindigheder og vildfarelser, ellers kan han gerne blive herfra; for det er troen, som bevirker al glæde her i verden." – Han nikkede lidt med hovedet, satte huen på, som han hele tiden havde haft liggende på jorden og fjernede sig.

Men Carl August skyndte sig efter ham, og idet han slog ham på skulderen, sagde han: "Vent lidt, gode ven! ikke for hurtig. Sig mig, førend vi skilles ad, om du er vis på, at troen gør så meget til vor lykke her i verden?"

"Javist gør den det, det ved herren jo fra sin kristendom!" svarede gubben og så venligere på Carl August. "Troen er Vorherres bedste gave: hvad jeg af min ganske sjæl tror og vil tro, det går også igennem; for viljen er med troen, når ikke begge dele har et syndigt mål."

"Du har da selv erfaret, hvad troen formår, når du har haft et godt forsæt?"

"Ja, mere end én gang. Men én gang er det nu ganske vist. Jeg troede, at en skøn kvinde, som jeg – nå! det er jo lige meget, kærligheden er vel den samme hos fornemme som hos simple: jeg kunne have udgydt mit hjerteblod for hende ... Jeg troede, at jeg blot ved at se på hende skulle vinde hendes genkærlighed – men det var den største afsindighed at tro det – hun var rig og smuk, jeg fattig og grim. Nå, hver morgen kom hun til stranden, hvor jeg stirrede så længe på hende, til hun endelig lagde mærke til mig. Da jeg først var kommet så vidt, gik det af sig selv: jeg så på hende til hun sagde: *Ja*. Siden så jeg en tid lang ikke meget, for de, som er lykkelige, behøver ikke at se. Men jeg rejste ud på det vilde hav for at erhverve mig guld, og kom igen ned lommerne fulde. Derude i de fremmede lande

kunne jeg ikke give en skilling ud blot for at tage pengene med hjem og lægge dem frem for hende, for at hun kunne se, hvad jeg kunne gøre for den, jeg havde kær ..."

Her standsede gubben og gjorde et kort ophold i fortællingen.

"Da jeg kom hjem, var min hjertenskær ikke mere til – faderen havde villet tvinge hende til at give den tro, hun havde lovet mig, til en anden ... men hun reddede den! – En søndag morgen forsvandt hun. Vätterns vand rinder klart og lokkende for den, som har et bedrøvet sind; – hun havde den tro, at vi skulle træffes igen, at jeg aldrig ville få nogen anden kær; – og så gik hun bort for at bo i havfruens paladser, indtil jeg bliver færdig til at gøre hende selskab på rejsen. Nå, ser herren, da jeg så havde gået en tid og tænkt på, om jeg skulle følge hende, fik troen atter magt over mig. 'Gør du det,' sagde den, 'så mødes I ikke i Himmerige!' ... jeg gav mig nu atter ud på det store hav, hvor jeg slog mig til lodsfaget. Mangt et fartøj kan jeg sige, at jeg har reddet, og mangen en gang har jeg sat livet på spil; men da jeg havde lidt og slæbt til jeg ikke havde flere kræfter, end jeg selv havde behov, flyttede jeg atter herhen og byggede mig en lille hytte, og bor der glad i troen på, at vi snart skal mødes."

"Tak for din fortælling," sagde Carl August deltagende, "den har ret gjort mit hjerte godt!"

"Ja, det var just fordi jeg mærkede, at herren havde et hjerte, at jeg fortalte det, som jeg just ikke havde givet til pris for alle og enhver ... men nu står vi ved døren til den gamle lods' stue; gå ind, hvis herren ikke vil forsmå det."

Carl August forsmåede det ikke, – men var allerede hyttens ydre et billede af fattigdom og forsagelse, var det indre det i en

endnu højere grad. Et knippe halm, et klodset bord og en bænk tilligemed noget værktøj, som hang på væggen, udgjorde hele bohavet.

"Og dermed har du nok?" spurgte Carl August og satte sig ned på bænken.

"Mere end nok, herre! – Vättern giver mig fisk og drikkevand, og de penge, som jeg tjener ved at bygge både, giver mig brød for vinteren."

"Men klæder?"

"Klæder," sagde storlodsen, og pegede på sin lappede frakke, "dette er min sommerklædning, og her" – han pegede på en endnu mere forslidt vinterfrakke – "her er min vinterven! Den holder nok mig ud. Folk her er ikke onde; fruentimmerne giver mig lapper og tråd, og så længe som jeg sætter lap på lap går den ikke helt itu."

"Men," gentog Carl August, "du sagde, at du i din ungdom havde bragt guld hjem fra dine rejser; hvor har du da gjort af det?"

"Enhver har jo sin hemmelighed," sagde gubben og rynkede de buskede øjenbryn, "og jeg har min – lad os ikke tale mere om det!"

"Du vækker min forundring, og ville gøre mig en stor glæde, om du sagde mig, hvad du har brugt dem til. Din stemme siger mig, at det ikke er sket på nogen sædvanlig måde."

"Måske ikke, og måske er det netop derfor, at jeg ligesom skammer mig for at sige, hvorledes det hænger sammen. Mange ting står klart for os, som en anden ikke begriber. Lad os ikke tale om det."

Men Carl August var ikke i stand til at opgive dette emne; – han gentog endnu engang sit ønske, og til sidst sagde gubben:

"Lad så være ... jeg havde efter min mor en tro, som sikkert er syndig, da den har voldt mig stor kvide – og det er den tro, at en selvmorder aldrig kan blive salig. De jeg nu i lang tid, herre, havde grublet over, hvor forfærdeligt det ville være for mig og min hjertes elskede, om vi for bestandig skulle være adskilte, randt det mig i sinde, at jeg i de katolske lande havde hørt sjælemesser læse, som skulle hjælpe de døde til saligheden; jeg troede just ikke, at læsningen gjorde det, men jeg tænkte: Vorherre ved nok, hvorfor du gør det – enten det så er i et katolsk eller et kristent land, og han ser på forsættet. Jeg begav mig da atter ud søen, og i den første katolske kirke, jeg kom til, talte jeg med præsten om, at han skulle læse og bede for så meget, som min skat strakte til. Han lovede at ville gøre således; og sagde, det nok ville forslå, selv om den, jeg gav guldet for, havde været aldrig så stor en synder. Med lettere hjerte rejste jeg videre, for jeg vidste, at der var én, som havde set, at jeg havde gjort mig fattig for at redde hendes sjæl!"

Uden at sige et ord, men med et blik, som bedre end ord udtrykte, at han fuldkommen havde fattet den gamles følelser, trykkede Carl August hans hånd.

Tavse gik de begge atter ud foran den lille stue.

Dér stod en gammel eg – og lodsen sagde, idet pegede på toppen: "Her er det eneste selskab, jeg har haft i mange år."

Carl August så spørgende op. Der var en usædvanlig stor fuglerede i toppen af træet.

"Det er et par havørne," sagde den gamle, "som har slået sig en bopæl op her – andre er bange for dem – men de er min

glæde. Når jeg har en bid mad til overs, deler jeg den med dem."

Ved bortgangen søgte Carl August at lægge nogle rigsdalersedler i gubbens lomme, men denne tog dem op og sagde, idet han gav ham dem tilbage: "Hvad skal jeg med dem? Jeg vil ikke have det bedre, for jeg har endnu den tro, at jo mere jeg forsager her, desto sikrere er jeg på at træffe min elskede der, hvor det er allerbedst at være ... Men nu godnat, unge herre! Tak for godt selskab – gubben har ikke længe haft en sådan fornøjelse!"

I oprømt sindsstemning vendte Carl August tilbage til Hästholmen; det forekom ham, som samtalen med den gamle havde udvidet hans egen kraft og tro, hvilket gjorde, at han fuldt og fast besluttede, ikke at forlade Omberg-egnen, førend han havde set og talt med Alma, om han så skulle ligge der år og dag.

13

For at inddysse den frygt, overjægermesteren nærede for Carl August, forandrede han ved den omtalte uges slutning for så vidt sin beslutning, at han ville rejse bort for en kort tid.

Han havde alligevel håbet, at et eller andet tilfælde i disse seks dage ville skaffe ham Alma at se, men det var ikke uden grund, at havfruen flyttede sine fæstninger og paladser.

En stærk storm med regn og tåge havde rejst sig og holdt ved hele ugen, og under sådanne forhold var det da temmelig naturligt, at ingen tilfældige omstændigheder ville række Carl August en hjælpsom hånd.

Samme morgen, Carl August skulle rejse, foretog han sig en spadseretur på bjerget, for endnu engang at besøge sin nye ven, storlodsen, som den foregående dag ikke havde været på skibsbyggerpladsen. Regnen og stormen var ganske ophørt, men himlen var endnu indsvøbt i tåge, og underligt dannede tågebilleder sejlede frem og tilbage over skovene. Men højst oppe begyndte en genstand af en mere bestemt form at sænke sig nedad; det var en havørn, som i vide kredse svingede sig omkring i luften, spejdende efter rov.

Carl August fulgte med interesse alle dens bevægelser, og så til sidst luftens vældige monark styrte sig lodret ned i skoven. Umiddelbart derpå hørtes en heftig raslen derinde, og i samme øjeblik kom med pilens fart en hjort ilende hen ad stien, og på dens hoved sad ørnen forfærdeligt skrigende og slående med vingerne uden at slippe det dybe tag, den havde fået med den

ene klo. Den anden holdt den udstrakt, indtil den endelig kom forbi et fyrretræ – da huggede den kloen ind i stammen for at få hjorten til at standse. Men skrækkeligt straffedes ørnen for sin formastelige dristighed – med ét flaktes den midt over – den ene halvdel fulgte med den reddede hjort, den anden faldt ned på marken under træet.

Carl August gik så dybt hensunken i tanker over det, han havde set, at han ikke mærkede, at skridt nærmede sig ham, førend storlodsens dumpe røst hilste ham: "Guds fred, herre!"

"Jeg kommer for at sige farvel til dig," sagde Carl August; "hvorfor var du ikke hjemme ved bådebyggeriet i går? Var du syg?"

"O nej, men jeg havde fortjeneste på et andet sted. Overjægermesteren lod mig kalde ned til sig – han havde et lille arbejde, som han tænkte, at jeg måske kunne gøre lige så godt som nogen anden."

"Og det var?" spurgte Carl August, der interesserede sig for den mindste omstændighed fra dette sted.

"Å, ikke andet, end at frøken Alma ville have sig et lille hus på bakken her, hvor hun morer sig med at sidde og se ud på søen – og så havde hun selv forlangt – for vi er ligesom lidt gode venner – at jeg skulle hjælpe hende."

"Ja så," sagde Carl August, og tvang sig til at synes ligegyldig, "du står dig altså godt hos overjægermesterens datter?"

"Ja, uden at prale, så kan hun nok lide mig; hun bryder sig ganske vist ikke om at lade sig se med gubben, men er mange gange selv kommet til min hytte med mad i forklædet til mig. I går sad hun vel et par timers tid hos mig."

"Et par timer, og det i går – i går!" – Ak, hvor det nu gjorde Carl August ondt, at han netop i går ikke var faldet på at besøge ham. Under samtalen søgte han vel at vinde mere rolighed i stemmen, men lodsen havde mærket nok til at begribe, hvorfor den, der som han havde set Omberg både foroven og forneden, endnu kunne blive der så længe.

"Hvornår rejser herren tilbage over Vättern?" spurgte den gamle.

"Jeg havde tænkt at begive mig til Visingsø i dag; men det ser ud, som om tågen ikke vil gå bort."

Lodsen smålo: "Med tågen har det ingen nød; den letter sig nok hen på formiddagen; men – hvis ikke den gamle tager fejl af kursen – så har herren måske ikke udrettet alle sine ærinder?"

"Ærinder," gentog Carl August rødmende; "jeg har ikke andre ærinder her end at bese egnen!"

"Nå, som herren vil! Jeg kan ikke dadle den lyst, skønt jeg rigtignok formoder, at der er noget mere, herren vil se, som måske ikke falder just så meget let uden en god ven til lods i farvandet ... Men jeg tøver for længe! Vil herren, så drej af til højre, når De kommer op på toppen – og hvis tågen ikke bliver stærkere endnu, så måske herren kan få et smukt syn at se, når det lakker lidt op af dagen."

Overrasket ved allerede at se sin hemmelighed være gået over til anden mand, søgte Carl August ikke at tilbageholde den gamle, men da den lappede frakke først var forsvundet i bøgelunden, fortsatte han vejen og drejede af på det sted, som den gamle havde sagt ham.

Da Carl August var kommet halvvejs op på bakken, standsede han og støttede sig mod stammen af en eg. han ofrede nogle øjeblikke til eftertanken, og forsøgte at tydelig gøre sig de ønsker, som drev ham fremad. – Var det virkelig kærlighed? Kunne han i sandhed elske en kvinde, som han kun havde set to gange – og ikke talt med mere end én gang? Det var kun hans eget hjerte, som kunne give svar på dette spørgsmål; og svaret lød således, at han endnu hastigere ilede fremad. Snart kom han til den egn, hvor træerne begyndte at blive tyndere, og så allerede i afstand den lille grotte, sammenføjet af sten, grene og bark.

Inde i dette hyrdehus gik rundt omkring væggene en lav græsbænk, hvorfra man over bjergryggen havde fri udsigt over Vättern, hvor nu et par sejlere gled frem på den glatte flade.

Carl August satte sig på bænken – samme bænk, som Alma måske om nogle timer skulle hvile på! Hurtigt faldt det ham ind, at pryde Almas hjem med frisk løv og blomster, og belægge det ujævne gulv med blødt mos.

Han udførte sin beslutning. Men endnu havde han ikke fået den sidste smule mos ind, da et let udråb nåede ham. Hurtig rejste han sig op, og så tæt ved sig Alma med glæden strålende på det skønne ansigt, hvor røde roser og blege liljer afvekslede med hinanden. I båndet, som hun holdt i hånden, stod Guldfod, stampende med foden og pustende med de små, fine næsebor. Guldfod ville ikke kendes ved den fremmede gæst.

"Jeg beder om forladelse," stammede Carl August; "det var i sandhed temmelig dristigt af mig! Jeg – jeg kom hændelsesvis til at se ... jeg vidste ikke ..."

"Hvorfor skulle det være så dristigt?" spurgte Alma, der var kommet sig af overraskelsen over at gense den fremmede, som hun troede for længe siden var rejst hjem over søen.

"Fordi jeg vidste," svarede Carl August, idet han forlegen klappede Guldfods ryg, "at den lille grotte tilhørte én, som måske kunne blive vred over denne frihed af en ubekendt."

"Hvorfor sige ubekendt?" ytrede Alma sagtere: "Hr. brugspatronen kan dog ikke anses for ubekendt af den, som ... men jeg behøver vel ikke at forsikre, at jeg aldrig kan eller vil glemme tordenvejret ved Alvastra."

Umuligt ville den af naturen bly Alma kunne have sagt alt dette, hvis ikke hendes fars opførsel mod den fremmede havde indgivet hende den overbevisning, at det var hendes pligt at gøre godt igen, hvad faderen havde forbrudt. Imidlertid hørte Alma ikke så snart op med at tale, før blodet voldsomt trængte sig op i hendes kinder.

Carl August hørte med henrykkelse hvert af hendes ord. "Og for mig," sagde han, "er disse ruiner, som jeg siden dagligt har besøgt, et helligt minde; de bevarer for mig en erindring, der aldrig visner. Jeg har der oplevet et vendepunkt, som aldrig vil tabe sin indflydelse på mig, så længe jeg lever."

Alma stod stum. Hun vidste ikke engang, at hendes lille fod skød det smukke mos til side, som Carl August netop havde lagt på; men hun trak den hastigt tilbage, da han, idet han pegede på mosset, sagde: "Se, det blev oprykket, førend det havde kunnet fæste rod – det er en ikke misundelsesværdig skæbne."

"Ak, om forladelse!" og inden Alma ret tænkte over, hvad hun gjorde, hvor meget eller hvor lidt der kunne ligge i hendes

handling, havde hun bøjet sig ned, og med hånden lagt den bortrykkede plante i orden.

Ved dette syn, som for Carl August syntes at antyde hele den uskyldige, ubevidste kærligheds fremspiren, luede hans ansigt ligesom hans sjæl og hjerte. – Men langt fra at ville forøge den tydelige forlegenhed, hvormed hun vendte sig mod grottens indgang, skyndte Carl August sig med en stemme, hvori han lagde al mulig rolighed og besindighed, at fortælle den mærkelige strid, han havde set mellem ørnen og hjorten.

Under denne fremstilling, som Carl August temmelig udvidede og poetiserede, satte Alma sig på græsbænken, og han tog plads på et klippestykke tæt ved.

Således gav – efter fortællingen om hjorten og ørnen – den ene lille historie den anden hånden, så at en time næsten var forløbet, og Alma med et blik på uret ytrede, at fars frokosttid snart var for hånden, og at hun da ikke måtte savnes.

Carl August rejste sig, og lod hende pladsen fri – "Må jeg, hvis jeg," sagde han, "træffer den gamle lods, sige ham, at grotten har fundet sin herskerindes bifald?"

"Ak, så kender herr brugspatronen vor gamle lods i hytten dernede. Jeg holder så meget af at høre ham tale om sine eventyr på havet og sin elskede."

"Ja, netop den del af hans sorg og hans fromme overtro har jeg også hørt – men således bør kærligheden være, 'stærk i troen og tro i døden!'"

En fin rødme var Almas svar, idet hun strakte hånden ud efter Guldfods ledebånd, der en tid lang havde hvilet på Carl Augusts arm.

Han fulgte hende ned ad bakken, hvor begge, ligesom efter tavs overenskomst, standsede for at skilles ad.

"Må jeg ønske en lykkelig rejse, hvis vi ikke mere …" hun sluttede sætningen med en let nejen.

"Det var ikke min tanke," svarede Carl August, og så på hende med et udtryksfuldt blik – "men hvis disse ord skulle indeholde et ønske, da forlader jeg Omberg endnu i dag."

Alma kunne ikke straks svare på en så bestemt opfordring. "Hvorledes," ytrede hun til sidst, idet hun gik et par skridt fremad, "skulle jeg have tænkt på et sådant ønske! Jeg – jeg tænkte ikke på noget."

Carl August bøjede sig stiltiende, og Alma, uvis om hun måske havde såret ham, så at hun virkelig havde set ham for sidste gang, vendte sig endnu en gang om for at se, om han så efter hende. Med et fint smil besvarede hun hans fornyede afskedshilsen, og fuldkommen tilfreds med hvad hun havde set, ilede hun med Guldfod ned igennem bøgelunden.

"Hvilket fortryllende væsen! Hvilken uskyldig barnesjæl!" råbte en stemme højt i Carl Augusts hjerte.

Samme aften, da han hele dagen havde overgivet sig til den berusende salighed, den himmelske tro, at han var henflyttet i et Eden, skrev han følgende linjer hjem:

> "Jeg beder jer, kære elskede forældre! at være uden al uro, hvis I på længere tid ikke skulle høre noget fra mig – jeg er friskere og lykkeligere, end jeg har været nogensinde før; men da jeg umuligt kan tåle, at de indtryk, som nu helt og holdent fængsler mig i denne Guds herlige natur, blandes

med den materielle tanke: 'I dag skal du skrive hjem' – en tanke, som måske med ny bebrejdelse ville komme igen hver dag – så beder jeg jer forud om forladelse for, at jeg for en tid helt og holdent fritager mig for skrive; noget, som min kære far i ethvert tilfælde – om jeg mindes ret – vil takke mig for, og som mor, den ømmeste af alle mødre, vil tilgive sin

Carl August.

P.S. Når jeg kommer tilbage, skal far finde, at jeg ikke mere er nogen uvirksom drømmer. Jeg begynder nu at leve, at leve med i livet."

Dette brev tog Carl August med over til Hjo samme nat, hvor han imidlertid ikke opholdt sig længere end nødvendigt for at samle og pakke sit tøj sammen, hvilket han dagen derpå flyttede med sig til Hästholmen. Der lejede han sig et værelse for den kommende måned i den hensigt, indtil videre at opholde sig i egnen for at ... botanisere.

14

"Far har tre gange spurgt efter dig," sagde jomfru Neta, der allerede et stykke udenfor gården kom Alma i møde, da denne vendte hjem fra sin morgentur til højen.

"Spurgt efter mig," svarede Alma "jeg har jo ikke forsømt frokosttiden."

"Nej, klokken mangler endnu ti minutter i ti; men hvad løber du efter så tidligt om morgenen?"

"Det kan da ikke kaldes tidligt, tante! Jeg ville se den grotte, som storlodsen havde lovet mig i går."

"Ja, den var da snart set ... men der står overjægermesteren selv på trappen, han vifter og vinker, lige som om det gjaldt liv og død – jeg kan aldrig begribe, hvad han vil dig."

"Jeg ikke heller," svarede Alma, som nu frygtede for, at hendes far allerede havde fået kundskab om hendes møde med brugspatronen. Imidlertid skyndte hun sig dog så stærkt, at hun næsten var åndeløs, da hun kom til hovedtrappen.

"Se så! se så! løb os ikke en svindsot på halsen, det er jo ikke så farligt! Vi har fem minutter at løbe på," og derpå begav over jægermesteren sig forud ind i sit allerhelligste, hvor Alma efter de tildelte fem minutters forløb sagte indfandt sig.

"Nå, min pige," sagde overjægermesteren, da han stående midt på gulvet gjorde nogle vældige svingninger, hvis hurtighed tilkendegav, at emnet ingenlunde var af sørgeligt indhold. – "Nå, min lille pige! jeg tror, vi ser ud som en opskræmmet kramsfugl; hvad er vi bange for, hvad? En lille eksamen?"

"En lille eksamen," gentog Alma blegnende.

"Nå, man behøver da ikke at tage så ilde på veje for det. Om jeg nu f.eks. begyndte med at spørge, hvorfor du blegnede – så svarer du: 'Papa' – her faldt overjægermesteren ind i den fineste diskant – 'lille papa! jeg ved ikke af, at jeg blegnede – blegnede jeg?'"

"Nej, far! det skulle jeg ikke have svaret; for jeg mærkede nok, at blodet forlod mine kinder."

"Og hvorfor det?"

"Fordi jeg blev bange – jeg ved jo ikke, hvad far vil spørge om."

"Det skal du snart få at vide – men du ser jo ud, som om du snarere var en hare end en overjægermesters datter. Gå ind på dit værelse og hent kurage, mens jeg spiser frokost, og kom så herind igen om en halv time."

"Ja far," sagde Alma, henrykt over at få et pusterum. Men da hun var kommet ind på sit værelse, begyndte hun at plage sig selv med så mange forestillinger, at hun til sidst anså det for en lindring at få sandheden at vide, og urviseren stod endnu ikke på halv, da hun atter trådte ind i sin fars værelse – vel med et bankende hjerte, men dog altid lettere til mode end før.

"Nå, har vi nu fattet os?" spurgte overjægermesteren, og satte sig i sofaen, mens Alma fik lov til at sætte sig på en stol lige foran ham.

"Ja, lille far."

"har vi måske forsøgt at gætte?"

"Nej, min far! jeg har ikke kunnet gætte ..."

"Hør efter – jeg spurgte ikke, om du havde *kunnet* gætte, hvad jeg ville sige dig – å nej, slet ikke! – Jeg spurgte, om du havde

forsøgt at gøre det."

"Ja far – det har jeg rigtignok."

"Nå, hvor vidt strakte så din gætteevne?"

"Far!"

"Se så – lad os nu ikke lege blindebuk; men skal vi lege noget, så lad os hellere lege 'tag den ring', – holder du ikke af ringe, din lille skælm?"

"Nej far," svarede Alma, stærkt rødmende, "jeg holder ikke af ringe."

"Hvad for noget – jeg tror, vi begynder at lyve – sådant noget skal vi ikke befatte os med – piger er piger – Alma holder af ringe."

"Hun holder slet ikke af ringe," svarede Alma, som ofte havde den vane at tale om sig selv i tredje person – og samtidig så hun på overjægermesteren med et så bønligt udtryk, at han måtte stoppe sig en pibe for at vinde tid.

"Nå da – Alma synes ikke om ringe – men hvad har du da imod dem?"

"Å, jeg kan ikke sige det bestemt, far! Det er noget jeg ikke således kan forklare."

"Ja, det er en anden sag – denne uvilje må vi altså regne til det overnaturlige – men indtil den lader sig forklare, vil vi ikke besvære vore fingre med en så afskyelig stads. – Kom nu smukt med dine ringe – hver evige én –!" De sidste ord udtalte han i en mere bestemt tone.

Forvirret holdt Alma de små hvide hænder i vejret, hun ville gerne pynte sig med smukke ringe – og med en smerte, så bitter at tårerne stod hende i øjnene, så hun faderen ganske roligt trække den ene ring af efter den anden, hvorefter de

samtlige blev lagt i en æske, som overjægermesteren lukkede inde i sit skrivebord.

"Se så da – nu er vi af med. denne forargelige stads – og kan nu tale om noget andet. Hvad ville du synes om en smuk, hvid hest, munter – og dog spag som et lam, med en lille damesadel af engelsk form, og over denne hængende en ridedragt, som passer til en dame af din alder og vækst?"

"Ak, lille far! – en hest! en sadel! en ridedragt!" udbrød Alma, og glæden strålede ud af hendes øjne – "det ville jeg blive henrykt over."

"Javist! det tvivler jeg såmænd ikke om – men hvad vil du vel give for sådan en gave?"

"Å, hvad skulle jeg vel give *far*?"

"Far? – Hvad bilder du dig ind? Tror du, at jeg ville give så mange penge ud for din fornøjelses skyld? – Nej, på ingen måde. – Sådan noget overlader jeg til dem, som vil erhverve sig en piges gunst."

Alma tav. Glædens roser flygtede hurtigt. Forvirret så hun ned på gulvet.

"Nå, sid ikke der og hæng med hovedet – nu har du netop grund til at holde dig rank; med ét ord: her er en frier, som giver dig hest og sadel og hele stadsen i brudegave."

"Ak, for Guds skyld far! Men ..." Alma turde ikke fortsætte, det halve af, hvad hun ville sige, standsedes indenfor hendes læber ved det blik, som faderen sendte hende.

"Intet 'men' – jeg har aldrig tålt sådanne – men af besynderlig godhed vil jeg dog tillade dig at forklare, hvad det var du ville sige ved dette 'men'."

"Jeg vil ikke være brud, far!" hviskede den bange pige og bøjede hovedet ned mod faderens knæ. Han fo'r ikke heftigt op, som han ellers plejede, når han blev vred; men hans stemme kunne dog høres vidt omkring, da han spurgte: "Hvornår har du fået en vilje?"

Alma tav, men på en ny opfordring svarede hun: "Jeg vidste ikke, at jeg havde nogen førend nu!"

"Ja, jeg heller ikke!" svarede overjægermesteren, "men da sagen i alt fald er så ny, at den ikke har kunnet fæste rod, så tror jeg, at vi uden synderlig umage kunne vænne os af med den – tror du ikke også?"

"Ak, far! tal venligt og ømt – jeg bliver så bange, når far taler således."

"Ja gerne – det er lige så godt: jeg vil gifte dig bort; næste år holder vi bryllup, og jeg håber, at alle, der danser med ved brylluppet, skal tale om den smukke og glade brud på Omberg."

"Og brudgommen?" stammede Alma.

"Den bedste, der endnu har båret svensk navn, draget svensk stål og pløjet svensk jord, kongelig embedsmand, major og ridder, velbårne hr. Svante Kling, ejer af Svanviks herregård og flere tønder klingende guld – der dog alt sammen ikke er så meget værd som en dråbe af hans hjerteblod, der er det ærligste og troeste, der endnu har lagt sig for en piges fod."

"Ak, han er så gammel, så uhyre forfærdelig gammel!"

"Å nej, å nej! han er slet ikke så gammel; han har den mest ungdomsfriske sjæl, og er for øvrigt så livlig som et egern! Bryd dig ikke om det – han er jo blot nogle og fyrre år."

"Over halvtreds, far, – og jeg kan umuligt gifte mig med den gamle major!" – Alma bøjede hovedet for ikke at se virkningen

af den djærvhed, hun tillod sig.

Men overjægermesteren var i dag ikke så opfarende, som han plejede; han svarede blot: "Vi kan jo se ad" – rejste sig derpå og sagde, at det var på tide, at han gik sin tur i dyrehaven.

Alma åndede lettere. Hun fik i det mindste frihed til at tænke. Men denne frihed var just ikke meget misundelsesværdig, da den gjorde hende til et rov for de mest forskellige plager.

At gifte sig med majoren, som hun havde vænnet sig til at betragte som stående ikke meget under hendes far, forekom hende lige så umuligt, som virkelig at sætte sig op mod sin fars vilje. Rigtig nok var det første forsøg på modstand løbet langt lettere af, end hun havde troet; men deraf fulgte ikke, at det næste skulle få et lige så heldigt udfald. Ak nej! Alma vidste for godt, at far ikke lod sig lede – og da slet ikke af noget så nyt som en "egen vilje" hos en person, som hidtil aldrig havde haft en sådan, ikke engang i de mindste småting.

Så vigtig endog den genstand var, som optog Almas tanker, fik hun dog tid til engang imellem at kaste et blik tilbage på morgenscenen i grotten; og hver gang, hun i erindringen så tilbage til det øjeblik, da hun først opdagede Carl August, mens han var beskæftiget med at beklæde gulvet, fløj en rødme over hendes kind, og på læben hvilede der, trods hendes indre uro, et smil, som fortalte, hvorledes glæde og smerte fortroligt vandrede ved siden af hinanden i det jomfruelige blod.

Imidlertid spadserede overjægermesteren med tæt sammenbidte læber hen ad en gangsti gennem skoven, og på en vis plads, hvor han undertiden satte sig for at hvile ud – altså, når ingen så det, det var nemlig overjægermesterens svaghed,

altid at vise sig ung, aldrig at synes besværet af alderdommen – fremtog han af brystlommen et brev, åbnede det, og gennemlæste for anden gang de kærkomne og længe nok ventede linjer:

"Værdige bror!
Bror har vel nok set, hvorledes det er fat med mig ..."

(Å ja, å ja," faldt overjægermesteren ind, "men just derfor skulle man have taget tiden i agt, som forstyrrer de bedste planer, skønt den min salighed ikke skal forstyrre denne!)

"... og jeg håber, at bror billiger denne følelse, som jeg alligevel næppe vover at ytre, da jeg frygter, at den vil mishage hende, der er genstanden for den. –Jeg kan ikke, hverken mundtligt eller skriftligt, belægge mine ord således, at de kan lyde behagelige i en ung piges øre. Derfor vover jeg heller ikke på nogen af disse måder at fremsætte mit ønske for hende, men beder bror, med faderlig kærlighed, uden heftighed – for det var mig aldeles imod at spørge Alma, om hun tror at kunne blive lykkelig med en mand, som da ville blive lykkelig på ny.

Måske siger hun *nej*, og da beder jeg, bror, ikke at anvende nogen overtalelse. Hvad betyder nogle års salighed for mig, hvis Alma derved måtte lide? Nej, ingen tvang!

Jeg fastsætter ingen tid til svaret, men holder mig et par uger hjemme, såfremt jeg ikke i den tid får nogen underretning; men indtræffer til den tid intet svar, så

kommer jeg, for i det mindste som gammel ven at besøge bror."

Med agtelse og venskab, brors

Svante Kling."

"Dit gamle bæst! Du kunne dog gerne have klemt det ud af dig et halvt år før, så havde du nu haft hende til kone," mumlede overjægermesteren. "Egen vilje, jo, nu skal man se – sådan en lille én med sin 'egen vilje'; men jeg ved også, hvad *jeg* vil, og hvad der er klogest og bedst. – Gud ved, om vor værdige ridder af ruinerne endnu er på Hästholmen – jeg må have bud derhen! Har man krybskytter i nærheden, må man nødvendigvis have åbne øjne."

Samme aften fik overjægermesteren lyst til at ro ud og fiske, en morskab, som han ellers ikke plejede at sætte pris på.

Da han sejlede forbi Hästholmen, gik han i land der, for at gå op og se på bådebygningen, som storlodsen stod i spidsen for.

Gæstgiveren var selv derude, og stod bukkende med huen i hånden.

Overjægermesteren nikkede. – "Nå, er der godt med rejsende?" spurgte han.

"Å, just ikke så meget godt; men jeg har da haft en herre, som har ligget her en hel uge."

"Og han ligger her endnu?"

"Nej, han rejste netop bort nu. Man kan endnu se båden derude i vester; han agter sig over til Hjo, hvor han kom fra."

Med lettet hjerte sejlede overjægermesteren hjem, og da han nu anså sig for sikker, besluttede han i egen person at rejse til

Svanvik for at få majoren til selv at skrive til Alma, og således opmuntre hende til at give ham sit *ja*.

15

Nogle uger var gået, overjægermesteren havde gjort sin rejse; men rejste aldeles forgæves. Majoren ville ikke selv skrive til pigen. "Nej," havde han sagt lige ud; "hun ved nok, hvorledes jeg er uden at jeg selv behøver at stille mine egne små fortjenester til skue – og vil hun gøre mig lykkelig med sin hånd, så gør hun det nok, uden at jeg behøver at skrive."

Vred og mumlende noget om dumhed og mangel på kendskab til fruentimmer, begav overjægermesteren sig på hjemvejen, idet han bad majoren at indfinde sig inden fjorten dage.

Hele denne tid hørte Alma ikke et ord om majorens frieri, hvorfor hun snart begyndte at tro, at faderen måske, da det gjaldt hendes fremtids lykke, havde opgivet sin egen vilje – og allerede blomstrede friskere og friskere roserne på hendes kind. Alma havde endnu en anden kilde til lykke, som hun dog omhyggeligt gemte i sit eget bryst: hun havde flere gange – naturligvis ganske tilfældigt – set den fremmede igen, og hun kunne ikke mere tvivle om, at han, selv om han aldrig havde sagt det, blot opholdt sig på egnen for hendes skyld.

Ofte følte hun dog en tidligere ubekendt smerte. Små samvittighedskvaler over at have en hemmelighed for sin far; det var vel sandt at hun aldrig med Carl August havde aftalt disse møder; men hun undveg dem på den anden side heller aldrig – hvilket ikke ville have været synderligt vanskeligt, hvis hun havde indskrænket sine vandringer til haven eller de dele af

skoven, som lå huset nærmest. Men havde hun et par gange indskrænket sig dertil, så havde hun den tredje ingen magt over den lille fod. Den havde fået en uimodståelig trang til at besøge grotten, "de elleve bøge", Stocklycke eng, og nogle andre afsides liggende steder, hvor skæbnen altid føjede det således, at Carl August indtraf på samme tid.

"Men hvis nu far en dag skulle" ... Alma skammede sig for at sige: "overraske mig!" ... "mærke, at jeg således, uden at jeg selv kan gøre ved det, træffer nogen på mine vandringer! Mon han vel ville blive meget vred?" Og hver gang, hun stillede sig dette spørgsmål, gav hendes heftigt bankende hjerte tilkende, at hun troede, han ville blive det.

"Har du hørt, hvorledes skaderne skriger på taget i dag?" spurgte tante Neta, da hun en morgen trådte ind til Alma.

"Nej, hvad betyder vel det?" svarede Alma, der efter et blik på uret skyndsomst begyndte at klæde sig på.

"Hvad det betyder, kære barn?" gentog tante Neta og tog en vældig pris af snustobaksdåsen. "Hvad andet end fremmede eller nyheder. Skriger de blot én morgen, da betyder det fremmede; men nu har de skreget tre dage i rad, og det betyder en vigtig nyhed."

"Kære tante, hvad kan det være?"

"Jeg er jo ikke alvidende, som du vel ved; men gætte kan jeg dog til nød, når jeg kun har lidt til at vejlede mig."

"Og har tante da nu sådan noget?"

"Ja, det er som man tager det – har du hørt, at vi skal have stort gilde på søndag, rigtig stort gilde, med spil og dans?"

"Med spil og dans?" gentog Alma blegnende.

"Nå, hvorfor ser du så ynkelig ud ved det? Har du glemt, at der er en lille pige, som da kan vente sig en smuk krans?"

"Jeg ved nok, at det på søndag er min fødselsdag; men den har der aldrig været gjort sådan stads af før."

"Ja, én gang skal jo være den første. Du fylder atten år, – måske vil far have, at højtiden skal få en dobbelt betydning!"

På denne hentydning vovede Alma ikke at svare. Hendes hoved svimlede, pulsen slog feberslag. Til søndag var der kun tre dage – tre dage; og det dage, hvor hun plejede at "spadsere i haven", hvilke spadsereture nu indtraf så regelmæssigt hver tredje eller fjerde dag, at hun, hvis hun forandrede ordenen, og i dag gik op på bjerget, ganske bestemt ikke ville møde "nogen".

Og hvorfor ønskede vel Alma just inden søndag at møde den, som hun i sine tanker kaldte: "Nogen"? – Jo, fordi – dog dette var hende endnu ikke ganske klart. "Nogen" kunne imidlertid sige noget, der krævede svar – og dette var nok til at beskytte hende mod alt det onde, der kunne hændes hende på søndag; hvis derimod intet, slet intet indtraf, hvis hun ikke traf "Nogen", da ville hun ikke have mod til at sætte sig imod sin fars vilje ...

Alma kom ned og kyssede sin far på hånden og skænkede ham kaffe, men dette gik ikke så godt som sædvanligt.

"Hvorfor ryster din hånd?" spurgte overjægermesteren og tog piben af munden, mens han alvorligt betragtede pigen.

"Jeg ryster ikke, far!" stammede Alma, men nu rystede hun virkelig så heftigt, at kedlens indhold strømmede ud over koppen og ned på den snehvide dug.

"Om forladelse, far!"

Overjægermesteren hostede, tog piben på ny, og blæste røgen heftigt ud gennem vinduet.

Alma tav og hældte nogle dråber i sin kop; men Alma smagte dem ikke – hun førte blot koppen til læberne.

"Det er en underlig måde at drikke kaffe på," sagde overjægermesteren, efter en usædvanlig lang pause, i en temmelig skarp tone.

Alma havde intet svar på rede hånd; hun så forlegen ned i koppen og derpå med et bange blik på faderen.

"Har du ikke sovet godt i nat?"

"Jo, far!"

"Har du måske hørt en morgen-ugle – har jomfru Drage været inde i dit værelse i dag?"

"Tante Neta? – Ja, far! hun var inde hos mig i morges."

"Jeg kunne nok tænke det! Og har da det, hun opvartede dig med, været så stærkt, at du har kunnet få nervesvækkelse af første dosis?"

"Jeg tror ikke, lille far, at hun har gættet rigtigt."

"Og derfor er du så bedrøvet? Men dog! Se ikke så forstyrret ud; måske kunne vi gøre hendes spådom til sandhed."

"Men det er just det, far, som ..."

"Glæder dig, javist! javist! – det er ganske naturligt; hun har vel sladret om, at vi skal have en lille lystighed?"

"Ja, men jeg blev ikke så glad over det, lille far!"

"Hvad, du egensindige, utaknemmelige lille fjante! – ikke være glad, når din far gør bal for dig?"

"Jeg ville være så glad, så lykkelig, at ingen skulle have set en gladere pige, hvis far blot ikke ..."

"Nå, nå, lad være med de dumme ophold! Vi sidder vel ikke her som på et teater og venter på at suffløren skal komme med

resten. Tal altid helt ud! Hvor var det nu, vi slap? Hvis far blot ikke ..."

"... Vil anstille nogen anden højtidelighed," stammede Alma.

"Aha!" udbrød overjægermesteren, og sprang med sin sædvanlige hidsighed op fra stolen: "Hvad er det for noget? Jeg vil i fortrolighed sige hende, min lille jomfru Sippernip! – at sådanne tanker ikke bør spøge på egen hånd i en ungpiges hjerne! Når jeg siger: Her bliver forlovelse! så bliver her forlovelse; og jeg vil sige dig det så længe i forvejen, for at du kan lære at *J-a* siger Ja!"

Ved disse ord gik overjægermesteren hurtigt ud, og hurtigt efter hørte Alma hans stemme oppe fra loftet, hvor jomfru Neta bredte krusemynte ud til tørring. - Men skønt Alma gik ud i forstuen, kunne hun ikke høre et ord, således gik spørgsmål og svar i hinanden, så at det lød som en brusende strøm.

Alma spadserede i haven; men hun havde aldrig fundet den så indskrænket før. Stakkels alma havde for meget på hjertet til ikke at behøve større plads.

Hvor længe hun endog på kryds og på tværs gik igennem haven, så kom hun dog altid til sidst til den lille bagport, der førte ud til marken. Men, som om hun havde haft noget urigtigt i sinde, gik hun atter ind og lukkede porten, og dette gentog hun vel et helt kvarter. Da ville porten ikke rigtig gå i, da der var kommet noget imellem. Alma nødtes til at gå udenfor, og da hun engang var der, syntes hun, at engene og blomsterne i dag var så lokkende, at hun måtte besøge dem en lille smule.

Besynderligt nok, jo længere Alma kom, desto skønnere var de træer, enge, blomster, som stod i nogen afstand; og træerne, engene, blomsterne, den ene gruppe efter den anden, førte

hende til sidst så langt bort, at det vel egentlig ville være lidt naragtigt ikke at gå op til den nye grotte og glæde sig ved udsigten over søen, som i dag måtte være ubeskrivelig dejlig. Og Alma gik derhen - så meget roligere, som hun vel vidste, at "Nogen" ikke skulle være der i dag.

Og Alma gik.

Men var det en hændelse, eller forholdt det sig således hver dag – det lille lysthus var prydet med løv, og friske blomster var strøet over mosset.

Der var dog intet menneske at se eller høre der.

Alma satte sig ned. Hun kunne ikke ordne alle de ønsker, alle de tusinde urolige tanker, der opstod i hendes bryst.

Halvt sukkende sagde hun til sig selv: "Jeg må gå!" men hun blev siddende: der lå en fortryllelse over grotten.

Men pludselig sprang hun op: velbekendte trin hørtes udenfor – hun ville skjule sig, hun følte, at blodet steg hende til ansigtet – hun var ude af sig selv af angst.

Det var så skrækkelig farligt at findes der på en tid, da hun aldrig plejede at være der, og i halv fortvivlelse ønskede hun, at "Nogen" ikke skulle få hende at se.

Men da denne bøn snart syntes at ville gå i opfyldelse, da skridtene nemlig fjernede sig, da lyttede Alma med bankende hjerte ved det vindue, som dannedes af de sammenflettede grene.

Hun så Carl August stå på gangstien og se ud over søen.

"Skulle han gå uden at komme ind? ... Mon han ikke havde lyst til at hvile sig på bænken derinde; – det bryder han sig vist kun lidt om." – Og idet hun ganske glemte den bøn, hun nys så

ivrigt havde opsendt, om at blive ubemærket, havde hun ondt ved at afholde sig fra at gøre en meget naturlig bevægelse, som kunne have fået en gren til at sladre om hendes morgenbesøg.

Alma overvandt imidlertid ikke uden kamp den store fristelse. Men for hvert skridt, Carl August fjernede sig, faldt en tåre på blomsterne, og da hun til sidst ikke mere så ham, brød tårestrømmen uhindret frem med en styrke, der forbavsede Alma selv.

"Hvorfor skal jeg græde over det slemme menneske? Havde han syntes godt – rigtig godt om grotten, ak! da var han nok gået ind ... men tænk, hvis storlodsen, og ikke nogen anden havde pyntet den således op!" – Denne tanke var Alma usigelig pinefuld, og forekom hende så meget mere sandsynlig, som der nu snart intet håb var mere om, at "Nogen" skulle vende tilbage.

"Jeg bryder mig slet ikke om, hvorhen han nu går – ikke det mindste – han kan gå og komme, når han vil!" – og tårerne styrtede ned over Almas kind.

"Jeg ville ønske, at jeg aldrig havde set ham! Af! om han blot havde ladet være med at bære mig ud af ruinerne: meget lykkeligere og meget bedre havde det været, hvis – tys! ... der går én igen! Store Gud, hvis han nu skulle komme ind!"

Hastigt fo'r Alma med lommetørklædet over ansigtet, og bøjede sig atter hen imod vinduet.

Det *var* virkelig Carl August, som kom op ad gangstien – og denne gang kunne Alma hverken ønske, bede eller frygte, før han stod foran hende, som – med lommetørklædet over de forgrædte øjne, men kinder, som glødede af angst og forvirring – ikke vidste, hvor hun skulle gøre af sig.

"Alma!" udbrød Carl August i den berusende henrykkelse, som glemmer al tvang.

Det blotte navn, som hun ikke før havde hørt komme over hans læber, fyldte hende med usigelig lyksalighed. Aldrig havde hun syntes, at hendes navn lød så smukt. "Ak!" tænkte hun bly; "gid han ville sige det endnu en gang!"

Og dette ønske blev straks opfyldt - "Alma! Alma!" gentog han, da hun vedblev at skjule ansigtet – "Alma græder!"

"Jeg har lidt ondt i hovedet!" svarede Alma, og så tankeløst ud over søen. "Jeg havde ikke bestemt at gå herhen i dag - men der er så friskt og skønt heroppe!"

"Jeg er overbevist om," sagde Carl August ligefremt, sikker på ikke at være set af andre end hende – "jeg er overbevist om at Alma ikke græder over hovedpine; der er noget, som har smertet sjælen?"

"Der er ikke noget," mente Alma: "Jeg er så barnagtig," og hun gjorde sig umage for at se glad ud.

"Jeg tør ikke være påtrængende," gentog Carl August og greb hendes hånd, som hun i sin forvirring lod ham beholde; "men Alma har grædt – og en eneste af Almas tårer er nok til at lade mig lide dobbelt ... Der gives sympatier, umulige at forklare; en anelse sagde mig, at grotten ville få besøg i dag, og derfor har jeg smykket den."

Alt for ubetænksomt svarede Alma: "Ja det troede jeg, da jeg kom herind, men herr brugspatronen gik jo sin vej ..." hun afbrød sig selv, rykkede med heftighed sin hånd til sig; hun kunne ikke tilgive sig at have forrådt en så stor svaghed.

Men Carl August havde slynget sin arm om hendes liv, og den varmeste, den helligste bøn stod i hans øje. "Alma," hviskede han

– "mit liv, min fred beror på dig! – Jeg kan ikke leve, hvis du ikke elsker mig og vil blive min."

Almas hjerte slog for stærkt til, at hun kunne svare.

"Sig blot et ord, ét eneste ord!" bad Carl August.

"Jeg kan ikke," svarede Alma og lod den purpurrøde kind hvile på hans skulder: "jeg er så bange."

"Kun bange, dyrebare, elskede Alma? Intet andet? Jeg besværger dig, hav fortrolighed til den, som aldrig kan skænke sin tro, sit hjerte, sit liv til nogen anden end dig. Er du kun bange?"

"Lykkelig!" hviskede Alma, og følte i samme øjeblik, at pagten nu var sluttet … "men, Gud! hvad vil far sige?"

"Ingen frygt i selve himlen! Lad os nu blot om nogle øjeblikke opsøge ham!"

"Å nej! å nej! Vi behøver aldeles ikke at gå af stedet for at nyde den lykke!" hørtes nu overjægermesterens stemme, da han med funklende øjne trådte ind i – Himlen. "Han er her, min herre! Ja, min herre, ja min salighed er ikke den her, som skal vise jer, at I har handlet som en skurk – bliv kun ikke bleg, herre – netop som en skurk, som en topmålt skurk – der uden fars vidende søger hemmelige møder, og sniger sig ind i pigens hjerte. For en ulykke, herre! jeg undrer mig over, at jeg ikke gør andet end beder jer gå ad Helvede til!"

Under dette udbrud af overjægermesteren havde Alma skjult sig længst borte i en krog af hytten, men dog således, at hun, med den smule samling, hun endnu havde tilbage, kunne bemærke, hvorledes hendes elsker ville bære sig ad mod hendes far.

Hun ville undres over, om Carl August skulle vove at *svare* faderen, og skønt hun troede, at det var bedst, om han ikke gjorde det, var hun dog alligevel mere tilfreds, da hun på Carl Augusts blege ansigt så et udtryk, der næsten var lige så barskt som selve faderens; hans øjne lynede, hans læber dirrede, og hun hørte ham med en stemme, himmelvidt forskellig fra den, han netop havde talt til hende med, heftigt sige:

"Så sagte, så sagte, hr. overjægermester! Vær så god at huske på, at ingen far har ret til at kalde den en skurk og bedrager, som i al ære anholder hos datteren, førend hos faderen. Imidlertid kan hr. overjægermesteren takke sin datters nerver for, at jeg svarer på en måde, som jeg ikke ville have anvendt, hvis vi havde været alene. Og skønt jeg ikke kan finde passende udtryk, beder jeg dog om tilladelse til, for hr. overjægermesteren at fremføre det andragende, som uden denne afbrydelse på en mere passende måde skulle være kommet for hr. overjægermesterens øren."

"Å, man kan s'gu ikke klage over, at De mangler udtryk," sagde overjægermesteren, glødende af vrede. "Om ordene end ikke er så vel valgte, som man kunne vente sig af en frier, man ikke ved andet om, end hvad han selv har haft den godhed at meddele! Men hvorom alting er, så gør det da ikke stort, da der ikke kan være tale om dette parti. For jeg har allerede bortlovet min datter til en anden frier, der klogere end herren har vidst at begynde i rette tid."

"Hvorledes, hr. overjægermester! bortlove sin datter uden hendes vidende?"

"Nej, min herre, ikke uden hendes vidende! ... Kom frem du, og sig, om du ikke vidste, at din far har bestemt dig til en anden

frier. Nå, lad høre! ... Tal rent ud, så at din ridder forstår dig! – Det er jo egentlig en overflødig godhed af mig, men jeg tillader det."

"Men opfordringen er sket i så tvetydige udtryk, at jomfru Alma bliver bange," faldt Carl August ind. "Og hvad hun end svarer, så tror jeg dog på hendes foregående ord." Og nu sagde han med forandret blød stemme, henvendt til Alma: "Sig, elskede, dyrebare Alma! er det med dit vidende, at din far har lovet din hånd bort?"

"Elskede, dyrebare Alma," råbte overjægermesteren med en frygtelig grimasse. "Elsk herren, hvem satan han vil, men værs'god at lade være at elske *min* datter – og tiltal hende med lidt min mindre fortrolighed, hvis herren behager ... Nå, kan du da ikke sige et ord?"

Alma så bange fra faderen til elskeren, og sagde så: "Jeg har vel vidst fars ønske, men jeg har også sagt, at jeg aldrig ville have majoren ..."

"Hvilket," tilføjede overjægermesteren, "betyder så meget som ingenting. Kom nu og gå med hjem, for nu tror jeg, at vi har sagt alt, hvad der behøves at siges."

"Nej, bedste hr. overjægermester, langt fra," sagde Carl August, der indså nødvendigheden af at lægge bånd på sig. "Lad os for Guds skyld ikke skilles således ad. Jeg er overbevist om, at hvis jomfru Alma gik forud, og jeg fik lov til nærmere at udvikle mine omstændigheder, så ville hr. overjægermesteren blive fornøjet med dem; for hvis jeg ikke fuldkomment kunne forsørge en kone, skulle jeg aldrig have haft den dristighed at fremkomme med min bøn."

"Lad os blot ikke snakke hen i vejret. Jeg tror gerne, at brugspatronen er en ærlig mand, og kan føde hende – ifald De fik hende, – men hr. brugspatronen burde fra første øjeblik af have set, at jeg fra begyndelsen af viste mig bestemt imod det."

"Det var just den omstændighed, som tvang mig til at søge jomfru Alma i haven, fordi hendes fars hus var tillukket for mig! Men hvis jeg turde, ville jeg gerne spørge, hvorfra en så stor uvilje mod en dem aldeles ubekendt person skrev sig? Den viste sig allerede ved mødet i Alvastra."

"Det," sagde overjægermesteren og greb sin datters hånd, "kom sig deraf, at jeg så på Deres ansigt, at De var forelsket i pigen – og da jeg ikke kunne få to svigersønner, så nøjedes jeg med den, jeg bedst kendte, og stolede på major Kling, som Alma på søndag bliver forlovet med!"

"Men jeg har Almas løfte og hjerte, og det er fordringer, jeg ikke agter at opgive! – Jeg gør alt for at fastholde dem." Og uden at vente på svar, gik Carl August i heftig bevægelse hastigt ned ad den modsatte gangsti.

"Ja så! ja så! – men det bliver min sag," mumlede overjægermesteren, og vandrede videre med sin datter.

Alma forsøgte at kaste et bedende blik op til sin far. Hun ventede et forfærdeligt udbrud – men overjægermesteren sagde i usædvanlig mild tone: "Jeg begriber ikke, hvor din enfoldige gås har fået så megen dristighed fra – at trodse din far – at begynde kærlighedseventyr lige for næsen af ham: jo jo, du er ikke så enfoldig endda!"

Og mere taltes der ikke den aften om dette emne. Men taltes der ikke, så tænktes der; Alma vidste nok, at hver dag har sine sorger.

16

Lørdag aften, temmelig sent, ankom majoren.

Alma var da inde i sit værelse, som hun, uden ligefrem at have fået nogen udtrykkelig befaling, ikke havde forladt siden hendes fars møde med elskeren.

Nu hørte hun hendes fars skridt; men idet han åbnede døren, sprang hun op; et sådant udtryk af befalende alvor havde hun aldrig set på hans ansigt.

"Jeg har sagt dig, Alma," ytrede overjægermesteren og greb hendes hånd, "jeg har sagt dig, at jeg skulle give dig tid nok til at lægge *j-a* sammen til ja: Nu giver jeg dig en halv time til det. Min bestemmelse har du længe vidst – og endnu længere har du vidst, at jeg aldrig forandrer den."

"Men far," sagde Alma og forsøgte at tage mod til sig, "jeg kan ikke give to min hånd!"

"Du har ikke givet den næsvise knægt noget! For hvad du har sludret om med ham, det udslettes af din fars vilje, som om det slet ikke var sagt. I aften giver du majoren dit Ja: i morgen drikker vi jaord og dermed basta!"

"Far! far! jeg dør af sorg, hvis far tvinger mig!"

"Pige, hids mig ikke op!" Ved disse ord løftede overjægermesteren hånden i vejret og så så forfærdelig ud, at Alma angst vendte hovedet bort.

"Satans kærlighedstøj!" mumlede han og trådte tilbage i det allerhelligste.

"Jeg er bange for, at bror ikke har givet mig rigtig besked?" sagde majoren spørgende: "Alma gør vist modstand – og den søger bror nu at overvinde og dølge for mig?"

"Modstand – modstand!" gentog overjægermesteren, ildrød i ansigtet – "jeg håber ikke, hun gør modstand, når *jeg* vil have det!"

"Men," gentog major Kling: "jeg er ikke tilfreds med, at *bror* vil have det: – her er spørgsmål om Almas frie valg!"

"Død og pine!" udbrød overjægermesteren, som det var umuligt længere at vedligeholde sin rolighed: "Jeg tror, at bror så godt som tager sit frieri tilbage. Vil bror ikke have min datter på anden måde, end at hun skal stå og neje og skrige, så at Gud og hele verden kan høre det: 'Jeg vil være den fortræffelige major Klings hustru', så lad hele sagen gå tilbage; for det må bror vel vide, at den gås ikke kommer af sig selv og skriger 'tag mig'."

"Altid så hidsig, min bror," svarede majoren; "undskyld imidlertid, at jeg ikke kan øjes med mindre end et svar fra Almas egne læber, og siger de nej, da bliver der ingen forlovelse af."

"Så vil jeg både se bror og hans dumhed hængt! Kan vel en anstændig pige sige ja ved det første frieri? Min hustru, salig Maria, sagde ti gange nej! Lod jeg derfor modet falde? Fanden heller: det hidsede mig langt mere, og enten bror tror mig eller ikke, så slog jeg på fire måneder ikke mindre end fire medbejlere af marken – og bror anser sig ikke for god nok til at fægte med ét nej og én medbejler?"

"Hvad vil det sige?" spurgte majoren, og forrådte nogen bevægelse: "Har jeg en rival?"

"Hvad tænker bror på," ytrede overjægermesteren og hævede sig med stolthed: "Skulle min datter ikke have mere end én frier? Alma er smuk nok – om jeg selv skal sige det – og rig nok, til at have lige så mange friere som hendes salig mor – og hun ville uden tvivl have haft lige så mange, og måske dobbelt så mange, hvis jeg ikke havde lukket min dør i for alle de unge herrer."

"Og hvorfra er da denne ene kommet?"

"Jeg tror den Onde selv sendte ham ned med uvejret, som nær havde truffet Alma i Alvastra. Det er en ung brugspatron, som til tak for det puds, jeg spillede ham ved middagsinvitationen, har spillet mig et endnu værre ved i hemmelighed at fri til pigen."

"Og hendes svar?"

"Er af slet intet værd! Bror kan vel begribe, at hvis jeg ikke var overbevist om, at hendes højeste lykke grundlægges ved at blive brors hustru, skulle hun aldrig i livet blive det. Alma er et lille, af Gud velsignet barn, som behøver, at man med hjerte og kraft tager hende under armene. Bror er en sådan mand, og vil blive god imod hende og overbærende med hendes svagheder. Hun ville blive ulykkelig, hvis hun fik en af disse unge spradebasser, som i det første halve år forguder deres koner, for under hele fremtiden at lade dem synke gradvis ned, indtil de til sidst er rene ubetydeligheder, som kun har værd, for så vidt de med iver tager sig af hans hus og børn. Således vil jeg ikke se Almas fremtid. Pigen er en ædelsten, og den som får hende, skal vide at vurdere hende."

Mens denne samtale fandt sted inde hos overjægermesteren, som i sin iver dog ikke glemte at se på urviserne, sad Alma

ligeledes og stirrede på dem, og sammenlagde de minutter, hun endnu kunne kalde sine. Hele hendes væsen oprørtes ved tanken om at overføre løftet, hun havde givet Carl August, til majoren. Men hvorfra skulle hun tage mod til i sin fars nærværelse at sige majoren dette?

Just som hun således sad og overtænkte, bankede det sagte på ruden, og et stort sort hoved viste sig ved vinduet. Det var storlodsen, som stod der og nikkede og spurgte, hvad hun syntes om grotten.

Alma gik frem, og næppe havde hun åbnet vinduet og sagt den gamle et par venlige ord, førend en billet lå i hendes hånd; hvorpå den gamle ubemærket forsvandt.

Hun skød skodden for døren, rev seglet op, og læste de første linjer fra hendes elskers hånd:

> "Min Alma!
> Jeg tror på dig som på Guds ord. Strid for vor kærlighed, og appellér til majorens ære; men overstiger modstanden dine kræfter, kan du ikke undgå i morgen at give efter for din fars vilje, at indgå en forbindelse med majoren, som du må sige, at den er aldeles nødtvungen, så – gør det; men vær rolig! for så overbevist, jeg er om, at dit hjerte aldrig vil kunne tilhøre nogen anden, lige så vis er jeg på, at om du end ti gange blev forlovet med nogen anden, du dog aldrig vil blive en andens hustru end min. Under din fars nærværende sindsstemning ville et fornyet tilbud fra mig, de ydmygste bønner blot forværre vor sag. Vi må overlade alt til tiden. Gud våge over dig, min sjæls elskede! *Min brud!*

Din

Carl August.

P.S. Senere i aften går storlodsen atter forbi dit vindue; hav da et lille brev i beredskab. Gud, hvor jeg længes!"

Alma puttede billetten ned i et hemmeligt gemme i sin syæske, og idet hun kastede et blik på uret, så hun med forfærdelse, at den ulyksalige minutviser befandt sig på det fastsatte punkt. Hun vidste, at venten endnu mere ville ophidse hendes far, og ude af stand til at fatte en beslutning, uden den at lade Gud og tilfældet råde, samt at åbne sit hjerte for majoren, trådte hun ind i faderens værelse.

"Se, her har vi fæstemøen," sagde overjægermesteren, og greb hendes hånd, "nå, giv majoren den anden, mit barn! Du ville ikke kunne finde en bedre mand, om du havde hele Sveriges mandlige personale at vælge imellem."

"Far!" Alma så op, men fik et øjekast, som tillukkede hendes læber.

"Må jeg tale ene med Alma?" spurgte majoren i en tone, som udtrykte et bestemt ønske.

"Efter behag – lad der blot ikke blive nogle historier ud af det; for læg vel mærke til et ord, der er lige så godt som ti andre: i det tilfælde, at det skulle falde bror ind at spille nogen romanrolle med afståelse osv., så vil jeg forud sige, at sådan noget slet ikke nytter til på nogen måde at imødekomme Almas ønsker. Så længe jeg lever, skal hun aldrig få den, som har forstyrret min bedste plan. Gør nu, hvad bror selv synes bedst om," tilføjede han og forlod værelset.

"Så god som guld, men så fængelig som krudt," bemærkede majoren og førte Alma hen til en stol, ved siden af hvilken han

satte sin egen.

"Ak ja!" svarede Alma, noget beroliget ved den milde hjertelige tone: "Far er vistnok god, men han gør mig bange, når han bliver vred."

"Men for mig er Alma vel ikke bange? Jeg er vis på, at du ikke kan være det; for du kan være overbevist om, at jeg aldrig kan ville andet end din lykke."

"Det tror jeg – – men om *det* nu ikke gør mig lykkelig ..."

"At blive min kone, mener du?"

"Ja," sagde Alma sagtere, "hvis jeg vover at tilstå, at jeg ikke kan, ikke vil det, vil da majoren ikke blive bedrøvet og vred på mig?"

"Vel vil det gøre mig ondt Alma! Meget, overordentlig meget vil det smerte mig; for du kan ikke tro, hvor ofte under min ensomhed dit billede har stillet sig frem for mig, og lovet mere, end du nu vil holde – men Alma! vær overbevist om, at jeg aldrig kan være vred på dig. Du bringer ulykke over mig imod din vilje."

"Ja, således er det," svarede Alma, der blev mere og mere modig: "man kan ikke gøre for, at man elsker én, og er ligegyldig imod en anden."

"Det var dog alt for hårdt et ord: ligegyldig – er jeg dig da så aldeles ligegyldig?"

"Før ikke, da var jeg vis på, at jeg holdt lige så meget af majoren, som man kan holde af nogen, man ikke rigtig holder af ... elsker, mener jeg," tilføjede hun, idet hun rødmede let.

"Nå! og siden?" optog majoren den afbrudte samtale.

"Ja siden; da fik jeg at vide, at majoren ville have mig til hustru, og deraf kom ligegyldigheden."

"Nå, tænk dig dog lidt om, lille Alma; følte du ikke andet end ligegyldighed for mig?"

"Jeg følte endnu noget mere ... men det var sådan en grim følelse, at jeg ikke tør omtale den."

"Ak jo, forsøg det, lad høre, hvad følte du da?"

"En ubeskrivelig afsky, en formelig rædsel, jeg syntes, at jeg hellere ville dø."

"Jeg forstår dig," faldt majoren ind. "Men hvad tænker du nu i dette øjeblik?"

"I dette øjeblik?" gentog Alma, "er hr. majoren så god imod mig, at jeg ikke kan være taknemmelig nok, og dog føler jeg den højeste smerte og angst, og – jeg må være fuldkommen oprigtig – der er en anden, som jeg alene kan tilhøre."

"Tak for denne fortrolighed, gode Alma! Jeg ved, hvem du mener – men lad mig nu sige min mening. Du skal se, at jeg elsker dig for højt til at kunne se dig ulykkelig. Men spørgsmålet er, hvorvidt du vil blive det ved mig, eller ikke. Jeg har allerede længe ophørt at være egenkærlig, men nogen selvfølelse har jeg tilbage, og jeg tvivler om, at min rival vil kunne skabe dig en mere lykkelig fremtid end jeg."

"Ak," udbrød Alma åbenhjertigt; "vi passer for hinanden; han er ung; hr. majoren derimod ..."

"Er ikke så gammel, Alma, at den unge mands vinter ikke kan indtræffe lige så hurtigt som min. Han står i ungdommens, jeg i manddommens alder; men årene har lidet at skaffe med følelsernes liv; så længe disse er friske, kan årene svinde; vi bliver ikke af den grund gamle."

"Men jeg er selv så ung," faldt Alma ind.

"Kvindens skønhed – det har Alma vist ofte set – visner stundom så hurtigt, at kun få år behøves for at udslette hvert spor af den. Da kølnes ikke sjældent den unge mand – det findes der utallige eksempler på. Har hun derimod giftet sig med en ældre, sat mand, har tabet af skønheden kun lidet at sige – for ham er hun altid ung; for det er sjælens og hjertets bedre skønhed, der fængsler ham. Han holdt vel også af at se, hvor yppigt roserne blomstrer; men når bladene er faldet af, da trykker han hende endnu ømmere til sit hjerte, og vogter hende kærligt for enhver kold vind, der vil berøre hende."

Nu sad Alma stum. Hvorfra havde majoren, den rolige major alt dette? Hans ord gjorde et dybt indtryk på hende, men ingenlunde et behageligt.

Hvor frygteligt var det ikke at blive grim og gammel før tiden og blive overset af den elskede! Da, o da – men hvorfor skulle det just gå således? –

"Hvad svarer du mig, gode Alma?" spurgte majoren og drog hendes arm ind til sig.

"Jeg er rørt," hviskede hun, "men jeg kan ikke! Bedste major Kling – red mig fra far. Tvinges jeg til at sige ja, kan forsikrer jeg, at det kun bliver med læberne."

"Nuvel, Alma! Du har måske ret; men du slipper ikke uden prøve! Hundrede piger har for en elsker bortkastet en mand, som de, om ikke lidenskaberne havde været mægtigere end fornuften, ville være blevet lykkelige med. Alma! Du må blive min forlovede, ikke så meget for min skyld som for din egen. Vægrer du dig nu i dette øjeblik, eller rettere sagt, giver jeg afkald på din hånd som en følge af den bekendelse, du har gjort mig, da ved du selv, hvad du har at vente af din far, hvis

inderligste ønske er forenet med mit. Derimod, hvis du ikke modsætter dig hans vilje, og helligt lover mig en ubrødelig tillid, lover jeg dig til gengæld, at du, hvis du efter et års forløb endnu nærer samme ulyst til en forening med mig, bestemt skal være – fri."

"Ak," sagde Alma halvt sukkende, halvt henrykt, "det er en hård, en meget hård betingelse, men det er også et bestemt håb! Og hvis jeg villigt indgår på det, lover hr. majoren mig da, at jeg må nævne både vilkåret og belønningen for ... for ..."

"For den som fra i dag ophører at være din elsker – ja gerne; men jeg fordrer dog, at han som en brav mand i denne tid hverken ved sin nærværelse, ved brev eller hemmelige bud søger at minde dig om sig. Men efter dette års forløb har han ret til at komme selv. Og er Alma da overbevist om, at hun kun med ham kan blive lykkelig, da må hun tilhøre ham."

"Og far?" sagde Alma sagte.

"Får at vide, at du har indgået forlovelsen på den betingelse, at den ikke bliver offentlig, og at der ikke bliver spørgsmål om bryllup i det første år. Det øvrige bliver min sag."

17

"Skulle aftalen allerede være gjort?" spurgte overjægermesteren, idet han bankede på døren med sit spanskrør.

"Ja, og efter ønske," svarede majoren, idet han med et smil, som ved nærmere betragtning forekom lidt tvungent, åbnede døren og bød den utålmodige mand at træde ind.

Alma stod midt på gulvet og rødmede som en rose, uden med et eneste blik at modsige majorens påstand.

"Er det muligt?" udbrød overjægermesteren og gjorde i sin glæde et af sine allervoldsomste luftspring. "Jeg siger, ved alle ærkeengle! at Kling er Vorherres egen højtbetroede mand; for var han ikke det, så ville han ikke, på mindre end en halv time, have fået den uregerligste tøs, der nogensinde har gået under en parasol, til at danse efter sin pibe. Hej børn! lad os nu være glade og lystige; for nu skal der jo snart være bryllup på Omberg; kom og kys mig, min pige!"

Alma kastede sig til faderens bryst, og for bedre at modtage hende, og få en smule plads til den hæderlige major, kastede den gamle sine tro ledsagere, piben og spanskrøret, hen i en krog.

Det ubeskrivelige udtryk af liv og sand glæde, der strålede ud af hans øjne, smertede dog Almas ømme samvittighed; hun vidste, at det ville have været anderledes, hvis han havde kendt den rette sammenhæng, og det halvt bebrejdende blik, hun kastede på majoren, sagde ham, hvad han netop ønskede at se hos Alma, at hendes barnlige følelse led ved at se sig hensat i et

falsk forhold, der som han i stilhed vovede at håbe, en gang måske ville blive mere naturligt.

"Se så! se så!" udbrød overjægermesteren, efter nogle sekunder at have trykket dem ind til sit hjerte, "lad os nu ikke længere være børn," – og han borttørrede et par glædestårer, der havde stjålet sig ned på hans kinder. "I morgen skal jeg danse og kure således, at hveranden dame bliver forlibt i mig; for det må du vide, Alma, at når du er ude af huset, så gifter jeg mig. Å ja! mangen ældre mand end jeg har forsøgt dette spil. Hvad ville vel den lille majorinde synes om at få en stedmor; lige så mild og smuk som hun selv?"

Alma led over al beskrivelse.

"Hvis far gifter sig," sagde hun, idet hun forsøgte at gå ind på spøgen, "bliver jeg jaloux."

"Du ville min sjæl ikke være den første pige, som var blevet jaloux for min skyld. Da jeg var ung, havde jeg så god en stjerne blandt damerne, at hvis jeg nøje skulle veje mine synder, så havde jeg en mere end almindelig betynget samvittighed. Men sæt jer nu ned og tal sammen, mens jeg går hen og omfavner min drage. Jeg har stor trang til at forsone mig med hende; hun har været vred hele dagen – og du, min lille dukke," sagde han, idet han førte Alma til siden, "må ikke tro, at, skønt det er en ting, som ikke er værd at tale synderligt om, din far ikke regner dig din opofrelse, som du kalder det, til gode – men du skal sande mine ord, den vil engang blive en kilde for dig til den højeste lykke ... Nå, min lille! – ingen tårer – men jeg ved jo dog, at de hører til, gå derfor lidt ind i dit eget værelse."

I sit kammers ensomhed sank Alma på knæ og bad varmt til Gud, at dette år ikke måtte vare for længe, og at et passende

tilfælde måtte åbenbare faderen majorens venlige løfte.

Imidlertid fløj minutterne bort – det lille brev skulle snart være færdigt.

Alma tog papir og blæk; men hånden rystede, og tankerne ville ikke træde tydeligt frem; hun havde aldrig skrevet til noget andet mandfolk end til sin far – og nu skrive til en elsker – hvilken forandring, og hvor langt sværere, da hun nu gjaldt for en andens forlovede.

Men skrive måtte hun, og for at få "formen til et kærlighedsbrev" at vide, åbnede hun på ny det brev, hun netop selv havde fået, og læste overskriften "min Alma" flere gange efter hinanden.

Ordet "min" foran navnet, var dog alt for fortroligt – hun forsøgte, hvorledes det ville se ud på papiret, om hun skrev "min Carl August!" men hendes hjerte bankede så heftigt ved det, at det sidste ord ikke blev færdigt, hvorfor hun besluttede ganske at udelade overskriften. Begyndelsen var det vanskeligste at finde, og efter utallige kladder, som hun rev itu eg brændte, kom endelig følgende billet for lyset:

> "Jeg har skrevet ti billetter, uden at kunne blive enig med mig selv om, hvorledes jeg skal begynde; jeg har fået din, og indprentet hvert ord i min erindring; jeg må fra i morgen af ikke læse dem i et helt år, da jeg skal kaldes majorens forlovede, men jeg kan dem snart udenad, og så vil jeg læse dem dag ud og dag ind. Om et år er jeg atter fri; majoren har på sin ære lovet det, hvis jeg, hvad der ingen tvivl kan være om, vedbliver min påstand, at jeg aldrig vil kunne blive lykkelig med ham. Far ved intet om det – majoren skal bringe alt i orden – men ak, ak! hele den

lange tid må vi ikke ses eller tale sammen. O, hvor det bliver tungt! Men tro mig, kære Carl August, jeg bliver evig, evig din

Alma.

P.S. Er dette lille brev ikke aldeles som det burde være, så tilgiv Alma det; hun har så nylig begyndt at elske, at hun umuligt kan udtrykke sig således, som hendes hjerte byder. Din egen Alma er og bliver dog uforandret, hvorledes det end går."

Så snart brevet var forseglet, stillede Alma sig ved vinduet, idet hun uroligt ventede på storlodsens ankomst; men han udeblev så længe, at hun, af frygt for at blive røbet, førend hendes *postillon d'amour* lod sig se, selv gik ud for at møde ham ved havens bagport.

Det var nu tusmørke, og de store bøge beskyggede så fuldkomment den plads, hvor hun stod, at hun næppe kunne se en hånd for sig, men hørelsen var så meget desto skarpere, og snart opfattede hun trin, der nærmede sig.

Storlodsen viste sig – og hans levende øje, som var vant til mørket, opdagede snart Alma bag ved hækken, men hvor meget hun end vinkede, lod han dog, som om han ikke så det; men fortsatte sin vej med en stor fiskekurv, som han bar på nakken.

Forvirret gik Alma et par skridt udenfor porten for at løbe efter ham, da én fra den anden side greb fat i hendes kjole – og i næste øjeblik lå hun i sin elskedes arme.

"Min Alma! se om Gud ikke selv hjælper!" Han drog sagte brevet ud af hendes halvt tillukkede hånd. "Dette skal siden være min trøst; lad mig nu høre alt, hvad der er foregået."

"Ak, jeg tør ikke blive," sukkede Alma, idet hun rystede af glæde og uro.

"Hvorledes Alma, min elskede! tør du ikke vove et par minutter at trøste den, som flere dage har lidt for din skyld, og endnu skal lide i utallige dage? Har du talt med majoren?"

"Det står jo alt sammen i brevet – men jeg beder dig, gode, elskede Carl August, lad mig nu gå; for et år, et helt år, må jeg ikke tilhøre dig! ... Læs – læs!"

"Et år," udbrød Carl August, og fo'r heftigt tilbage, "o, min Alma! hvad har du gjort? Hvad har du lovet?" Han rev brevet op – og ved det sidste glimt af de røde striber, som var blevet tilbage på himlen, læste Carl August sin dom, og fik, efter nogle yderligere spørgsmål til Alma, den mest fuldstændige oplysning om alt, hvad der var talt og indgået.

I de få minutter, som medgik til dette, havde hans ansigt undergået en stærk forandring. Det var ikke blot kærlighedens glød, som brændte på hans kind, men fortvivlelsens raseri over, at nødes til at overlade sin kærlighedsafgud i et helt langt år til en anden. "Men nej!" udbrød han hurtigt, "således kan det ikke blive; her kan ligge en afskyelig plan under – din far, min Alma, må vide alt – jeg går nu straks til ham – komme så, hvad der vil."

"Nej, for Guds, for min skyld, Carl August! gør det ikke, følg ikke din heftighed; vi vil komme til at angre det tusinde gange. Far har allerede sagt, at selv om majoren ... men jeg beder dig så inderligt, stol på mig; tro, at jeg aldrig vil blive majorens hustru. Har du ikke selv sagt at vi må give tid?"

"Men jeg anede ikke, at der skulle blive tale om et helt års skilsmisse ... dog" – Carl August søgte at beherske sin ophidsede

lidenskab – "for din skyld, min sjæl! mit alt! vil jeg overlade ham pladsen for dette år – men når det er endt, da kommer jeg igen. Og nu, Alma, vil jeg ikke bede dig om, at tilsværge mig din tro; for skulle jeg behøve en anden borgen end den, dine læber nu giver mig – da var jeg grænseløs ulykkelig – dit kys er helligere end ed. Ét vil jeg dog på mine knæ bønfalde dig om: tilstå ham aldrig nogen frihed – ikke den mindste, for da bliver jeg gal; lad ham aldrig kysse dig, uden når din far er nærværende."

"Frygt ikke," sagde Alma, halvt leende, halvt i tårer, "jeg skal nok tage mig i agt! Og nu – farvel! farvel!"

"Farvel, min sjæls elskede, mit liv, mit alt, min elskede! Farvel, o! glem mig ikke!"

Alma rev sig ud af sin elskers arme; men han drog hende endnu engang tilbage, og sekunderne ville måske have gået over til minutter, hvis ikke overjægermesterens stemme fra haven havde kaldt på Alma.

Endnu et farvel. Carl August ilede bort, og Alma gik hurtigt indenfor bagportens hegn, hvor hun netop mødte sin far.

"Du ved vel," sagde overjægermesteren i en tone, der stak skarpt af fra den, han sidst havde tiltalt hende med, "at din far er for gammel en jæger til at lure. Hvem er det, man kan se der i skoven?"

"Carl August, far; majoren havde selv lovet, at jeg måtte underrette ..."

"Å! ærbødige tjener!" afbrød overjægermesteren; "taler man nu allerede om majoren *selv*. Men ved du hvad, min lille rosenknop! det er bedst at sørge for, at ikke din far *selv* skal finde sig foranlediget til at passe på din ære. Kommer jeg under

vejr med stævnemøder, med kærlighedsbreve osv., så kan – nå, nå, jeg behøver vel ikke at sige mere, vi forstår hinanden."

Dagen efter holdt man det store gilde på Almas fødselsdag; men ifølge majorens indstændige bønner havde overjægermesteren, dog ikke uden stor modstand, ladet sig overtale til ikke at såre Almas følelser ved en deklaration, en ting, som overjægermesteren ikke kunne nægte, at majoren egentlig havde ret i.

Altså skulle den vigtige overenskomst kun være en familiehemmelighed, indtil man fandt, at Almas hjerte og sind, som overjægermesteren troede var meget let at bøje, havde glemt det gamle forhold, og optaget i sig det nye indtryk, som hun uden tvivl snart ville føle.

Et par uger herefter besøgte overjægermesteren med sin datter majoren i hans hjem, hvor Alma blev feteret og fejret på enhver måde, og ofte nok af majoren fik at høre om en tid, da hun, med Guds hjælp, skulle finde sig lykkelig i dette hjem, hvor intet skulle savnes, der kunne berede hende glæde og lykke.

"Men," sagde Alma, da han engang talte om denne tid, vel kun som mulig, men dog med varme – "men det er jo ikke efter aftale; da en sådan tid aldrig kan komme, hvorfor da tale om den?"

"Vær ikke så hård, Alma! berøv mig ikke ethvert håb," sagde majoren med så stor bevægelse, at Alma forbavsedes. Hun agtede majoren højt – det var jo ikke muligt, at han havde fanget hende i en snare, blot for at få hende til at bifalde forlovelsen. Men alt for tydeligt viste han dog sine forhåbninger. Det var derfor med dyb alvor, at hun svarede:

"Ikke det mindste håb giver jeg; skulle prøven end vare i ti år."

Majoren gjorde ingen indvendinger; men alt, hvad der på nogen måde kunne glæde og fornøje Alma, søgte han at skaffe til veje. Ja, den gode major så endog lidt komisk ud, da han for at synes mere ungdommelig begyndte at klæde sig med større omhu, og iagttog en elegance i tale og opførsel, der ingenlunde var naturlig. Bedst tog han sig ud – og det erkendte Alma også – når han på sine smukke heste i gården viste hende adskillige manøvrer, der fordrede både behændighed og styrke; men når han atter kom ned af hesten og søgte at fængsle hendes opmærksomhed på anden måde, da var det forbi med Almas bifald. Og overskred artighederne, om endog aldrig så lidt, den grænse, som majoren før forlovelsen havde iagttaget, blev Alma sky og bange og følte sig hildet i et net, hun ikke kunne slippe ud af.

Fra Carl August hørte hun ikke et ord. Ofte, når hun spadserede i skoven, troede hun at se et glimt af den elskede, men det var altid en vildfarelse. Ingen talte et ord om ham; men i Almas hjerte stod hans billet stadig lige tydeligt.

"Jeg ville råde bror til at forlange bryllup til jul," sagde overjægermesteren en gang til sin vordende svigersøn: "Pigen begynder at se ud som måneskin. Bliver hun først husmor, så får hun noget at tage vare på, der kan forjage alle tåbelige griller, hvis de, hvad jeg næsten har mistanke om, endnu ikke skulle være forjaget."

Majoren rystede på hovedet: "Jeg har lovet Alma et år, og hun skal have det, hvor meget det end koster mig at se, at hun i stedet for at nærme sig til mig for hver dag drager sig mere og mere tilbage."

"Det er du selv skyld i; ganske og alene du selv. En forlovet pige har lov til at fantasere så meget hun vil, men en kone, opdraget i de grundsætninger, som salig Maria indplantede i sin datter, vil ikke vove at udstrække sin flugt på fantasiens vinger så langt. Jeg siger dig – jeg, som bedre forstår mig på fruentimmer end du – at hun vil sagtne den og blive en fortræffelig husmor. Får hun derimod alt for god tid, vil hun af ren ørkesløshed opspinde så mange kærlighedsintriger, at hovedet vil løbe rundt på hende som på en fuld høne."

"Jeg kan ikke gøre noget ved det," mente majoren: "men jeg vil sige hende, at jeg er bedrøvet."

"Å, bedrøvet! – bedrøv mig her, bedrøv mig der. Drenge kan være bedrøvede og bedøvede; men husk på, at det ikke sømmer sig for en mand på brors alder at være nar for et attenårs pigebarn. Vis dig ikke så føjelig til at opfylde alt, hvad hun ønsker; lad hende forlange, når hun vil have noget. Det er mit princip: yd kvinden med begge hænder al mulig ømhed, kærlighed og frihed, så længe hun forstår at skatte gaverne, men reb sejlene så snart du mærker, at ingenting hjælper. I begyndelsen bliver hun forundret, derpå såret, til sidst vred, og således får hun, for hver grad hun stiger, mere og mere at tænke på; og selv om disse tanker ikke ville være så fordelagtige, så forandrer de dog i det mindste den, de findes hos. Det er altid – hvad fruentimmerne angår – hovedsagen at holde deres forbandede indbildningskraft i tøjlen – får du én gang godt hold på den, så kan du lede den, hvorhen du vil, ligesom jeg gjorde med min salig hustrus."

18

På Lindafors var alt stille og roligt; høsten var nu indtrådt, uden at have bragt nogen nyhed fra den elskede søn. Det lille brev, som han havde skrevet fra Hästholmen, havde fru Agnete så ofte læst, både sagte for sig selv, og højt for Blids Kærre, at det nu var aldeles unødvendigt, tilmed da det var udslettet af tårer. Fru Agnete søgte vel som sædvanlig for far at dølge sin smerte og uro; men det lykkedes kun dårligt. Brugspatronen så hendes ængstelse; men under samme forhold som hende – for Carl Augusts tavshed og fraværelse kom ham aldrig af tankerne – kunne han ikke trøste hende, men sendte selv af og til bud efter Kærren, for at hans hustru i hendes lovpriste klogskab kunne finde nogen trøst.

"Ved du. kære Margrethe," sagde fruen en dag, da hun blev overrasket at madam Blid, da hun var ved at børste de stakkels lokkefugle, "ved du, at jeg nu næsten er vis på, at han er gået ud og har druknet sig i den velsignede Vättern. Ak! hvor han forvolder mig bekymringer; men kommer han engang tilbage, så kan du tro, at jeg ..."

"Tilgiver ham af et godt hjerte," faldt en røst ind henne fra døren – og der stod nu fru Agnete indesluttet af sønnens arme, mens Kærren fløj afsted til smedjen for at forkynde brugspatronen den glade nyhed.

Carl August blev af mor og far på alle kanter plaget med spørgsmål og måtte derfor i korthed fortælle om det mislykkede

frieri; men han nævnte intet om det håb, han nærede for fremtiden.

Fru Agnete kunne ikke ret fatte alt dette. For det første, at hendes Carl August af *nogen* far kunne få Nej; og for det andet, at ikke han med sit sind i sorgen havde sat både himmel og jord i bevægelse. "Jeg kender dig ikke igen, min dreng!"

"Nå, mor, du vil dog vel ikke opmuntre ham til at blive tosset, nu da han er klog. Carl August har altid haft en fast karakter, akkurat som hans salig farfar."

Carl August greb faderens hånd og forsikrede, at det virkelig var hans hensigt at overtyde far om det. "Fra denne dag af skal ingen genkende mig: jeg har foresat mig at blive en langt ivrigere landmand end både far, farfar og farfarsfar."

"Lad mig omfavne dig, min søn!" råbte den henrykte brugspatron, "nu først er jeg stolt af dig. Velsignet være den kurv; den fik du i en lykkelig time."

Carl August holdt ord, og det i så rigeligt mål, at brugspatronen nu flere gange sagde til sin hustru: "Han er for hidsig på afgrøden, mor! han har for mange projekter, vistnok kun små – men han kan vel snart hitte på nogle, han kan ruinere sig ved."

Dels som følge af den virksomhedsånd, der nu havde betaget ham, dels for at udfylde tomheden i sit bryst ved skilsmissen fra Omberg, foretog Carl August sig kort efter den så meget omtalte englandsrejse.

Ved hjemkomsten derfra gik det som brugspatronen havde spået, at de små forsøg lagdes på hylden, og større – i brugspatronens øjne rigtige kæmpeforsøg – trådte i stedet. Og nu opstod der første gang småstridigheder mellem far og søn.

Brugspatronen var ikke nogen ven af nyt i det store; hvorimod Carl August med hovedet fuldt af nye planer forkastede far og farfars metode, fordi de helt og holdent til hørte den gamle verden. Følgen blev, at brugspatronen, fortrydelig over dette, foreslog en deling, og henrykt modtog Carl August den lille kønne ejendom Rosenlund, som han fik lov til at husere med efter sit eget hoved, så meget han ville.

Men når brugspatronen, foruden alt det usædvanlige, som vedkom agerbruget, hørte tale om væve- og spindefabrikker, og om en mekanikus fra England, da rystede han på hovedet, og når han fremdeles hørte tale om, at der skulle bygges en ny hovedbygning, et slags lystgård eller noget lignende – der, hvor Carl August i sin indbildning henlagde Almas og sit tilkommende hjem – da opløftede han øjne og hænder mod himlen, og sagde til sin kære Agnete: "at det havde været langt bedre, hvis Carl August var forblevet en drømmer, som i al sin tid var blevet ved at skyde med lokkefugle, end at han skulle være kommet ind i alle disse narrestreger, som aldrig ville ende godt."

Nogle år senere, da hensigtsmæssigheden af Carl Augusts indretninger fuldkommen viste sig, hed det: "Min søn, som måske uden praleri er den største og mest erfarne landmand her på egnen, bruger sådan og sådan, har sagt det og det," osv. osv., hvilket beviste, at den sag, talen var om, kun kunne ses fra den side, hvorfra Carl August så den. Men for nærværende tid, førend dette bevis havde gjort sig gældende, hed det til fremmede: "Nå, unge folk skal altid have nye ideer og købe deres erfaringer dyrt. Jeg pålægger ikke min søn noget bånd, han har Gud ske lov råd til at bortkaste en lille kapital på disse

forsøg, om ikke andet, så for at lære, hvad fars og farfars landvæsenskundskaber duer til."

Straks efter julen, da en usædvanlig stærk kulde forhindrede Carl August fra arbejdet på Rosenlund, besluttede han i al hemmelighed at besøge Omberg for at høre, hvorledes sagerne der udviklede sig. For far og mor foregav han en forretningsrejse til Göteborg, og han rejste ikke uden tusinde hentydninger fra fru Agnete om at se sig bedre for end sidst. Hun havde hørt fortælle, at der i denne by skulle findes usædvanlig mange rige og smukke piger.

Carl August lo, han vidste, at der i den hele vide verden kun fandtes én, hans hu stod til; og lykkedes det ham blot at se et glimt af hende, så følte han, at han besad mod og kraft nok til med fordoblet iver at virke i sit nye kald, det eneste middel, han havde, til at forkorte ham det lange år.

"Kom blot ikke hjem med noget mere *nyt,*" bad faderen, "for skønt jeg af faderlig kærlighed er tåbelig nok til at overse dine dårskaber, så er jeg dog den første til at erkende dem."

"Og engang," sagde Carl August hjerteligt, idet han rakte sin far hånden, "er jeg vis på, at far af ganske hjerte vil erkende nytten af dem."

"Godt, godt, min søn! vis mig den, om du kan ... men den gamle bygning på Rosenlund kunne have været god nok til en ungkarl, og du kaster for mange penge bort på disse narrestreger."

"Det kan gerne være," svarede Carl August rødmende, "men når far betænker, at jeg vel ikke altid kommer til at leve som ungkarl, så ..."

Fru Agnete blinkede til far og far til mor.

"Jeg er ganske sikker på," udbrød fruen, "at Carl August vistnok har nogle hemmelige kærlighedstanker for. Alle disse forandringer, denne ubegribelige virksomhed hos et menneske af hans karakter kommer ikke af sig selv. Nej! sådanne mirakler sker kun ved kærlighed, og en lykkelig kærlighed oven i købet. Han er forlovet; men synd og skam er det af ham at skjule det for dem, som gerne gav ham sit hjerteblod."

"Jeg forsikrer dig, kære mor, at jeg ikke er forlovet; tværtimod er den, som jeg elsker, forlovet med en anden; men der findes i mit hjerte en hemmelig følelse, som tilhvisker mig, at hun alligevel engang vil blive min."

"Aldrig siden du kom til verden, har jeg rigtigt kunnet forstå mig på dig," faldt brugspatronen ind, "og nu mindre end før. Bygge huse og sætte bo, i håb om at få en andens kæreste til kone – sådan bar man sig ikke ad i min tid, og jeg vil råde dig til, jo før jo bedre at slå disse griller af hovedet."

19

Ligesom man søger at berolige og more et barn ved at fremtage alt det legetøj, som det juleaften har fået, således søgte også jomfru Neta på en ensom vinteraften at more Alma ved at fremtage alle de foræringer, som majoren havde givet sin fæstemø.

Men bleg og med tårer i øjnene skød hun dem bort og sagde bedrøvet: "Gode tante, det morer mig ikke."

"Sikke noget snak! Betragt dette perlebånd, mit barn! Hvad tror du, det har kostet?"

"Det ved jeg ikke. Jeg ved blot, at jeg aldrig vil bære disse perler."

"Ja, det slipper du også for indtil din bryllupsdag – men ak! ak! hvor du da skal blive pyntet."

Alma svarede ikke.

Med omhu lagde jomfru Neta det forsmåede smykke ned i gemmet; men fremtog straks i stedet et gammeldags, kostbart skrin af elfenben.

"Se her, lille Alma! her er noget, som du ret synes om. Du holder jo af sådanne relikvier. Det er et rigtigt familieklenodie, som er gået i arv fra hånd til hånd i den Klingske slægt. Det er forbavsende magnifikt med dets guldindlægning – er det ikke?"

"Så er det også bedst, at det bliver i familien Kling," sagde Alma, og skød med en for hende usædvanlig heftighed familieklenodiet bort.

"Ja, det var vel også meningen, siden du fik det."

"Kære tante, plag mig ikke længere," sagde hun med en rørende hjertelighed, "gem det nu blot alt sammen."

"Straks, kære barn! øjeblikkelig; det er kun for din egen fornøjelses skyld ... men kast nu blot et blik på dette rubinkors her; det fik salig oberstinde Kling, majorens farmors farmor i brudegave, da hun var hoffrøken hos Louise Ulrikke ..."

"Hvad siger tante? Så majorens farmors farmor har været hoffrøken hos hende; det må da have været en mærkværdigt gammel dame."

"Lige meget," svarede Neta med uforstyrrelig ro, "var det ikke hos Louise Ulrikke, så var det hos en anden; men en kongelig gave var det, og summa summarum bliver," tilføjede den gamle, idet hun lagde al stadsen bort, "at det er både synd og skam, at han skal øde sådanne gaver på en, som ikke bedre forstår at skønne på dem. – Nå, nå! det var ikke så slemt ment; vær nu artig, så skal jeg bage pandekager til dig."

Da Alma blev alene lod hun sit hoved synke ned i hænderne for uforstyrret at kunne tænke over sin skæbne.

Aldrig havde majoren talt videre om hendes kærlighed til en anden, aldrig hentydet på samtalen aftenen før forlovelsen – og Alma græd stille; men vovede dog ikke selv at tale med majoren, da hun frygtede for, at han skulle sige: "Er du nu så sikker på, at han kommer igen?"

Hun erindrede sig alt for vel det løfte, hun havde taget af Carl August, at han ikke hele dette år måtte søge at få hende at se eller tale med hende – men var der da ingen anden udvej til at forvisse hende om, at han ventede med samme utålmodighed som hun?

Som hun nu sad der, omgivet af aftenens blege måneskinsglans, i uro og frygt, syntes hun at skimte noget ved den med glimrende sneperler bekransede hæk.

Hun så ud gennem vinduesruden, og troede at kende den eneste, som stadig levede i hendes tanker; hendes hjerte slog med fordoblet heftighed, gav han hende ikke et tegn? – Jo! det var ham; men Alma var alt for meget rørt til med mindste bevægelse at forråde, at hun bemærkede hans nærværelse.

Således hengik nogle minutter, da tog tante Neta heftigt i døren og kom ind med en prås i hånden for at lyse efter sine nøgler.

Synet udenfor forsvandt, og Alma sank i heftig bevægelse tilbage i stolen.

"Han er borte – borte!" genlød det i hendes hjerte; "men o Gud! så hurtigt! *Hvis* det måske ikke var ham selv, hvis det nu kun var hans genfærd!"

Det var med usigelig angst, at Alma gav efter for den tanke, at hendes elsker måske var død, og at hans sjæl havde besøgt hende i det øjeblik, den forlod jorden. Det tegn, han gav, havde da været hans sidste farvel ...

Mens hun i halvt vågne feberdrømme grublede over dette syn, sneg Carl August sig, efter at have fået sit ønske opfyldt, uden nogen anelse om det onde, han havde forårsaget, hen imod storlodsens hytte. Der var lys; den gamle sad foran ilden og snittede på en træsko.

"Hvem er ude så sildigt?" spurgte den gamle med dyb røst, da Carl August bankede på døren.

"En gammel god ven," svarede han, og i et øjeblik var storlodsen oppe, og den lave dør vidtåben.

"Velkommen, unge herre! Befandt man sig ikke godt nede ved stranden?"

"Jeg ville herhen endnu engang – jeg er er kommet i stilhed – du vil ikke forråde mig?"

"Jeg forråder ikke en god ven," sagde den gamle, og bød Carl August pladsen på den eneste stol foran ilden, "men om jeg må sige min mening rent ud, så vil jeg lade herren vide, at hvis min hjerteelskede havde spillet mig det puds at forlove sig med en anden, så ville jeg ikke have gået tre skridt for at få hende at se."

"Det er ikke let at dømme i en andens sag," sagde Carl August undvigende, "jeg ville blot se hende – det er der jo da intet noget ondt i."

"Nej, men heller ikke egentlig noget godt," gentog den gamle, "hun kan slumpe til også at få herren at se, og så bliver det jo det samme som et stævnemøde."

"Du er alt for streng, gamle … men hvad siger man om overjægermesterens?"

"Å, ikke andet end godt," svarede storlodsen, skønt han vel vidste, at man sagde meget andet. Men han var alt for samvittighedsfuld til at ville puste til ilden; Carl Augusts hemmelige besøg syntes ham allerede at kunne være farligt nok.

Carl August, som på sin side mærkede den gamles betænkeligheder, og ikke kunne betro ham den rette sammenhæng, lod samtalen gå i stå, indtil en ny opstod om måden at huse den nye gæst på. Storlodsen måtte dog her skalte og valte efter behag. Carl August brød sig ikke om noget, når han ikke kunne få Alma i tale.

Lige til den følgende aften holdt han sig rolig i storlodsens stue; men da skumringen udbredte sin skygge over Ombergs skove, gik han ud, og nærmede sig med varsomhed det mål, hans hjerte under atten graders kulde glødede for med en varme, som lykkeligvis meddelte sig til hele hans legeme.

I overjægermesterboligen var der lys i flere vinduer. Ved et blussende bål i overjægermesterens allerhelligste sad han og majoren og røg på deres piber. Rullegardinerne var ikke helt trukket ned, så at Carl August kunne se ind.

I Almas vindue sås også lys. Han sneg sig nærmere, dog altid således, at han var i skygge af hækken, som ikke oplystes af månen.

Men på engang bortdroges hans opmærksomhed fra Almas til hendes fars vindue. Overjægermesteren gjorde en bevægelse på stolen, og spurgte pludselig: "Hvad tænker bror om somnambulisme?"

"Jeg har just egentlig ikke tænkt videre over det; men hvorfor spørger bror om det?"

"Fordi jeg frygter for, at Alma har fået en snert af denne sygdom ..."

Carl August, som allerede var på vej til at gå bort, kunne, da han hørte Almas navn forenet med et sådant emne, ikke undlade at lytte til med spændt opmærksomhed.

"Hør nu blot," vedblev overjægermesteren, "da vi i nat som hjem, gik jeg som sædvanlig ind for at give hende godnatkysset. Man har sine svagheder, og det hører til mine, at jeg ikke kan sove godt, når jeg ej har set et lille glimt af pigebarnet – nå, jeg åbnede døren ganske sagte, da jeg troede hun sov – men hvad fik jeg så at se? Alma i sin natdragt siddende ved vinduet,

ubevægelig som en billedstøtte; men dog talende – talende sådanne ord, som jeg aldrig tror hun hverken har tænkt eller talt i vågen tilstand. Jeg skulle i sandhed næsten have troet, at jeg hørte den mest fyrige kvindes samtale med sin fraværende elsker, som hun i tankerne så foran sig."

"Og bror tror, at hun virkelig sov?" spurgte majoren i en tone, som kun dårligt skjulte hans mistro.

"Hun var bestemt hensat i en sådan tilstand, som jeg før nævnte; for skønt jeg forsøgte at vække hende, fik jeg hende ikke vågen og jeg bar hende siden i seng, uden at hun gjorde en eneste bevægelse."

Under overjægermesterens beretning fik majorens miner mere og mere et bittert anstrøg. Til sidst sagde han med alvor: "Bror forlade mig, men – jeg tror, at hun var lysvågen, og ifald, hvis hun troede at se nogen, at hun da ikke så i drømme."

"Hvad?" udbrød overjægermesteren, "vil bror påstå, at hun virkelig har set et spøgelse?"

"Hvorfor just et spøgelse?" spurgte majoren i en bitter tone: "I måneskin har alle genstande et hemmelighedsfuldt udseende."

"Fanden ta'e mig, bror vil dog vel ikke påstå, at nogen sniger sig skjult om ved nattetide og skræmmer livet af pigen – og hvis hun var vågen, hvorfor svarede hun mig da ikke?"

"Måske tillukkede forskrækkelsen hendes læber, eller måske var det kvindelist for at slippe for at forsvare sig for dette besynderlige tilfælde."

Nu sprang overjægermesteren med heftighed op fra sin stol, sparkede til sin yndlingshund, og forsikrede med de mest udtryksfulde gebærder, at han endnu denne aften skulle anstille klapjagt på ham ...

"På hvem?" spurgte majoren beroligende; "vil bror blotte sin egen datters ære?"

Carl August fandt naturligvis ikke for godt at høre på slutningen. Fortvivlet over den ulykke, hans inkognito havde ført med sig, tog han flugten, fast besluttet på at forlade egnen, så snart han havde fundet lejlighed til at forklare Alma hendes ulykkelige vildfarelse.

Imidlertid stod overjægermesteren midt på gulvet, blussende af harme, i den ene hånd holdt han piben udstrakt, med den anden svingede han stokken, så at han syntes at slå på alle møblerne med den.

"Det var en forbandet, nederdrægtig tanke, bror der ytrede," sagde han til sidst; "hvor kunne bror få den fra? En elsker udenfor Almas vindue! – Alma, som Gud fordømme mig er uskyldigere og renere i tanker og gerning end nogen anden kvinde! Og hun skulle tilmed være så listig at lade som hun sov og faldt i afmagt for sin far! En far, som hun både elsker og har grund til at elske ... forsvar dette, major, forsvar det, om du kan!"

"Sagen er dog så simpel," svarede majoren: "kvindfolk har deres ideer."

"Jo, jo, bror har smukke tanker! – men jeg siger bror, at Alma ikke har sine ideer, har aldrig haft, og får heller aldrig, i hvert tilfælde ikke i den retning – men Fanden fortære og regere mig, vil jeg ikke have ende på hele den forvirring! Spøgede det i går, så vil det vel også spøge i aften; vil bror som jeg, så gør vi en runde."

Majoren bifaldt det; og var Carl August ikke af den foregående højrøstede samtale blevet advaret; – men nu havde

han været så forsigtig at føre dem på vildspor, idet han ad en stor omvej atter var kommet tilbage til storlodsens hytte.

I haven, hvortil overjægermesteren og majoren rettede deres skridt, fandtes snart spor, som begge – majoren med en vis triumf, overjægermesteren med en betydelig ærgrelse – fandt ikke at tilhøre nogen af gårdens folk. Men disse spor gik derpå i så mange retninger, at herrerne fandt det rådeligt ikke længe at spilde tiden med et frugtesløst arbejde. For dog at få en gyldig anledning til at sætte vagter ud og forekomme alt spøgeri, afskar overjægermesteren med egen hånd båndene på noget lærred, som jomfru Neta på landsbyvis havde ude at bleges i sneen.

Nu slog man falsk alarm efter tyve, som overjægermesteren syntes have hørt gennem vinduet. Mere behøvedes ikke. Jomfru Neta i spidsen ilede med hele køkkenpersonalet til den mærkværdige plads, beså ved lygtebelysning de afskårne bånd, og bad overjægermesteren om, da lærredet var frosset fast og ikke kunne tages ind, at få en karl til at stå vagt – en anmodning, som overjægermesteren bifaldt.

"Se så!" hviskede overjægermesteren majoren i øret, "det skal blive lige så godt som en rævesaks. Guds død og pine! hvor den kærlighedskommers gør fornuftige folk en streg i regningen!"

"Har bror ellers ikke mærket noget?" spurgte majoren med en vis forlegenhed i stemmen.

"Nej ... hvad skulle jeg vel have mærket?"

"Å, just ikke noget – men hvorfor havde Alma slukket lyset i sit værelse?"

Overjægermesteren harmedes kendeligt over dette uventede spørgsmål. "Har det måske været tændt?" spurgte han med

skælvende stemme; "hun har været syg hele dagen."

"Allerede kl. 4, da jeg gik en tur i haven, var lyset tændt."

"Hun har villet sove," sagde overjægermesteren med en besynderlig ro. "Jeg skal imidlertid se ad."

Overjægermesteren tog lyset, gik over entreen og åbnede døren. Majoren stod bagved og stak hovedet frem for at se ind; men hastigt vendte overjægermesteren tilbage, trykkede majorens hånd og hviskede: "Så sandt jeg lever og vil anses for en ærlig mand, er her noget på færde. Se selv!" Og idet han overlod sin plads til majoren, pegede han på Alma, som lå på knæ på forhøjningen med hovedet støttet mod vinduesposten, og holdende med hånden fast på de lette jalousier.

"Se nu, om hun sover, eller om det er brors somnambulisme, der finder sted," hviskede majoren med en blanding af harme og smerte.

"Alma, mit barn!" sagde overjægermesteren, der nødigt ville give slip på sin engang fattede poetiske ide, "hvad ser du på?"

Men Alma svarede ikke; hun var besvimet.

Og med en angst, som gav sig luft i alle mulige skikkelser, bar den forskrækkede far hende til sofaen, og nu blev der lige så stor alarm midt inde i huset som før udenfor.

På Almas besvimelse fulgte feber, fantasering og vildelse. Overjægermesteren satte himmel og jord i bevægelse; skældte snart ud på jomfru Neta, og velsignede hende i næste øjeblik; for var hun også blevet en helgen med tårer i øjnene som majoren og det øvrige personale, så havde overjægermesteren været nødt til at forlade værelset for al denne stilhed, listen og hvisken. – – –

Storlodsen bragte Carl August, som i dødelig uro var blevet tilbage i hytten, underretning om sagernes gang. Han angrede næsten, at han ikke havde taget mod nok til sig til at gå lige hen til Almas vindue for at veksle et blik, et tegn med hende. Men æren og hans løfte havde jo forhindret ham fra at træffe nogen hemmelig aftale. Nu da hans sværmeriske uforsigtighed blev straffet på en måde, han aldrig havde anet, ville han gerne have brudt sit løfte for at skrive nogle linjer; men ikke et bogstav kunne han nu få til hende. Og dog skulle han snart være nødt til at forlade Omberg uden at vide, hvorledes hendes sygdom endte, uden at kunne forvisse hende om, at han led større kvaler end hun!

En uge var således gået. Da sagde storlodsen, da han en aften kom hjem fra sit arbejde og medbragte den glade efterretning, at Alma næsten var rask: "Nu, patron, er det tid at sætte fødderne i gang – de har mærket, at jeg tager mere mad hjem, end jeg behøver, og jeg kan ikke sige andet, end at det bankede hårdt på samvittigheden, så at det rigtig dundrede i brystet, da majoren i aftes sagde til mig: 'Du må nu have god fortjeneste, gamle Johannes, siden du har råd til at anskaffe dig smør og kød; det har du ikke før bekymret dig om, tror jeg.' Og da så han ud som Vorherre selv, når han giver sig af med at gribe syndere på fersk gerning; men tillige var det, som om han ville sige: 'Lad det blot få en ende, så ved jeg ingenting; men får det ingen ende, så hidser jeg overjægermesteren på dig."

"Det skal han ikke," mente Carl August.

"Nej," sagde den gamle, "for majoren er en retskaffen og hæderlig mand; men samvittighed, patron, er en ømfindtlig sag – hm! for lige så godt at sige det med et ord: bliver her husundersøgelse, så bliver jeg forræder. En skælm vil jeg ikke være. Hytten har jeg af overjægermesteren, som – det være sagt til hans ære – er perlen af alle herrer."

"Jeg indser, at du har ret," sagde Carl August eftertænksomt, "og jeg må forlade dig endnu i aften."

"I sandhed, unge herre, det gør mig ondt," gentog den gamle, idet han lagde ilden til rette på skorstenen, "men ret er ret, og var hun ikke en andens forlovede, så skulle jeg hjælpe med at stjæle hende, om det så var fra selve kirketaget."

"Men én ting må du dog love mig."

"Gerne, når det blot ikke angår noget hemmeligt budskab eller brev."

"Det gælder ikke andet end denne lille smukke sten, som jeg fandt nede ved stranden – kan du blot mage det så, at hun får den, så er alting godt."

"Hm," sagde den gamle og strakte hånden ud efter den besynderlige gave, "hvad glæde den kan være hende til, kan jeg ikke begribe – men skade kan den vel heller ikke."

"Men den må ikke komme i andres hænder end hendes, og den, som leverer hende den, hvis du ikke selv kan gøre det, skal sige, at *du* har fundet den."

Den næste morgen, da Carl August havde sagt farvel til storlodsen, og allerede var langt borte fra Omberg, gik den gamle ind i køkkenet på overjægermestergården, hvor han, idet

han nikkede til stuepigen, sagde til hende, at han havde et brev fra hendes kæreste.

Den unge pige gik straks ud i forstuen, men fik, i stedet for det ventede brev, den lille sten med tilsagn om, at hvis hun i fremtiden ville have hans hjælp, hun da skulle give denne lille smukke gave fra ham til frøken Alma, men passe på, at de da var ene.

"Ja, det skal jeg nok," forsikrede Sophie.

Uheldigvis glemte hun dog den vigtigste del af sit ærinde: det, at Alma skulle være ene. Hun anede ikke, at hun overbragte et kærlighedsbudskab, og således gik det til, at hun netop i overjægermesterens egen nærværelse lagde den urostiftende sten på Almas plads, idet hun forsikrede, "at det var en stor raritet, som storlodsen havde sendt for at more frøken Alma."

Ved storlodsens navn farvedes Almas blege kind af en stærk rødme; men førend hun, betaget af den lykkeligste anelse, kunne få fat i stenen, lå den allerede i overjægermesterens hånd.

Idet han holdt stenen op mod lyset, opdagede han det lille forræderi, tre små bogstaver "C.A.K." Han udbrød, skønt han havde ondt ved at skjule sin vrede: "Sikken nar! Det er jo en af de sten, som almuen i sin enfoldighed tror helbreder syge; men de har tværtimod en kølighed og fugtighed, som er meget farlig."

"Ak, søde far, lad mig få den!" bad Alma indstændigt.

"Nej, min lille kylling! Lad det være. Denne slags sten er meget uheldbringende." Og overjægermesteren lod det forulykkede kærlighedsbudskab glide ned i sin lomme.

Alma så bedende på sin far. Hendes formodning blev til vished, og med heftig uro sagde hun: "Ak, kan far ikke lade mig se på den et øjeblik – at se på den kan da ikke være til nogen skade?"

Men nu tilkastede han hende et blik, et blik, som sagde: "Var du frisk, så – men tag dig i agt!" Og uden at sige et ord forlod overjægermesteren værelset.

Og Alma, den stakkels lille Alma, som så længe havde frygtet og fortvivlet, først over at være forladt, og siden over at hendes elsker havde besøgt hende fra de dødes rige, Alma var nu ved de slutninger, som denne hændelse havde berettiget hende til, befriet fra alle sine bekymringer.

Da hun allerede var på sporet af sandheden, blev den hende nu aldeles klar, og netop hendes fars påståelighed med ikke at lade hende få det mindste af den smukke sten at se, betryggede og stadfæstede hendes håb: sikkert stod der noget på den, som kunne gælde i stedet for et brev.

I stille, taknemmelig glæde foldede Alma sine hænder. Den, som havde tilladt, at denne hemmelige trøst åbenbaredes hende, ville vist også tillade, at – når det tunge prøveår var til ende, – en gunstig hændelse gik i forbund med Carl August for at bevæge faderen.

Fra denne dag af kom Alma sig lidt efter lidt.

Aldrig nævnte hverken hendes far majoren eller hun selv noget om anledningen til denne hurtige sygdom.

20

Atter havde vårsolen strøet sit guld over Ombergs rige skove; Vättern havde for længst brudt sine lænker og gyngede atter stolt og selvstændig. Havfruen var vendt tilbage efter den lange flytning med sine fæstninger og paladser, og luftens, jordens og vandets beboere følte en frydefuld glæde over det nye liv.

På en af disse varme skønne dage indbød majoren sin forlovede til en spadseretur på den herlige Stocklyckeeng, hvorfra han ville ro hende ud på vandet ved bjergets fødder.

Glad søgte Alma hat og kappe; den mindste forandring var hende kær.

"Ja, således skal det være," sagde overjægermesteren. "Fæstemand og fæstemø skal fortroligt med hinanden nyde den glæde, som Vorherre byder dem."

"Men de skulle dog vel ikke være ganske alene," ytrede jomfru Neta, der altid tænkte på velanstændighedsfordringer og folks omdømme.

"Hvad for noget," råbte overjægermesteren, "skal de da ikke snart have bryllup?"

"Er forlovelsen deklareret?" spurgte jomfruen hånligt, idet hun kastede et triumferende blik på overjægermesteren. "Er der måske nogen forpligtet til at vide, om de vil gifte dem eller ikke?"

"De skal min sjæl snart få det at vide alle sammen! Jaordsgildet bliver så meget mere pikant ... men gå nu, gå nu, lille børn!" Og med et fornøjet smil så overjægermesteren efter

majoren og Alma, overbevist om, at majoren på denne spadseretur – den første han nogensinde havde foretaget sig uden at udbede sig sin tilkommende svigerfars selskab – ville benytte tilfældet til at komme frem med en bestemt anmodning om at fastsætte bryllupsdagen.

Alma åndede allerede lettere og lettere for hver dag, som bragte hende nærmere til enden af dette betydningsfulde prøveår. For længe siden havde hun ved et par "tilfældige" spørgsmål til storlodsen fået den vished, hendes hjerte længtes efter, og havde siden ikke næret den mindste tvivl om, at samme dag, majoren gav hende efter sit løfte sin frihed tilbage, ville Carl August indfinde sig for at gøre sine gamle fordringer gældende hos hende.

Denne dag var netop den første i den sidste måned af prøveåret, og næppe lyttende til den hentydning, hendes far netop havde gjort til det påtænkte bryllup, havde Alma nu med hele sin sjæl hengivet sig til håbet; dog beholdt hun den glade tanke, det tilhviskede hende, for sig selv; hun vovede ikke at lade majoren, som efter dette "spøgeri" var blevet mere og mere indesluttet i sig selv, ane noget. Hun ville vente, til *han* talte ...

Under hele vandringen gennem haven og gennem Stocklyckeskoven hoppede den silkefine Guldfod snart foran, snart bagefter, og snart ved siden af hende, alt efter som dens herskerinde strammede eller løsnede det lette bånd, som holdt Guldfod fanget ved hendes hånd. Men da hun således under glad leg kom ned til stranden, sagde majoren, som med funklende øjne og stadig varmere og varmere om hjertet så på hendes barnligt yndige bevægelser: "Her må du vel skilles ved din kære ledsager; vi vil binde den ved et træ."

"Å nej, lad den følge med," bad Alma, som med en smule ængstelse tænkte på at blive ganske alene med majoren; "den vil vist synes godt om det; den har aldrig før været ude på søen."

"Jeg tror ikke det lader sig gøre; den vil nok genere os."

"Ikke mig," svarede Alma og bøjede sig ned til den yndige hjort, som kælent stak hovedet ind under hendes arm: "Du vil da bestemt med, Guldfod! det ser jeg på dig."

"Så må det da blive, som Alma vil;" men det var tydeligt at han var misfornøjet ved tanken om i denne time ikke at kunne være ganske alene med Alma. Og hun, som alt for vel opfattede majorens sindsstemning, trak glad Guldfod med sig til båden. Men nu traf det sig, at Guldfod, som også var meget selvrådig, også havde en egen vilje, som denne gang fuldt og fast erklærede sig imod en lysttur på vandet.

"Å, løft ham," bad Alma og så på majoren; men majoren lod sig forstå med, at en sådan adfærd stred lige mod hans grundsætninger.

"For et øjeblik siden," sagde han, "gav jeg efter for *dit* ønske om at få din yndling med, og nu ..."

"Er det min tur," faldt Alma smilende ind; "til at give efter for Guldfods, og nu gør jeg det, for at vise, hvor gerne jeg følger et godt eksempel."

Man bandt nu Guldfod ved et træ, mens dens unge herskerinde ikke uden hjertebanken gik i båden. "Ak, ak!" tænkte hun; "om jeg også er rigtig glad, når jeg stiger i land igen!"

Alma havde forestillet sig, at majoren slet og ret ville have begyndt at tale om det besværlige i deres forhold, og det endnu besværligere i rigtigt at kunne forklare dette for

overjægermesteren, men majoren tav og syntes fordybet i beskuelsen af det skønne maleri, de havde foran sig, og under en fuldkommen tavshed gled båden ud fra bjergets fod og nærmede sig mere og mere de lodrette vægge, som indesluttede de mærkværdige grotter.

Aftenen var vel ikke så usædvanlig smuk som den, hvor Carl August besøgte Rödgafvel; men det var dog en herlig, indbydende eftermiddag, og herligt klang i majorens øre Almas forslag om at sejle ind i en af bjerghavnene.

Det glædede hans hjerte, at Alma, der i begyndelsen af turen først havde været overgiven, senere tilbageholden, nu med så megen tillid hengav sig til hans selskab, skønt de var ene; men ak! aldrig havde den hæderlige major taget mere fejl.

Aldrig havde Alma nogensinde været mindre ene med ham end i dette øjeblik. Hun forglemte, at majoren måtte have noget at sige hende – alle hendes tanker, alle hendes følelser var hos den elskede. – Det var med ham, hun spadserede i Stocklyckes duftende enge, med ham, hun sad på græsbænken i det lille lysthus på bjerget; med ham, at hun nu roede ind under Rödgafvels mørke hvælving. – Havde ikke "han" så poetisk beskrevet hende sin første fart derhen? Og illusionen var nu så stor hos Alma, at hun endog troede at se den døde falk i revnen.

Idet hun nød i fulde drag og lukkede øjnene for at lytte til klangen af Vätterns oprørte vande, der brød sig imod de skønne sten i hulen, lod hun sit hoved synke ned på brystet.

Hun erindrede slet ikke majoren; men snart blev hun mindet om hans nærværelse.

"Hvad tænker min lille forlovede så dybsindigt på?"

Forlovede! O, hvor dette ord lød ilde i Almas øre! Majoren havde aldrig før brugt det, og Alma troede, at det heller ikke nu ville være sket, hvis ikke meningen havde været at benytte dette ord som en slags middel til at åbne forhandlingerne med, uden at det dog skulle synes, som om det var sket med hensigt.

"Således bliver det da mig, som må begynde," sagde hun for sig selv, og idet hun hævede sine øjne og så majorens blik med et udtryk af usigelig smertefuld uro fæstet på sig, fik hun mere mod.

Hun syntes, at Carl Augusts ånd omsvævede hende i Rödgafvels grotte, og hun var glad ved, at den tunge forklaring skulle ske på et sted, hvor en hemmelig stemme sagde hende, at majoren ikke havde den overvægt, som han så ofte gjorde gældende.

"Hvad jeg tænker på?" svarede hun; "på den tid, som snart vil indtræffe."

"Hvorledes mener du, Alma?" spurgte han, idet han forbavsedes over den salige mulighed, at hun kunne sigte til deres forlovelse.

"Kan jeg vel mene mere end én ting – vi har jo kun en måned tilbage af det år, som var bestemt til min prøvetid."

"Og du?" gentog majoren – og hans stemme havde et bævende udtryk, som hun aldrig før havde hørt – "betragter du det endnu som et prøveår, ikke som din forlovelsestid?"

"Jeg har aldrig ophørt at betragte det anderledes end efter det ædle løfte, jeg fik: 'Om et år,' hed det – 'om et år er du endnu ...'"

Majoren vinkede med hånden – "Tys, tys Alma, du behøver ikke at gentage disse ord, som jeg ret vel mindes, og som jeg

heller ikke i dag tilbagekalder – skønt du ikke fuldkomment har holdt *dit* ord."

"Hvorledes? jeg skulle have brudt det?"

"Du har set ham igen – han har indvirket på dig – det var ikke efter aftale."

"Dette gensyn – om det kan kaldes således – var ufrivilligt," sagde hun sagte.

"Lige meget – det har dog haft en indflydelse, som ellers efter min mening ville være udeblevet."

"O nej – nej."

"Det har gjort mig mere ondt, end jeg kan sige dig, at finde, at et helt års uafbrudte ømhed og kærlighed – et helt års utrættelige anstrengelser – ikke har været tilstrækkeligt for mig til at vinde en nok så ringe plads i dit hjerte – og jeg nægter ikke, at jeg – uden derfor at tro, at jeg har handlet hverken egennyttigt eller uærligt – varmt har bedt til Gud og ønsket, at Almas sind – jeg kan efter dit korte bekendtskab til den fremmede ikke sige 'hjerte' – måtte vendes bort fra ham."

Majoren havde talt med en så stærk sindsbevægelse, at Almas hjerte var blevet fyldt med bævende uro, men ved de sidste ord forvandledes hendes følelser fra medlidenhed til harme, og stærkt rødmende sagde hun: "Jeg forstår ikke den forskel, der i kærlighed finder sted mellem sind og hjerte – men så meget ved jeg med vished, at jeg aldrig kan elske andre end denne ene, og at, om jeg har noget at angre, da er det den barnagtighed, jeg har gjort mig skyldig i, da jeg, for at undgå fars vrede, bifaldt et helt år at fornægte den, som jeg dog ene kan tilhøre."

Majorens ansigt overdroges ved disse afgørende ord af en mærkelig blegned; men vant til at beherske sig selv, svarede han

blot med en stum gebærde, der dog var veltalende nok, for at overbevise Alma om, hvor dybt hun havde såret ham.

Nu blegnede hun. Hvad havde hun vovet? Hvad havde hun af sine opbrusende følelser ladet sig forlede til? Var det ikke nok, at hun havde sin far mod sig? Fik hun nu også majoren til at slå sig til faderens parti, majoren, som nu var hendes eneste sikre støtte – hvad ville der da kunne ske?

For nogle øjeblikke gik samtalen helt i stå – og kun lyden af vandet, som skvulpede mellem stenene, og den monotone dryppen fra hvælvingen afbrød tavsheden i Rödgafvels-grotten.

Da sagde Alma, hvis bløde hjerte ikke længere kunne tåle visheden om at have gjort ham sorg, der altid havde vist sig så ædel mod hende: "Tilgiv mig, jeg var utaknemmelig – jeg var ubetænksom – o, vær ikke vred på mig!" – og de milde kærlighedsfulde ord trængte ind i majorens hjerte, der ak! kun var alt for svagt for hende, som bad.

"Du har ikke været retfærdig imod mig, Alma!" sagde han med en dyb, men mild alvor; "tror du, at jeg nogensinde har søgt min lykke frem for din? Men – jeg er menneske, og det kan ikke hjælpe, at det gør mig ondt, når min smerte behandles, som om den var mindre end intet, da mine bestræbelser efter at nå det højeste mål for min salighed anses for noget, jeg ikke engang har ret til ... Men nu nok om mig! ... Vor skæbne er endnu ikke adskilt! Frygt dog ikke! Denne leg, som jeg vovede at drømme om engang skulle blive sandhed, skal snart ophøre."

Alma bøjede sit hoved; hendes øjne sagde mere, end hendes læber ville have kunnet sige. Majoren greb åren, og snart lå Rödgafvels grotte, indsvøbt i solens purpurglød, bag ved dem.

Stampende og utålmodigt rykkende i båndet, stod Guldfod ventende ved træet. Alma gik hen til den, klappede den og kælede for den, mens majoren løste knuden. Men hvorledes nu end Almas hånd forvildede sig ved Guldfods brede halsbånd, så mærkede hun ligesom et stykke papir. Ængstelig lod hun et par fingre glide ind under båndet og opdagede en lille billet.

I hurtig afveksling fo'r roser og liljer over hendes kinder; og det var en lykke, at majoren var så optaget med at løse knuden.

Imidlertid legede Alma "tit-tit" med Guldfod, kastede sit sjal over dens hoved og fik således, ved denne lille manøvre, heldigvis det farlige smuglergods (som uden tvivl, mens de sejlede på søen, var blevet betroet til Guldfod) forsigtigt praktiseret ind i hendes handske.

21

Nogle dage førend det tidspunkt, vor historie nu er kommet til, hørte man fru Agnete med lydelig røst sige: "Ve mig, mand, har du ikke altid været lidt bagvendt!"

"Jeg, hvad siger du, gamle! Jeg, som altid går den lige vej, som far og farfar!"

"Just fordi du altid har villet gå den vej, som allerede har været betrådt, har du ofte haft bagvendte ideer, og i mange ting aldrig villet følge med tiden."

"Ej, ej, blæser vinden fra den kant! Men hør, mor, det er noget, du ikke forstår dig på! At følge med tiden, når den viser os noget fornuftigt, det forsmår jeg ikke; men en helt anden sag er det at sige Ja og Amen til alle tossede påfund, som kan optænkes i et sådant hoved som vor kære hr. søns. Er det klogt, må jeg spørge? ... Fabrikkerne vil jeg nu ikke tale om – lad det blot være, hvor galt det så er – men dette hersens fuglebur, han bygger – er det et hus for en fornuftig mand? – Alle mennesker ler jo ad ham."

"Så ved du vel, far, at ingen mindre end du burde le ad ham, du, som gør nar af det, du aldrig har set?"

"Det er det samme – jeg har set tegningen, og hvis jeg kom derhen, ville jeg blot ærgre mig over det."

"Men far!" gentog fru Agnete, idet hun slog ind på et andet emne, "er det vel ret af dig at være så selvklog? Kan du vel beholde Carl Augusts kærlighed, når du forkaster alle hans planer og forslag, som om de slet ikke duede til andet end til at

kastes bort? Så træt han er af alt sit strenge arbejde, rider han dog herhen to gange hver uge, og altid overvælder han dig med bønner om, at du skal komme og se hans ting. – Men hvad gør du? – Du slår det hen i vejret, og siger hverken Ja eller Nej!"

"Han kunne lade være at flytte hjemmefra!" sagde den gamle med mildere stemme, "jeg var bedre tjent med, at han drev hele den lange dag bort i skoven, da så jeg ham i det mindste hver morgen, middag og aften, – men nu kun to gange om ugen, og knap nok det."

"Nå, far! vil du se ham oftere," udbrød fru Agnete med varm hjertelighed, "så rejs hen til ham."

"Og vover jeg så at stikke min næse i gryden og give ham et godt råd, så skal vi se, hvor velkomment *det* er!"

"Forsøg det, forsøg det blot, min ven! Så skal du se, at Carl August med største agtelse og opmærksomhed vil høre din mening ... Tænk, om vi nu fattede en hurtig beslutning og gjorde ham en overraskelse – herregud, hvor det ville glæde ham! Å, far, lad mig sige til om at spænde for! Skønt du ikke vil tilstå det, så ser jeg dog, at du gerne vil være sammen med ham!"

"Det er just det, mor, som jeg er vred på ham for. Han kunne have blevet her på Lindafors og rumsteret, så meget han ville."

"Ja så, min ven! Er det hans skyld, at han er borte? Hvem var det, som foreslog delingen?"

"Å, lad det nu være nok med den snak! Nu er det jo, som det er ... Men eftersom solen skinner, og svagheden skal have sin ret, så lad os da i Guds navn begive os til Rosenlund og skaffe ham en lille overraskelse!"

Nu vankede der for den gamle en stor omfavnelse tillige med en fuldstændig opremsen af de gamle, henlagte kælenavne.

"Gud velsigne dig, kære Agnete!" sagde brugspatronen inderligt rørt. "Jeg er vis på, at aldrig nogen kone har været så lykkelig som du."

Fru Agnete havde vel så småt sin tvivl om, at just hun var den lykkeligste kone på jorden; men hun tav med det, og lod far være i den overbevisning, at han aldrig havde ladet hende et ønske uopfyldt.

En halv mil fra Lindafors lå det lille, hyggelige Rosenlund, på den ene side begrænset af en skyggefuld egeskov, på den anden side af en stor sø, hvis små, med løvtræer smykkede holme af Carl August endnu mere forskønnedes ved grotter og lysthuse.

I det bedste humør af verden havde vor gode brugspatron sat sig i vognen for at tage Carl Augusts "paradis" i øjesyn; men næppe var vognen kommet omkring ved stranden og fri udsigt åbnet for dem, førend han begyndte at anstille nogle mindre ømme betragtninger i sammenligning med de foregående.

"Hvad pokker, Agnete!" sagde han, idet han pegede på en af de omtalte småholme, "hvad pokker er det dog nu for et skab med trappe på? Monstro han nu er så tosset oven i købet at slå sig til stjernekiggeriet?"

"Gud bevares, min ven!" svarede fru Agnete, som med dybeste deltagelse og interesse betragtede sin søns anlæg – "det er jo det nymodens lysthus, jeg fortalte om. Der kan du tro, man har en udsigt som duer noget. Man kan se hele Lindafors."

"Nå, for pokker – er det således?" faldt brugspatronen ind, rørt og bevæget ved tanken om, at Carl August havde opført dette skab af sønlig kærlighed, blot for at have en plads, hvorfra

han kunne se sit barndomshjem. "Ja, forholder det sig således, Agnete, så har jeg ikke noget imod det."

Men da nu de gode forældre var kommet et stykke længere frem, mødte dem på en anden holm et nyt syn: en slags tempel, opført af sten og mos.

En tid betragtede brugspatronen tavs denne "indretning", som hverken syntes at have ind- eller udgang.

"Her skal, Gud straffe mig," udbrød han med eftertryk, "ingen bilde mig ind, at man kan se så meget som et træ af Lindafors. Tror du da, mor, at det ikke har kostet noget at slæbe sten og jord herover? – Er det nu ikke nok at anlægge fabrikker – men man skal endog opføre lysthuse, skabe og trapper midt ude i søen – du kan tro, mor, det volder mig stor bekymring."

"Å, har du ikke også haft dine små sværmerier? Tænk blot på dine springvand, og alle dine guder og gudinder ude i haven, der står der ligesom spøgelser."

"Ja, det er smagfuldt – det er storartet – men *dette*, det er blot ..."

Her viste sig på én gang synet af Rosenlund med alt, hvad den kunne opbyde af kunst og natur.

Carl Augusts nye bolig lå i selve skoven. Det var et lille ottekantet hus, hvis øverste etage i midten indesluttede en lille salon af samme form med en glaskuppel til tag, og rundt omkring denne salon løb en række af de nydeligste småværelser, som Carl August alle havde givet et eller andet romantisk navn, der alluderede, dels til de forskellige udsigter over egnen, dels til de forventede salige dage, når "englen" flyttede ind for at regere der.

"Se, her har vi da fugleburet," udbrød brugspatronen, da han var kommet forbi fabriksbygningerne og holdt stille foran det ovenfor beskrevne våningshus. "Det er ikke kan tosset endda … men det er besynderligt, at han ikke hører, at vi er kommet, og selv kommer ned –"

"Det må du ikke bryde dig om, lille Johannes! Han har vel noget at tage sig for og kan ikke ane, at en sådan glæde venter ham."

En af arbejdsfolkene var allerede rede til at springe op – men brugspatronen lod sig forstå med, at han ville melde sig selv. "Gå du foran, mor! Du kender jo vejen."

"Han har kun ét værelse rigtigt i stand; der er han vistnok!" – Og fru Agnete skyndte sig hurtigt op af trappen.

Fra det omtalte værelse hørtes en munter larm, som om der var noget på færde, og da far og mor så ind gennem døren, fandt de den kære Carl August i fuldt arbejde med at skyde alle sine skuffer ud og ind. En halvt tilpakket vadsæk stod på to stole.

Men ved det første blik til døren kastede Carl August den nye sorte frakke, som han just holdt i hånden, langt bort fra sig. Idet han nu åbnede sine arme til en hjertelig omfavnelse, dansede han rundt med de gamle, mens han, under lykkelig jubel og næsten sværmerisk raseri, råbte: "Hurra! Det går igennem – Hurra! det går igennem!"

"Jeg har ved Gud længe anet det!" sagde brugspatronen med dyb og sorgfuld stemme, idet han hurtigt trak sig tilbage, som en mand, der har gjort en forfærdelig opdagelse, men for en kær tilstedeværendes skyld søger at vise sig så rolig som mulig.

"Hvad i Herrens navn mener du, far?" spurgte fru Agnete, der med øm og hjertelig latter fulgte sønnen i hans glade rus.

"Jeg siger, at jeg længe har været beredt på det," sagde brugspatronen, og kastede et udtryksfuldt blik på Carl August.

Men nu udbrød fru Agnete i latter. "Hold op med din larmende glæde, mit kære barn," sagde hun, "for så sandt jeg lever, tror jeg da ikke, at jeg på fars ansigt kan se, at han for alvor anser dig for gal."

"Ak, kære papa!" sagde Carl August og rakte faderen hånden, "måske er jeg virkelig en smule forrykt; men det er af glæde, af ren, lyksalig glæde – hør blot ... jeg har allerede flere dage søgt at modstå et ønske, der atter vil føre mig bort, men egentlig for tidligt med hensyn til den påtænkte rejse. Jeg kunne dog ikke styre mig – og derfor har jeg nu i morges bestemt at begive mig, først i aften til Lindafors, og så i morgen videre. Men tvivlrådig, om det imidlertid var klogt og godt, stod jeg nu her og vendte op og ned på alting for at pakke min vadsæk til – da jeg just ved at vende mig om til far og mor fik at se – far, som ikke har været her før, kommer netop i dag – var det vel underligt, at jeg deri så det lykkeligste varsel for, at denne dag var den rette, og syntes at dette besøg ville sige så meget som: 'Tag vor velsignelse med dig, den skærmer sikrest om din lykke?'"

"Hm, hm," sagde brugspatronen, halvt rørt, halvt flov; "jeg begik en dum fejltagelse, min søn, hvad du jo nok tilgiver en gammel mand, som ikke forstår sig på den nymodens glæde. Men hvad det angår, som du har for, så, hvis det er retskaffent, og det tvivler jeg ikke på, så siger jeg af mit ganske hjerte: rejs

med vor velsignelse – og på det at din nye bolig heller ikke skulle savne den, kom jeg herover."

"Og aldrig," faldt Carl August med heftighed ind, "har en taknemmeligere søn modtaget kærligere forældre. I det gamle hjem," – og en stærk rødme fo'r over hans kind – "var jeg ofte egensindig og selvrådig – men her, i det hjem, som min fars godhed har givet mig – nu da fornuft og bedre følelser har lært mig at bedømme, såvel den falske stilling, jeg før havde, som den ufuldkommenhed, både i kundskaber og erfaring, som endnu klæber ved mig, kan ikke noget kærere og behageligere hændes mig, end endnu engang at undergive mig fars vejledning i de mange tilfælde, hvor den unge praktiker må anse sig for lykkelig ved at få hjælp af den gamle –"

Over fru Agnetes ansigt strømmede glædestårer, mens brugspatronen, der søgte at tilbageholde den tåre, der ville snige sig ud af hans øjne, sagde: "Nu forstår jeg dig, Carl August! Gud velsigne dig for denne time, den bedste, jeg har oplevet; hvis du bliver længe borte, så skal jeg gerne se herover og passe på i dit sted … og lad os nu se os lidt om i lysthuset – for det er vel ikke andet," tilføjede han smilende.

"Jeg vil heller aldrig betragte det som noget andet," svarede Carl August, mens han førte de lykkelige forældre omkring. "Når jeg får alt i orden, har jeg tænkt, at Lindafors dog under alle omstændigheder bliver det varmeste vinterhjem."

Disse ord manglede kun, for at gøre saligheden fuldkommen, i særdeleshed da Carl August havde lagt vægt på de tre vigtigste ord: "under alle omstændigheder".

Dagen efter denne familiefest, for hvis skyld brugspatronens hjerte blev så rørt, at han ikke kunne få et eneste uvenligt ord over sine læber, afrejste Carl August, og kom snart til Hästholmen, hvor han denne gang logerede sig ind netop samme dag, som majoren og Alma gjorde deres besøg i Rödgafvels grotte.

Fra en tætvokset del af skoven, hvor han på lykke og fromme havde begivet sig hen, havde han set og fulgt dem.

Da han mærkede, at Guldfod blev tilbage, greb han det vistnok meget forvovne og usikre, men dog eneste middel til at underrette Alma om sin ankomst – skrev nogle linjer med blyant og stak det lille sammenrullede stykke papir ind under Guldfods halsbånd.

Fra et andet skjulested afventede han nu deres tilbagekomst. Med højt bankende hjerte og glødende kinder så han, hvorledes Alma opdagede og satte sig i besiddelse af den lille billet.

Med et dybt suk gik han bort, nødsaget til at undvære saligheden ved at se den elskede, for at undgå faren for at blive overrasket.

22

Allerede et langt stykke udenfor porten kom overjægermesteren sin datter og majoren i møde – men forgæves spejdede han efter et glad og muntert udtryk på den tilkommende svigersøns ansigt; det var alvorligere end sædvanligt – og følgen af denne opdagelse måtte gå ud over Alma.

"Det ser ud, som du har været i muntert og behageligt selskab," sagde han, idet han kastede et gnistrende blik på datteren; "jeg undres ikke over, at majoren ikke klemmer på med fastsættelsen af bryllupsdagen; men jeg siger, at jo længere det varer, desto værre bliver det – altså, hvis bror vil, rejser vi på fredag hen for at lade lyse. Vi kunne jo da så smukt holde bryllup på Almas nittenårige fødselsdag."

Ved dette ubelejlige forslag, som ytredes i en tone, der tydeligt viste, at en tøven hos majoren ville blive anset som en fornærmelse, standsede blodet i Almas hjerte. Hvad blev der nu af hendes mod, hvad af den glade længsel, hun så slutningen af denne måned i møde med? I dette øjeblik lige for hendes fars øjne, ville hun, for at undvige den frygtede forklaring, have ønsket, at denne ene måned måtte blive forlænget til tre.

"Jeg takker bror på det hjerteligste for et forslag, der viser, at brors tænkemåde altid er uforandret," svarede majoren, "men jeg ..."

"Hvad nu?" afbrød overjægermesteren, der i sin hidsighed glemte alle høflighedens regler, "hvad skal det betyde, at min tænkemåde ikke er forandret? Det vil sige så meget, som at der

er andre, som har forandret deres – for da – da ... nå! jeg vil ikke sige mere. Nå! jeg håber, at det blot var tilfældigt, at brors ord faldt i en så besynderlig form."

"Det gør mig ondt," ytrede majoren undvigende, "at bror tager mig det så ilde op; min mening var blot, at Alma fik grund til at beklage sig, hvis jeg brød det bestemte løfte, hun har fået af mig. Bror erindrer, at det var et år, regnet fra hendes fødselsdag, som ..."

"Som hun skulle være forlovet! Ja, det husker jeg nok, og al billig fordring kunne vel være opfyldt, om hun ikke bliver brud, førend just på den dag."

"Ikke så ganske, bror! Jeg må holde mit ord nøjagtigt."

Majoren indså vel, at man her måtte bruge den yderste forsigtighed, og i dette øjeblik ønskede han inderligt, at han aldrig havde smigret sig med det falske håb, at ét år skulle tilintetgøre det indtryk, som den fremmede havde gjort på Almas hjerte – ja, inderligt ønskede han, at han havde haft mod nok til med det samme at afstå fra enhver fordring på hende, da han mærkede, at hjertet ikke kunne følge med hånden.

Alma vovede næppe at trække vejret. Med den lille billet hårdt trykket i hånden lyttede hun til sin fars svar, fast besluttet på ikke uden den hårdeste nødvendighed at indblande sig i striden.

Overjægermesteren syntes et øjeblik at overveje, derpå sagde han, idet han trak de buskede øjenbryn så vredt sammen, at Alma måtte se hen på noget andet: "Du skal have din vilje frem, major, og først i dag om en måned taler vi mere om dette. Men da, hvis bror behager, venter jeg dig om morgenen. ... det er fredag – og passer således til at forrette det ærinde, som jeg

ville have udført i overmorgen. Bror har vel intet herimod at indvende?"

"Jeg skal måske indfinde mig før," sagde majoren, der troede, at en forberedelse altid var bedre end en pludselig afgørelse.

"Å nej! nej! Jeg har også min vilje ... vi vil opsætte, som bror har forlangt – og nu ikke et ord – ikke et bogstav mere om den sag, førend den dag, jeg har bestemt."

Ved disse ord løftede overjægermesteren på huen og forsvandt så hurtigt i skoven.

"Og på den dag," sukkede Alma, "var det vel bedre at være under end på jorden. Den fødselsdag kommer jeg vel aldrig til at glemme."

"Stol på mig, mit barn!" sagde majoren, og hans stemme lød faderlig, "har du fået dette råd af mig, så – det må koste, hvad det vil, at skilles fra mit sidste håb – skal du i det mindste blive fri!"

Da de var kommet hjem, ilede Alma, i hvis hånd den lille billet brændte, med i sit kammer at åbne og læse den.

Carl August skrev:

> "Uro, min elskede, har drevet mig herhen en måned før tiden. Men frygt ikke, jeg agter at tage mit ophold i Hjo, og blot nu og da i nogle få timer rejse herover for at være i din nærhed. O, min elskede Alma! med hvilken grænseløs utålmodighed tæller jeg ikke dagene. Hvad din far så gør og siger – bliver du dog befriet fra dette bånd, som et helt år har skilt os fra hinanden. Jeg vover ikke at sige mere – tilstå mig en bøn – kom i aften eller i morgen aften – jeg skal vente dig ved ruinerne i Alvastra – nægter du det, så

ved jeg ikke, hvad jeg er i stand til – jeg kan ikke leve, hvis jeg ikke får dig at se!

Din

Carl August."

Almas kinder brændte som ild; hun gyste for sin elskers djærve forslag – et hemmeligt møde – tænk hvis hendes far skulle få det at vide; men på den anden side, hvad skulle Carl August gøre? Komme hjem til dem, og måske derved foranledige en for tidlig forklaring, en forklaring, som én gang givet af hendes far, måske aldrig kunne forandres.

At opsøge storlodsen, og sende med ham en billet til ham, det frarådede undseelsen hende, den gamle troede jo, at hun var forlovet med majoren, og hvad ville så han tænke og sige om hende – altså ... her svævede Almas tanker i et forfærdeligt kaos; men ved enden blev det dog, at hun bestemte sig til at træffe ham, blot i nogle minutter – ene og alene for at udøve sin magt over Carl August og få ham til at forlade Omberg.

Efter en halv times forløb kom overjægermesteren tilbage i noget bedre humør end han var gået bort i; hvorfor jomfru Neta, hvis højeste glæde i verden var et parti trekantet whist, foreslog herrerne at more sig med dette, og det vandt så meget lettere bifald, som både værten og gæsten følte, at de behøvede jomfru Netas nærværelse for ikke at blive betaget af en vis forstemthed.

En tidlang sad Alma med sit arbejde ved vinduet; men da ingen talte til hende eller syntes at bemærke hendes nærværelse, troede hun, at hun aldrig ville blive mindre savnet end i aften.

Uden at sige et ord om, at hun ville blive længere borte, gik hun ind på sit værelse, hvor hun endnu anvendte nogle sekunder for at overveje, hvad hun skulle gøre.

Kærligheden sejrede dog, og, som Alma i det mindste troede, fornuften også – uden hendes mellemkomst kunne det jo falde Carl August ind ligesom i vinter at spøge under vinduet.

Et sjal kastedes over skuldrene, stråhatten sattes på hovedet, og på et øjeblik lå overjægermesterboligen langt bag hende. Hurtigere end Guldfod selv ville kunne have gjort det ilede hun ned ad vejen til Alvastra.

Under klosterhvælvingens hemmelige skygge slog atter Carl Augusts og Almas hjerter imod hinanden – men hvor blev alle de nyttige råd af, som man på begge sider ville give?

Da klappede det tre gange i et par stærke hænder, som måtte have befundet sig udenfor ruinerne; Carl August bøjede sig hurtigt frem, Alma derimod fløj langt tilbage; der stak et sort hoved op over muren.

"Brændinger forude, hr. patron," hørtes storlodsens stemme.

"Bravo, gamle! Har du af dig selv holdt udkig? Tak, tak, fordi du varskoede os!" svarede Carl August, og idet han endnu engang trykkede Alma til sit bryst, hviskede han: "Jeg forlader dig så tidligt, min elskede, at ingen skal ane, at du har haft selskab; der må være nogle her i nærheden; storlodsen har advaret os."

"Skynd dig, skynd dig for Guds skyld," sagde Alma bange, "og jeg besværger dig, kom ikke igen, førend måneden er forbi; i den tid kan der ikke indtræffe noget, som kan kræve din nærværelse."

"Klar til at vende, patron!" lod atter storlodsens stemme med nogen utålmodighed, "sker det ikke snart, så løber vi på grund."

"Mod, mod, min elskede! Efter faren kommer freden." Carl Augusts smidige skikkelse forsvandt så hurtigt som tanken mellem ruinerne.

Efter en kort tids forløb stak storlodsen atter hovedet frem, vinkede til Alma som endnu stod stille på samme sted, og sagde, da hun nærmede sig: "Nu har den gamle gjort sin pligt som lods, og sejler atter lige frem. Overjægermesterens frakke skimtes mellem træerne; han er snart fremme. Men, lille jomfru Alma, tænk på majoren og gør ikke dette her om igen. Det er ikke altid, at man har en god ven i farvandet."

Alma kunne ikke svare, førend den gamle allerede var gået, og snart så hun ham gå så roligt hen ad vejen som om intet var på færde.

Hver sekund forøgede Almas forskrækkelse; hendes far havde altid haft skarpe øjne, og den omstændighed, at han var fulgt efter hende, beviste, at han havde haft mistanke; tænk om han da virkelig havde set Carl August!

Hun satte sig ved et træ i den fjerneste hvælving og lod, som om hun ikke mærkede, at lette trin lidt efter lidt nærmede sig til hende – men på én gang blev trinnene lydeligere og med et udtryk, som tydeligt røbede overraskelse, stod hendes far foran hende.

"Hvad bestiller du her, pige?" spurgte han vredt, idet han kastede et langt spejdende blik omkring på ruinerne, et blik, som syntes at trænge igennem hver eneste af de gamle stenmasser.

"Jeg sidder her og tænker, lille far!" svarede Alma undvigende.

"Gid Fanden havde sådanne tanker! Jeg tænkte også noget, da jeg tilfældigvis gik ud i forstuen og kom til at se, at du løb ned til de kære ruiner. Men vogt dig for disse tanker; de kunne komme til at stå dig dyrt, og tag dig i agt for herefter at gøre så lange ture, uden i din fars eller kærestes selskab!"

"Far har ikke hidtil forbudt mig det," stammede Alma.

"Så gør jeg det nu, og du ved, om jeg vil lydes eller ej ... gå nu!"

Lykkelig ved for denne pris at være sluppet fra det, ilede Alma i forvejen, og med sammenknebne læber og rynkede øjenbryn, stokken under armen og piben svingende frem og tilbage kom overjægermesteren hurtigt bagefter.

Tid efter anden så han sig tilbage, og mumlede: "Gid Fanden havde den knægt – ham og ingen anden var det, som jeg i eftermiddags så et glimt af oppe i skoven, men giv tid, giv tid – du skal nok få en lang næse!"

Fra denne aften af kom Alma under så streng bevogtning, at hun ikke vovede sig ud af en dør af frygt for at møde Carl August.

Denne havde for længe siden slået sig til ro i Hjo, hvor han hver aften sad ved Vätterns kyst, idet han sørgmodigt betragtede snart det vældige Omberg, i hvis skød hele hans fremtids lykkede hvilede, snart den glinsende rand, som den hellige Birgithes fodsti havde ladet tilbage, og snart i fantasien så, hvorledes de russiske kosakkers skygger på deres sorte heste gled over Vätterns blå spejl.

Således nærmede sig lidt efter lidt den afgørende dag.

23

En tåget himmel, fuld af regn og storm, var den første hilsen, Alma modtog på sin nittenårs fødselsdag.

Ingen fremmede var indbudt i dag; ingen munter larm hørtes i køkkenet – ikke engang tante Netas stemme hørtes i forstuen og på trappen: alt var så- stille, som om denne dag ikke havde haft nogen betydning.

Alma gøs, græd og bad de varmeste bønner, idet hun sukkede: "O, did det dog var aften!"

"Godmorgen, din stakkel!" lød det endelig for døren, og jomfru Neta gik med en lille blomsterkrans på armen hen til sengen.

"Se her," sagde hun, og lagte kransen på tæppet, "tag den, da du ikke vil have nogen bedre, det ville ellers have set smukkere ud, om du havde båret brudekransen, – så havde der også her været en anden lyd i bjælderne."

"Har tante set far i dag?"

"Ja, det tror jeg! Det ringede nylig, så jeg troede, klokkestrengen var gået midt over. Jeg sendte Lise ind, men hun kom straks ud og sagde, at overjægermesteren ville tale med jomfruen selv."

"Og hvorledes så han ud, da tante kom ind?"

"Akkurat ligesom Vorherres eget vejr i dag: storm og regn, torden og lynild – alt sammen på engang."

"Det undrer mig," sagde Alma bævende, "at han var således, straks da han vågnede, da ingen endnu kunne have ærgret

ham."

"Således gik det også mig; men jeg fik snart at vide, hvorfor han var vred – kan du gætte det?"

"Å nej, nej! Jeg kan intet gætte; der var vel ikke glemt noget ved opvartningen i aftes?"

"Meget værre! Da jeg kom ind, sad han oprejst i sengen, og – Gud forlade mig, at jeg siger det – svor og bandede værre end en tyrk, fordi han selv ... kan du forstå det ... *selv* havde glemt at trække sit repetérur op. I fyrre år var det ikke hændt ham, at han havde glemt at trække et eneste ur op i hele huset, og nu selve repetéruret! Siden svor han på, at det var umuligt, han havde ikke kunnet glemme det – men det var ikke truffet op, og så sagde han til sidst, at han nok kunne mærke, at et så fordømt mærkværdigt tilfælde ville betyde så meget som, at mage til den dag, der nu var begyndt, ikke fandtes i fyrre år."

Alma trak tæppet op om halsen: "Kære tante," hviskede hun, "tror du, at det ville være en stor synd, om ... hvis ... jeg blev syg?"

"Hvad mener du, Alma?" spurgte tanten med et gennemtrængende blik.

"O min Gud! Jeg er så bange – jeg kan ikke udholde fars vrede i dag, – om jeg nu blev liggende – om jeg sagde ..."

"Tys! Lad aldrig nogen høre, at du er så stor en kujon. Nej, min lille jomfru, som man reder, så ligger man! Med mit vidende sker ingen kunster!"

"Gud, hvor tante er streng!"

Men Alma sprang hastigt op og greb sin morgenkjole. – "Skulle jeg ikke førend morgenbordet kunne komme til at tale med majoren?"

"Du får hverken talt med majoren eller med nogen anden, før du bliver kaldt ind, og det sker ikke til morgenbordet; for overjægermesteren spiser ene i dag. Derpå venter han majoren – og siden dig – tidsnok kan jeg tro."

"Og imens," klagede Alma, "dør jeg af ængstelse. Ikke at tale med nogen og ikke at rådføre sig med nogen – ak, hvor jeg savner mama; min gode ømme mor, hun havde ikke stødt den stakkels Alma bort med hårdhed, nej, det havde hun ikke!"

"Og gør jeg det da?" spurgte jomfru Neta med noget formildet stemme; "gør jeg ikke endog mere, end jeg kan forsvare, når jeg tier med en sag, som du selv nok ved, skønt du tror, at ingen anden ved den."

"Jeg forstår dig ikke," sagde Alma sagte.

"Ja så! Du forstår ikke, at den gamle klosterruin derhenne har flere øjne, end du regner med? Tag dig i agt! Når jeg kunne tie en hel måned, så kan jeg vel også tie i dag med."

"Tante! ... Tante!" Alma rystede så heftigt, at hun ikke kunne sige et eneste ord mere.

"Nå, så husk dig om! – Det var ingen anden, end Sophie Stupige, som på den anden side havde møde med sin kæreste. Men jeg gav hende et par gamle sko, for at hun skulle holde ren mund."

Nu glødede Almas kinder af undseelsens stærkeste rødme. "Jeg forsikrer tante," sagde hun, og en følelse af opblussende stolthed gav hendes ord kraft og liv, "jeg forsikrer, at jeg endnu den dag i dag skal fortælle far det, og da skal både hun og tante og alle, som får det at vide, indse, at ingen har grund til at blive fornærmet over dette møde."

"Gud bevare's," udbrød jomfru Neta og slog forskrækket hænderne sammen, "så kæphøj du er blevet, mit barn! Tab blot ikke kontenancen, når du kommer ansigt til ansigt med far."

I sit eget værelse sad overjægermesteren ved morgenbordet. Tre gange havde han fæstet servietten i knaphullet og atter taget den ud igen, og jomfru Neta, som selv måtte varte ham op, havde ligeledes tre gange løftet låget af koteletterne og igen lagt det på, da hun så, at tiden endnu ikke var kommet.

Denne tavshed var usædvanlig hos en mand med overjægermesterens snaksomme tunge og udøvede endog på jomfru Netas stærke nerver den virkning, at hun for første gang, siden hun var trådt i overjægermesterens tjeneste, ønskede sig i nogle få timer skilt ved sin forretning dér.

"Vær så god at give mig det!" sagde overjægermesteren til sidst i en så stille, tankefuld og høflig tone, han ikke plejede at bruge, at jomfru Neta for alvor frygtede for hans helbred.

"Vil De ikke have lidt salat til koteletterne?"

"Nej tak!"

"Lidt rødbeder da?"

"Nej tak!"

"Lidt lageagurker måske?"

"Rejs til ..."

Men det blev ikke til mere denne gang; og uden at have smagt en eneste af sine favoritsalater tog overjægermesteren igen servietten ud af knaphullet, lagde den på bordet, rejste sig op, og sagde blot: "Tag det bort!"

Uden at vente på noget yderligere vink gik jomfru Neta ud af døren med bakken, hjerteligt glad over at være kommet bort. Hun havde imidlertid næppe sat den på køkkenbordet, førend klokken igen kaldte hende ind.

"Har majoren spist?"

"Han er just ved det."

"Godt! Hun kan gå!"

"Det skulle undre mig," tænkte vor jomfru, som besad et lams og en engels forenede tålmodighed, "om jeg selv får tid til at få en bid, inden saucen bliver aldeles stiv."

Men næppe kunne hun have overtydet sig om, at koteletterne virkelig var særdeles fortræffelige, førend hendes behagelige beskæftigelse igen afbrødes af den utålmodige klokke, og idet hun bad en lille bøn, som vi dog af agtelse for jomfru Netas gode navn og rygte som god kristen ikke vil gengive, løb hun atter ind.

"Er majoren færdig?"

"Jeg tror det, han gik nylig over gulvet."

"Bring en flaske rhinskvin herind med glas, og lad så sige til majoren, at jeg beder ham at gøre mig den ære at drikke et glas med mig ovenpå morgenmaden."

Jomfru Neta svævede hen mod døren.

"Bliv lidt – har hun været inde hos Alma i dag?"

"Ja, naturligvis."

"Nå?"

Ude af stand til at begribe, hvilket svar der i denne sindsstemning mest ville behage overjægermesteren, indskrænkede jomfru Neta sig til et kort "Hvadbehager?"

"Det er det samme – sørg for, hvad jeg har sagt!"

Da overjægermesteren var ene med sine tanker, gik han med piben i hånden heftigt frem og tilbage.

Stærke sindsbevægelser rasede i hans bryst og stred mægtigt om herredømmet i hans sjæl. – Undertiden fægtede han med piben i det tomme rum, ligesom for at jage noget bort – det var måske de mildere følelser, som han ikke ville kendes ved.

Nogle minutter efter kom jomfru Neta med den nye bakke, og kort derpå majoren – rolig – men noget blegere en sædvanlig.

"Lad os være ene," sagde overjægermesteren med et øjekast til jomfruen.

Herrerne satte sig ved bordet.

Med systematisk langsomhed havde overjægermesteren trukket proppen op – taget lakseglet bort, fyldt glassene og sat flasken tilbage på bakken.

"Nå, bror, vi har i dag en højtidsdag, som jeg kan tænke, ikke er dig så helt ligegyldig."

Overjægermesteren lod ved disse ord sine øjne hvile gennemtrængende på majoren.

"Nej, det er ganske vist, det er jo Almas fødselsdag."

"Ja, rigtigt, og desuden årsdagen efter din og hendes forlovelse ... vi skal vel så drikke din *kærestes* skål!"

"*Almas* skål?" fremstammede majoren med bævende stemme.

"Hvorfor adskille hendes navn fra den titel, som tilkommer hende, hvad, major? Hvad skal det sige? Jeg drikker din *kærestes* skål, og håber, at du ikke vægrer dig ved at besvare den."

"Bror, hør på mig."

"Jeg hører," sagde overjægermesteren, idet han lod hånden, som han havde strakt ud efter glasset, langsomt synke; "jeg

hører – men betænk, hvad du vil sige."

"Jeg har allerede betænkt alt. – Det kan ikke – det *må* ikke være anderledes. – Min ære, min hæder er sat i pant; jeg må løse den – fra og med i dag er Almas bånd løst."

"Å – ærbødige tjener – sikke interessante oplysninger," svarede overjægermesteren, mens blodet i heftige strømninger fo'r ham op til hovedet. "Nå, bror – har du troet, at overjægermester Bruse er en mand, man kan lege med efter forgodtbefindende – nej, således bærer man sig ikke ad – man skal ikke forlange hans datters hånd, for siden at skyde den bort, når man synes for godt – nej, min herre! siger jeg – det skal man ikke gøre, uden at erfare, at man har taget fejl af den mand, man har tilladt sig så grov en fornærmelse imod."

"Bror, bror," sagde majoren med en stemme, hvis dybe hjertelighed noget dæmpede stormen i overjægermesterens bryst, "det er for meget, gør mig ikke offeret tungere, end det er – men hør med tålmodighed på, hvad jeg vil sige: gør det for vort mangeårige venskabs skyld."

"Just derfor burde denne time aldrig have været kommet."

"Den kunne ikke undgås; det er dog min egen skyld – min ene ... Bror husker vel forholdene for et år siden – jeg kan aldrig tilgive mig selv, at jeg da ikke straks bestemt trak mig tilbage – men – o svaghed – svaghed – jeg søgte at indbilde mig selv at Alma snart under nye forhold skulle glemme det, jeg anså for en forbigående feber – nuvel, bror – den time, da jeg forlangte at være ene med Alma – overtalte jeg hende til at indgå forbindelsen med mig for et år – et prøveår – og lod hende ved min ære fuld ret til igen at tage sin frihed tilbage, hvis hun endnu til den tid vedblev at nære den samme følelse. Mit forslag

syntes mig dengang klogt – skønt … skønt," tilføjede han langsomt, "jeg var en dåre, at jeg kunne tro, at en gammel mands ærlige omhu kunne være tilstrækkelig til at opveje det indtryk, som ungdom, skønhed og kærlighed på én gang havde gjort."

"Det var altså leg – blot leg," sagde overjægermesteren langsomt og bittert, "og har min datter, som jeg troede renere end sne, har hun et år – et helt år kunnet lyve for sin far, som dog har elsket hende så varmt – så uendelig højt?"

Ved disse ord blinkede en tåre i hans øje, og et træk af uendelig smerte tegnede sig på hans rynkede pande.

"For Guds skyld," bad majoren med bevæget stemme, "kast ikke din vrede, din sorg på hende – jeg – *jeg* har ledt hende ind i denne vildfarelse; *jeg* har set hendes smerte, hendes modvilje, hendes angst, og – skal jeg sige det, bror … tilgiv, at jeg smerter dig endnu mere – skal jeg sige det lige frem – det var *frygten*, denne forfærdelige følelse, som er så uværdig til at ligge mellem faderens og barnets hjerte, der gav Alma mod til, for en hvilken som helst pris at købe sig fri for sin fars vrede."

"Svaghed var det, elendig, foragtelig, uværdig svaghed," udbrød overjægermesteren, men i hans stemme lå ikke længere denne heftige opbrusen – det var lyden af en susende vind, kuet i sin mest voldsomme fart.

"Bror, det var mig, der overtalte hende – *min* var fejlen."

"Ja, således var det," gentog overjægermesteren, idet han langsomt genvandt sin sædvanlige bestemte fatning, "og det er brors pligt at gøre det onde godt igen."

"Det er just det, jeg af mit ganske hjerte ønsker."

"Ønsk det så, som det passer sig for en mand. Vi vil gøre legen til alvor; hun skal endnu – ja, hun *skal* endnu – blive brors hustru."

"Afstå fra denne forblindelse," bad majoren hjerteligt og varmt, "det er umuligt! Hendes hjerte er uigenkaldeligt bortgivet. Bror kan ikke – vil ikke hendes ulykke."

"Jeg ved bedre, hvad der er hendes lykke og ulykke – bedre, end hun selv ved det. Forlad mig – jeg vil ordne mine tanker, jeg vil tale med hende selv, jeg vil se om hun kan se mig i øjnene."

"Bror! Bror!"

"Bror, bror! Fanden være brors bror – og ikke jeg, nu da du laver sådanne dårekistehistorier; men bliver jeg ikke brors svigerfar i al ære, som jeg hør og bør, så er det forbi, ikke blot med gammelt venskab, men også med den agtelse, jeg har skænket dig ... Gå nu – gå, og lad mig fatte mig!"

Overjægermesteren styrtede et par glas vin ned, gned panden, kastede sig på sofaen, men rejste sig igen, stillede sig midt på gulvet og ventede på sin datters ankomst.

24

Sagte gik døren op. Alma trådte over dørtærsklen.

En gennemsigtig bleghed lå udbredt over hendes kinder, de mod gulvet sænkede øjne tydede på forvirring, men indeholdt tillige den ydmygste bøn om mildhed.

"Kom frem, mit barn," sagde overjægermesteren, ikke varmt, ikke koldt, men i en dyb, nedslået tone.

Alma så op, i hendes øje stod klare tårer; de faldt én efter én ned på faderens hånd, idet hun bøjede sig dybt ned og trykkede den til sine læber.

"Jeg har noget at tale med dig om, min datter; men jeg beder dig, svar ikke som et barn, der hvert øjeblik frygter for riset, men svar som en datter, der taler med sin første, sin bedste ven."

"O far, hvilken godhed," stammede Alma, der overrasket var sunket ned på sine knæ. "Jeg føler, at jeg ikke har fortjent den, jeg føler det."

"Det er jeg også overbevist om," svarede overjægermesteren, idet han løftede hende op, "men hvad der ikke er sket, kan ske; for den ømme, angrende datter har en far altid tilgivelse, for den utaknemmelige ... men du vil ikke længere regnes til disse, lad mig se det, min Alma!"

"Ak, far – jeg ..."

"Nå, nå! Lad mig blive fri for dine suk og ak og oh! Tal tydeligt."

"Det er just det, jeg ønsker, far!"

"Nu vel, for da at gøre en begyndelse; da du indgik din forbindelse med majoren og for mig, din far, erklærede, at du var hans kæreste, hvilket jeg endnu anser dig for, havde du da selv en anden mening?"

"Jeg anså mig ved tvang bundet til ham for et år som hans kæreste; jeg indså snart, at han troede, at denne tvang ville forandres til fri vilje; men det blev ikke således."

"Du svarer nu på mere, end du bliver spurgt om; troede du, at du havde de pligter imod majoren, som en velopdragen pige har mod den, hun indgår en så vigtig forbindelse med?"

"Ja, det forstår sig – majoren havde jo taget et løfte af mig."

"Og dog brød du det …" Overjægermesteren gik hen til sit skrivebord og fremtog den lille urostiftende sten, som han holdt for hendes øjne.

Det var tydeligt, at han havde ventet sig et stort, et lykkeligt resultat af denne handling, at han havde ventet at se Alma i angst og tårer, tiggende om hans tilgivelse; men dette skete ikke.

Alma tog stenen i sin hånd, betragtede de tre elskede bogstaver, og sagde stille og inderligt: "Den kom uden mit vidende, far! Det er sandhed, såvel som at jeg, da jeg et par gange så Carl Augusts skygge i skumringen skimte frem mellem træerne, troede at det var hans genfærd; han kom aldrig frem, talte aldrig til mig."

"Men du," svarede overjægermesteren, og en vis kold spydighed lå nu i hans tone, "du talte desto mere med ham; husker du den nat, Alma, da jeg kom ind og du – men jeg kan næppe tro det … Var du virkelig vågen?"

"Ja, jeg var, kære far, men den ulyksalige frygt, som altid har plaget mig så meget, gjorde, at jeg, da far overraskede mig lod som om jeg sov!"

"Bedre og bedre," sagde overjægermesteren, idet han kneb læberne sammen, og med møje hæmmede udbruddet af sin harme: "Nå da, har du siden set din Adonis, vekslet brev eller haft stævnemøde med ham?"

"Ja, far, men alt sammen kun én gang," svarede Alma, som nu havde taget den faste beslutning ikke at dølge det mindste.

Overjægermesteren gjorde en forfærdelig grimasse. "Jo, du har nydeligt opfyldt dit løfte, du har jo endog forglemt velanstændighedens fordringer."

"Aldrig far! Jeg kunne ikke handle anderledes uden at frygte noget endnu værre." Og simpelt og sandfærdigt berettede Alma Guldfods hemmelige budskab, og det som i billetten bevægede hende til at møde i ruinerne.

"Hvilket jeg formodentlig afbrød?"

"Ja, far, og det inden der endnu var blevet vekslet et ord; men jeg er vis på, at Carl August ikke havde begæret dette møde uden for at advare mig imod endnu engang at forny den svaghed, som jeg så længe har måttet angre. Nu, kære far, tro mig, når jeg helligt forsikrer dig, at det var det eneste møde, det eneste brev der har været tale om, siden jeg gav majoren mit løfte."

"Godt! Lad det nu være, du bilder dig dog vel ikke ind, at det gør den mindste forandring i den plan, jeg har udkastet for din lykke?"

"Jo, far, det håber jeg virkelig, og det så meget mere, som majoren i dag gengav mig min frihed."

"Ville – havde i sinde at gengive dig din frihed," rettede overjægermesteren. "Han gjorde virkelig ganske alvorlige forsøg på det; men det kan vist ikke undre dig, når jeg siger, at jeg ikke er den mand, som tåler spøg i æressager. Han har forlangt dig til kone. Du har erklæret dig tilfreds med at blive det – og således lader jeg ingen romantiske griller forstyrre den bedste plan, jeg endnu har lagt."

"Far!" udbrød Alma, ængstet og forvirret, "det kan ikke være således, især da majoren nu opgiver sit frieri!"

"Det er ikke underligt, når han ser sig således belønnet! Men hvis du, Alma, som jeg for lidt siden, havde set denne hæderlige, redelige og kraftfulde mand, nedbøjet af sorg og bittert savn, misfornøjet med sig selv og hele verden, opgive hele sit håb om glæde, og ligesom en tigger gå fra døren til den himmel, som hans alt for ømme æresfølelse selv har lukket – hvis du havde set det, Alma, hvis du havde hørt, hvor varmt han undskyldte dig, og hvor ømt han bad for dig – kan jeg da tro, at du skulle være et sådant stenhjerte, at du forblev urørt? Det er dog noget ganske andet med mandens dybe, alvorlige og tavse sorg end med ynglingens stormende og let forbigående smerte."

Alma var slået af den øjensynlige bevægelse i faderens stemme; overjægermesteren havde en stor evne til at lægge de dybeste følelser i sin stemme; hans magt over Alma var i dette øjeblik stærkere end nogensinde før; han så det og tilføjede: "Alma! Du gør mig den største sorg, jeg har haft i livet – du lægger din far i graven, hvis du ikke opfylder hans ønske."

"O, far, far! Læg *mig* derned først," bad hun, og brast i en så heftig gråd, at overjægermesteren gøs for den fortvivlelse, der lå

udtrykt i hele hendes væsen. "Lad os hvile der begge – men tilgiv mig! Tilgiv den stakkels Alma! Ellers kan hun hverken leve eller dø."

"Græd ikke således, mit barn; min stakkels lille Alma! Græd dog ikke! Din far er jo dog ingen tyran!" og i en inderlig og lang omfavnelse sluttede faderen sin datter til sit bryst. "Men hør nu grunden til min handlemåde; for i denne time skal der herske fuldkommen tillid mellem Almas og hendes fars hjerte – hør roligt på mig og forstå mig!"

"Jeg hører," hviskede hun, og idet hun satte sig ved sin fars side, lyttede hun med stadig mere og mere spændte følelser på de ord, der strømmede fra hans læber.

"En svag, på legeme og sjæl svag kvinde, Alma, behøver i sit livs vigtigste øjeblikke en ældre, alvorlig ledsager – en ledsager, som netop fordi han ikke mere er ung, finder sig glad, ja lykkelig og henrykt, hvis blot det gode, milde barn, den unge, venlige hustru smiler og leger omkring ham. Du, min Alma, er, om du endog engang imellem ved ualmindelige tilfælde kan tage lidt mod og mandshjerte til dig, dog et sådant svagt væsen. Du er – jeg har sagt, at vi i denne time vil tale åbenhjertigt – ikke rigtigt udstyret: vel rig på legemlig skønhed, ynde og elskværdighed – men middelmådig, mit barn, middelmådig med hensyn til forstandens gaver. Det gør mig ondt at sige dig dette, og jeg ser af rødmen på din kind, at det gør dig ondt at høre det – men sandhed er sandhed! Nu er det min overbevisning, at du ved en forening med vor hæderlige major aldrig vil komme til at savne disse højere evner, men at du derimod, i forening med en anden mand af ulige tænkemåde,

skarpere blik, kort sagt – en mand med dybe og stærke følelser, fantasi og poesi osv. osv. ville komme til at savne dem meget."

Overjægermesteren gjorde et lille ophold, under hvilket han med hånden strøg hen over Almas pande. – Derpå fortsatte han:

"Når hvedebrødsdagene er forbi, mit barn, og med dem den første kærlighedsrus, ser den sidst beskrevne mand efter andre skatte end skønhedens og den barnlige munterheds små yndigheder: han forlanger en mage, der kan fatte, forstå og følge ham, selv tale med ham og underholde ham, når han træt af dagens arbejder vender tilbage til hende. Men når han nu tidsnok med bedrøvelse erfarer, at hun ikke kan det, når hun med hemmelig rædsel ser hans tilbageholdenhed og mærker, at han har gjort opdagelser, som har såret hans kærlighed – hvad så? – lidelse og tung kummer griber hendes sjæl – hun ser, at hun har tabt sin betydning for sin mand, og følelsen af hendes ringhed gør hende nedslået og folkesky, sætter hende ud af stand til at benytte selv de midler til at indtage, naturen har udstyret hende med. Sorgen er en orm, der gnaver på livets blomst. Hun taber sin skønhed, og med den ét af de mægtigste våben, hun ejede; fortvivlelsen herover bidrager til at formindske ynden, godheden og elskværdigheden i hendes væsen – og den unge, skønne, skæmtefulde pige er forvandlet til en grim, misfornøjet og jaloux hustru, som hverken kan gøre sig eller sin mand livet behageligt."

"Far, far!" udbrød Alma, og løftede sit blussende ansigt i vejret, "passer da dette frygtelige billede på mig, er jeg da virkeligt et så dumt, så enfoldigt, så ubehjælpeligt væsen?"

"Ingen af delene, mit barn, du er kun middelmådigt udrustet, og hvis du havde ladet mig fuldende det udkastede billede i ro, ville jeg nu straks have vist dig, at netop de egenskaber, som du er i besiddelse af, ville, hvis du gifter dig med majoren, en rolig, jævn, grundærlig mand, som hele dit liv har båret dig på sine hænder – have udviklet dig til den reneste, mest fuldkomne lykke – en lykke, der aldrig ville være blevet forstyrret, selv uden lidenskaben; med et stille mildt sind, ville han aldrig af dig have begæret, hvad han ikke behøvede, og du ville have forøget antallet af de få vennehulde kvinder, der under udøvelsen af en øm hustrus og mors pligter, omgivet af det bedste jorden ejer: agtelse, kærlighed og velstand, undgå at kende den slags ydmygende fattigdom, som, når man selv har øje for den, åbner den grav, hvori mangen ung kvinde har set sit livs lykke synke ned. – Og nu min Alma, har jeg sagt dig alt; betænk vel, at din far, hvis blik har fulgt dig fra din spæde barndom, dog må kende dig bedre end du kender dig selv – og indse nu, at han ikke kan nære noget varmere ønske på jorden end det, at se dig lykkelig."

Nogle minutter efter at faderen havde hørt op at tale, sad Alma stille – allerede i lang tid havde hendes kind brændt af en mørk purpurfarve, og hendes øje funklet i en stærk og skøn ild. Nu rejste hun sig op og lagde sin hånd i faderens, og sagde roligt – men bestemt:

"Tilgiv mig, far, men jeg ... jeg vover at tro, at der er nogen vildfarelse i det mindste i en del af det, far har ytret."

"Hvad siger du, Alma?" spurgte overjægermesteren, og betragtede hende med forbavselse, "vildfarelse?"

"Ja, far! Jeg har aldrig nogensinde hørt noget om, hvad jeg i dette øjeblik har erfaret; men der er noget i mit bryst, der oprører sig mod fars ord, og overtyder mig om, at dette ikke passer på mig, og nu vil jeg også, hvis far tillader det, sige, af hvad grund forbindelsen med majoren under alle omstændigheder – selv om jeg ikke havde lært Carl August at kende – ville være blevet mig højst modbydelig. Hvis far vil tænke sig en ung kvinde, ikke aldeles middelmådigt udrustet, men fra sin første, spædeste barndom vant til en mekanisk lydighed, som aldrig har givet plads eller tanke om ret eller uret – om nu denne kvinde lidt efter lidt kommer til følelse af, at også hun ejer noget værd, at også hun burde kunne føle, tænke og handle på egen hånd, da bliver hendes første og ivrigste ønske det, at når hun skal skilles fra en far, som hun har elsket så inderligt og varmt, at det ikke må ske, uden for at følge en mand, der ikke blot giver hende klæder og føde, og venligt bærer omsorg for tilfredsstillelsen af hendes små fornøjelser og nykker – men som frem for alt bliver hende det kæreste selskab, uden dog at stå højere over hende, end at de kan mødes på alle de veje, hvor mandens og kvindens følelser bør vandre hånd i hånd."

"Hvor i Herrens navn," udbrød overjægermesteren, idet han rokkede frem og tilbage på stolen, "hvor har du fået alt det fra, pige?"

"Jeg har kun fået det af mit eget hjerte, far! Men hvornår skulle vel far have erfaret, at Alma forstod andet end at lyde, lege og spøge; jeg har jo aldrig før i dag, da far selv brød isen, vovet åbent at udtale mine tanker; men far, giv mig lov til det, og far skal få at se, at jeg ikke er denne unge kvinde, som ikke

med vilje, kraft og fornuft søger at fastholde den mand, jeg har valgt. Skulle jeg endog ved tvang indgå en anden forbindelse, da skulle far lige så vist få at se, at jeg da blot ville finde den mest prosaiske lykke i livet. Jeg blev en sørgende og nedtrykt hustru, som med tungt hjerte opfyldte de pligter, som tvangen pålagde hende, ulykkelig ved sin blinde lydighed."

På overjægermesterens ansigt havde i lang tid voldsomme bevægelser kæmpet; men da Alma sluttede sin tale, sagde han næsten blødt: "Kom i mine arme, mit barn! Således skulle du for længe siden have vist dig – jeg er tilfreds med dig, Alma! Meget tilfreds! Gud ser på viljen; det var dog altid dit vel, jeg havde for øje."

"Og nu ..." stammede Alma, idet hun bøjede sin brændende kind hen til faderens.

"Nu må vi tænke os om, før vi handler; jeg siger efter dette just ikke bestemt Nej, men når man er blevet så gammel som jeg, siger man nødigt farvel – og mindst på en voldsom måde – til en yndlingsidé. Jeg skal forsøge at hitte på en udvej, der kan forsone alle vore følelser. Men nu, mit barn, lad mig nu i ro ... Du har i sandhed overtydet mig om, at du ikke er den, jeg skildrede, og så glad er jeg over at have taget fejl igennem nitten år, at jeg fra nu af giver dig fuld frihed til åbent at ytre din mening i alle anliggender."

"Jeg skal ikke misbruge den, far," sagte hun, idet hun ydmygt kyssede faderens hånd, "for aldrig som nu har jeg følt trangen til ved lydighed og usigelig ømhed at fortjene fars kærlighed."

"Godt, barn, godt – jeg troede min sjæl nok, at der ville komme noget højst besynderligt i dag." – Overjægermesteren

tænkte på repetéruret, som han for første gang i så lang tid havde glemt at trække op.

Og se, hvilke revolutioner i hans rige i løbet af et par timer! Majoren tilintetgør forlovelsen – Alma bortkaster det gamle menneske og bliver et nyt, og han selv oplyses om, at han i nitten år har taget fejl af sin egen datters karakter.

Hen på eftermiddagen havde overjægermesteren, efter at han hele tiden havde været indelukket i sit værelse, en lang, fortrolig samtale med majoren, om hvad vidste ingen. Men da begge igen kom ind, lyste en inderlig fred ud af deres øjne, og samtidig lå der i overjægermesterens mine og blinken med øjnene noget, som forkyndte godt lune og gode forslag.

"Er Alma nu tilfreds?" sagde majoren med en øm og fast stemme, da de om aftenen skiltes ad.

Alma vovede ikke at svare; men hun trykkede majorens hånd på en måde, som forsikrede ham om, at hun var det. Hun så ikke den tåre, der blinkede i hans øje.

25

Morgenen efter, at alt dette var sket i overjægermesterens gård, ankom Carl August, der om natten var sejlet fra Hjo til Omberg, og havde vel omtrent vandret en halv time i kronskoven, da han, idet han søgte at lægge planer for den måde, han om formiddagen agtede at tage fat på overjægermesteren på, ganske uventet befandt sig ansigt til ansigt med denne.

"For Fanden! – til tjeneste, hr. brugspatron! Har Omberg igen æren af Deres besøg?"

"Denne gang," svarede Carl August med et dybt og ærbødigt buk, "gælder besøget næppe bjerget; jeg agtede just at hilse på overjægermesteren efter Deres egen indbydelse."

"Hvad for noget?" udbrød overjægermesteren, idet han heftigt kastede hovedet tilbage og tog piben ud af munden, "det er mere, end jeg ved af. Det kunne være kønt at få at vide, når den indbydelse blev udfærdiget."

"Samme dag, som jeg forrige år havde den lykke at være inviteret til middag; da vi skiltes ad i alleen, behagede det hr. overjægermesteren at ytre: 'Kom igen næste år, så skal alle Paradisets porte stå vidt åbne.'"

"Ja for pokker, nu mindes jeg det; og eftersom jeg nu engang har inviteret Dem, så er det jo rimeligt, at hr. brugspatronen opgør regningen med mig og profiterer af det, skønt egentlig dette ekstra indbrud i Paradiset burde have været straffet med evig forvisning ... Men spøg til side! Jeg vil sige hr. brugspatronen, at denne, naturligvis uventede, føjelighed fra

min side ikke vil sige så meget, som at jeg tager mod herren med åbne arme, og jeg beder Dem i stedet være så god at holde Dem til min datter, skønt jeg igennem majoren – som ikke har sparet nogen ulejlighed for at forhøre sig om brugspatronens forhold – ganske godt ved, at herren er af en agtet slægt, og en rig og hæderlig mand. Altså, kort og godt, jeg tænker på et forslag, som kan gøre det til en mulighed – mærk vel! til en *mulighed* – for hr. brugspatronen ... dog altid til liden glæde for mig ... til ved tilfældets tilskikkelse at blive min svigersøn."

"Alene dette er jo langt over, hvad jeg havde vovet at drømme," svarede Carl August med uforstilt glæde, "og hvor meget skal jeg ikke velsigne dette tilfælde!"

"Det tvivler jeg ingenlunde om; men der kunne måske behøves noget mere end den blotte velsignelse; man vinder ikke for intet en pige som Alma – en pige, min herre, med skønhed, hjerte, godhed og hoved – hoved, min herre! – vær så god at betænke, at sådan en brud ikke findes på landevejen – man skal fortjene hende, man skal ligesom for sin rivals øjne i al tugt og ære tilkæmpe sig besiddelsen af hende under alles bifald."

Carl August fik virkelig en lille forskrækkelse over denne meddelelse, men han holdt sig blot til den ene ting. "*Rival*," gentog han "jeg troede ... jeg vovede at håbe, at jeg siden i går ikke havde nogen sådan."

"Var det tilfældet," gentog overjægermesteren, og inderlig skadefryd spillede i hans øjne, "da beklager jeg, at jeg nødes til at bringe hr. brugspatronen ud af sin vildfarelse, og meddele Dem, at dette på ingen måde er tilfældet – på ingen måde, å nej! å nej! – vor agtværdige major, der altid blindt følger ærens bud, tilbagegav vel Alma hendes løfte, men – det har ikke

afholdt ham fra, i dag på min opfordring at forny sit frieri. Herrerne gælder nu begge to fra i dag af som friere, og skæbnen må, i forening med herrernes dygtighed, afgøre, hvem sejren vil forunde at hjemføre bruden på Omberg."

"Jeg takker Gud og hr. overjægermesterens godhed," svarede Carl August, uvis på, om det, han havde hørt, skulle anses for spøg eller alvor, "at dygtigheden får lige så stor del i denne strids afgørelse, som tilfældet. Det sidste vover jeg ikke mere at anråbe, da det allerede har været mig så gunstigt; men dygtigheden skal jeg opbyde i højeste grad ... når behager hr. overjægermesteren at forunde os nærmere oplysninger?"

"Ja så! – Var disse nyheder ikke gode nok for at slå sig til ro en tid? Men spis til middag hos mig i dag, så kunne vi jo til en begyndelse gøre lidt nærmere bekendtskab med hinanden."

Overjægermesteren førte hånden til huen, og vandrede med piben i munden og stokken under armen hen ad skoven til.

Drømmende blev Carl August tilbage, midt i gætteriernes labyrint, men da han indså umuligheden af at finde ud af det, besluttede han at forkorte længslen efter middagsbesøget med at aflægge sin gamle ven, storlodsen, en visit, for at meddele denne den forandring, den himmelske forandring, som var foregået med hans skæbne.

Alma vidste ingenting; hun erindrede sig, anede, og undrede sig igen over, hvad der ville ske. Hendes far havde på engang et så morsomt, mystisk og skælmsk udseende, og majoren – majoren var ikke, som hun havde ventet, rejst hjem, han syntes tværtimod endnu, eller rettere sagt, på ny, at ville holde sig

opret ved sine gamle forhåbninger. "Jeg begriber det ikke," sagde Alma, "men noget stikker der sikkert under."

"Pynt dig lidt, mit barn!" sagde overjægermesteren, idet han geskæftigt løb ud og ind, "jeg har en gæst til middag."

Nu gik der et lys op, det klareste og mest strålende, for Alma.

Spejlet spurgtes til råds; garderoben vendtes op og ned; skufferne fløj ud og ind – og inden en halv time stod Alma i sin fars værelse, bly og rødmende, og forklaret af den reneste salighed.

"Pige! Guds død og pine!" udbrød overjægermesteren og drejede hende omkring, "min salighed, er du ikke sød i dag! Man ser nok, at en flok amoriner har vartet op ved toilettet," og idet han kyssede hende ømt på hånden, tilføjede han, idet han skælmsk blinkede med de fyrige øjne: "Du ser dog næsten for lykkelig ud!"

"Far! har jeg da ikke grund til det?" svarede Alma, og på hendes ansigt viste sig den klareste og reneste uskyld – "jeg, som aldrig har vidst af andet end af frygt og forvirring, når jeg tænkte på ... på den, far nok ved! Jeg tør nu tænke, tale og være lykkelig, og det lige for fars øjne."

"Det er smukt! Det er ret, min Alma, at din højeste lykke ligger i visheden om din fars bifald; men anse dog ikke alt for afgjort; vi skal prøve den unge mand; bild dig ikke ind, at han får dig alt for let – du har ikke hørt vilkårene endnu."

Alma kunne ikke svare, førend døren åbnede sig, og – o al kærligheds under! Carl August stod på dørtærsklen, luende rød og lige så forvirret som hun selv.

"Nå! Se så! Lad os ikke være så kejtede. Vorherre har jo dog engang før ladet regne manna ned i ørkenen." Med disse ord

modtog overjægermesteren sin gæst, og rakte ham hånden.

Carl August nærmede sig Alma; han var alt for bevæget til at kunne sige noget; men hans øjne må have haft veltalenhed nok; for Alma syntes fuldkommen indtaget af den måde at tolke de følelser, som dog i dette øjeblik intet ord kunne have udtrykt.

"Det er en stille konversation, den," sagde overjægermesteren; men da han just i det samme stak hovedet ud i forstuen, hvor han lod det blive et øjeblik, for at se efter majoren, hviskede Carl August, idet han trykkede et brændende kys på Almas hånd: "Er vel alt dette virkelighed? eller er jeg ikke rigtig ved min samling? Din far ... O Alma! det er dog vel ikke nogen rædsom spøg?"

"Frygt ikke! Det var i går en dag af uendelig betydning: far er besejret! Hvis du vidste, hvad det kostede ham at opgive sit kæreste ønske! Han gjorde det alligevel af kærlighed; men hvorledes eller *hvornår* skal vi ... Men tys! Majoren kommer. Ak, vær venlig imod ham! Du skal se, at han ikke ..."

Nu trak overjægermesteren hovedet tilbage, og lidt efter, da Carl August og majoren meget artigt, men lidt stift, havde hilst på hinanden, kom jomfru Netas lyserøde kappebånd til syne i døren, og det var signalet til middagsmaden.

Om endog begge rivalerne i begyndelsen havde noget ondt ved pludselig at finde sig i hinandens selskab, så havde hønsefrikasséen endnu ikke gjort den første runde omkring bordet, førend overjægermesteren, der i dag rigtig var højtidelig stemt, forjog al disharmoni, og nu talte man let og ugenert om alt det, som værten bragte på bane, indtil en flaske af overjægermesterens "gamle, ægte" tillige med desserten tog plads på bordet. Glassene fyldtes. – Samtalen gik i stå, og ved

hele bordet herskede en fuldkommen stilhed, da overjægermesteren, efter et kort: "Hm, hm," lod sine ord falde som følger:

"Det var min datters fødselsdag i går, og den skulle efter min beregning være blevet noget mere, hvis ikke – men for Fanden, min herre! se dog ikke sådan på mig, jeg bliver nok siddende endda" (disse ord rettedes i forbigående til Carl August, som slog sine øjne ned, mens overjægermesteren fortsatte) – "den skulle være blevet noget mere, hvis ikke pigebarnet havde lagt nogle egenskaber for dagen, som i høj grad frapperede mig ... Nok! jeg besluttede: ingen tvang; men da forbindelsen med bror Kling altid havde været min kæreste tanke, og han desuden har mit løfte, som han ikke engang selv kan løse mig fra, for jeg, mine herrer, tager aldrig et givet løfte tilbage, ikke engang om det skænkes mig – så har jeg nu, i forening med vor ædelmodige ven majoren og med hans samtykke, besluttet at redde min ære på en måde, som i enhver henseende forliger mig med mit løfte til Alma: 'ingen tvang' ... Der var en tid, mine herrer, den berømmelige riddertid, da det ikke ansås for en skam, men tværtimod for en stor ære, ved turnering at kæmpe om en smuk piges hånd. Da jeg selv er begavet med en smule ridderlighed, har denne måde at ende lignende stridigheder altid behaget mig, men da vi nu ikke mere formår at anstille en kampleg, værdig hine gode gamle tider, må vi lade os nøje med efter en mindre målestok, men dog i samme ånd, at afgøre denne strid om min datter Almas hånd."

Overjægermesteren gjorde her et lille ophold, og hans ansigt røbede en tydelig tilfredsstillelse, da han lod sine øjne glide fra Carl August til Alma. Begge sad næsten ubevægelige, mens

jomfru Neta, som skulle skære melonen for, lod kniv og gaffel falde og stirrede på overjægermesteren.

"I dag seks uger, eller den femtende august," vedblev han, "indbyder jeg til Omberg – ikke alene naboer og venner, nær og fjern, men også alle bønderne i egnen, til at overvære, og måske deltage i den store skydefest, som skal anrettes her. – Først kommer den sædvanlige begyndelse; men siden, mine herrer, forandres scenen fra spøg til alvor, da kommer begge rivalernes tur. Den af mine herrer, der træffer det mål, som jeg bestemmer, vinder den højeste belønning, jeg har at byde: min datters hånd!"

Havde Carl August under dette overjægermesterens foredrag været stum, så fik han nu så meget mere liv i sig.

"For Guds skyld, hr. overjægermester," sagde han, "hvad er det for ukristelige ideer, at bortspille sin datter – som ... som – men ak, det er ikke muligt, det er blot spøg –"

"Min herre!" udbrød overjægermesteren, som allerede havde taget glasset, "jeg havde troet, at vi under fælles tilfredshed kunne tømme et glas på vort forehavende – men indvendinger, må jeg sige, var jeg ikke belavet på – og for at tale tydeligt, så beder jeg, at hr. brugspatronen vil behage at sige Ja, eller Nej – jeg giver ingen betænkningstid, når talen er om at vinde min datter; for den som skyer noget middel dertil er hende ikke ... å, nå, din lille gavtyv, lad være at trække således i mit frakkeskøde; det hjælper i alt fald ikke; for jeg kan ikke lide at blive afbrudt i talen ... Altså, den som ikke vil gøre, hvad det så skal være, for at vinde en sådan brud, han er hende ikke værd, det er mit sidste ord."

"Men tænk på, hr. overjægermester, her er spørgsmål om noget mere end at vinde – her gælder det også at tabe."

"Ja, når ikke det ene er, så plejer det andet altid at indtræffe," lo overjægermesteren satirisk. "Men hvad siger du, major? Bliver du ved dit ord?"

"Ja," svarede majoren. "Da brors ømme æresfølelse ikke kan se sagen afgjort på anden måde, så kan det ikke falde mig ind at betænke mig et minut."

"Og du, Alma, hvad siger du?"

"Jeg siger, at jeg med fuldkommen tillid om et lykkeligt udfald overlader mig til fars plan – major Kling er en dygtig skytte, det ved jeg, men jeg tvivler heller ikke på at hr. brugspatron Kemner har betydelig færdighed – jeg stoler på det," tilføjede hun med et blik til Carl August, som fik hans hjerte til at svulme af stolthed og glæde.

"Nu vel, det være da så; jeg vil anvende hele tiden på at skyde, jeg vil skyde fra morgen til aften, og med Guds hjælp og en ung dames gode ønsker vil det nok gå."

"Gid alle og enhver vil holde sine ønsker og forhåbninger hos sig selv," svarede overjægermesteren, "og indtil det viser sig, hvorledes det falder ud, så lad os nu drikke en skål for selve foretagendet, der uden alt praleri ikke ville være opfundet af enhver."

Skålen bifaldtes og blev drukket helt ud.

Nu proponeredes en skål for bruden, dernæst en for begge rivalerne, og til sidst en for den vordende svigerfar – og nu var glæden og munterheden kommet til det punkt, at overjægermesteren med enstemmigt bifald foreslog sin lille drages, sin lille, søde, fortryllende jomfru Netas skål, som den,

egentlig alle anretningens byrder hvilede på, og halvt stødt, halvt smigret, besvarede jomfru Neta i et fuldt glas den hyldest, der var nedlagt for hendes fødder.

Men til sidst sagde overjægermesteren: "Endnu et ord, mine herrer! For at ikke noget skal indvirke forstyrrende på jeres beskæftigelse, foreslår jeg, at I begge to varetager denne hjemme hos jer selv, og at Omberg ikke genser rivalerne, førend dagen for festen, som brugspatronen anmodes om at indbyde sine forældre til, der, som jeg håber, vil gøre mig den ære at indfinde sig."

"Antaget," sagde majoren.

"Jeg også," sagde Carl August, "og med taknemmelighed modtager jeg i mine forældres navn den venlige indbydelse."

"Nu er da mødet hævet," sagde overjægermesteren, idet han skød stolen fra bordet. "Efter kaffen vil vi gå op i skoven for at se på stedet."

Og på denne tur, fik det unge par en gang imellem, men ikke mere, lejlighed til at tilhviske hinanden deres gensidige forhåbninger.

26

"Hvad er der på færde, er der noget i vejen," råbte fru Agnete en morgen tidligt ud af vinduet og nikkede til Blids Kærre, som i det samme som kørende.

Årsagen til denne nye måde at komme frem på for Kærren var, at hun ikke mere sad i Södertorp og spåede kort, men var af fruen blevet antaget til at styre og råde på Rosenlund under Carl Augusts fraværelse.

Kærren ilede op. Fru Agnete gik hende i møde, så at de mødtes i forstuen.

"Nå, kære Margrethe – nå –"

"Kære lille frue – jo jo," og under "nå nå" og "jo jo" og betydningsfulde øjekast kom de endelig ind i dagligstuen.

Fru Agnete beredte sig på at høre et kærlighedseventyr eller en tyvehistorie fra Rosenlund; men hun fik alvorligere tanker, da Kærren sagde: "Kære lille frue, det er ikke ubetydeligheder, jeg kommer med."

"Herre Gud! Forvalteren er dog vel ikke rømt med pengene?"

"Nej, Gud bevares! Men den unge brugspatron er selv kommet hjem i nat."

"Og det siger du så sent!" råbte fru Agnete glædestrålende; "men min Gud! Du ser jo ud, som om der var en ulykke på færde; han er dog vel ikke syg?"

"Nej lille frue, vær nu stille, så skal jeg ærligt og redeligt give besked om alting."

"Gud ske lov, han er da ikke syg!"

Fru Agnete trak vejret dybt og satte sig i sofaen.

"Jeg kan ikke sige, om han er syg eller rask; men noget er der på færde, som jeg nok troede var værd at rejse herover for og give jer et lille nys om, førend han selv kom. Omtrent kl. tolv i nat, da vi just lå i vor bedste søvn, kom der et slag på gangdøren, så det rungede i huset; det var den unge brugspatron; han så ingenlunde forknyt ud, men var tværtimod rigtig munter og glad: 'Er du her, min kære madam Blid, min agtværdige Margrethe!' sagde han; 'det er mor, der har skaffet mig en så god hjælp, og jeg vil heller ikke give slip på den.' – 'Jeg takker hr. brugspatronen!' sagde jeg, 'hvis jeg kan være til nogen nytte, så ...' og så lyste jeg ham op af trappen, hvor han sagde til mig, at han ikke ville have noget at spise, da han var søvnig, men at jeg skulle vække ham klokken seks, da han ville rejse til Lindafors."

Så længe madam Blid fortsatte sin fortælling, sad fru Agnete som en billedstøtte med korslagte arme; men standsede Kærren et øjeblik, fik hun atter liv – "Tal, tal ud, menneske!"

"Jeg havde for længe siden lagt mig, og solen var lige ved at stå op ... men jeg siger forud, fruen skal ikke blive bange; for der skete ingen ulykke denne gang – da lød der et skud oppe fra huset – jeg styrtede op – og der stod da herr Carl August ved det åbne vindue med bøssen i hånden. Han havde skudt, men Gud ske lov blot på en skade eller sådan noget."

"Det var et prøveskud for at se, om han kunne være sikker på hånden til at skyde sig selv," jamrede fru Agnete, "ak, han har haft ulykkelig kærlighed ... Far, far!" råbte hun med sådan heftighed, at brugspatronen kom styrtende ind med den ene arm i slåbrokken: "Rejs øjeblikkelig til Rosenlund. Carl August

har i sinde at ... O, jeg arme ulykkelige mor! Men hvad sagde han da, Margrethe, da du greb ham således på fersk gerning?"

"Han lo ad min forskrækkelse, og sagde: 'Hvad er det for galskaber, du har i hovedet, madam Blid?'"

"Og det samme siger jeg," faldt brugspatronen ind, der havde stået helt betænkelig og ængstelig, mens han pustende havde søgt at finde det andet ærme i slåbrokken, "hvad er det da egentlig for et spektakel? – I Guds navn, hvad blev du da egentlig så bange for, mor?"

"Og der står du nu så rolig og spørger," råbte fru Agnete heftigt, "mens du måske ikke mere har nogen søn, som kan skyde sig en kugle igennem hovedet – har du da aldrig hørt tale om kærlighed før, om ulykkelig kærlighed?"

Nu blev brugspatronens ansigt kridhvidt: "Lad spænde for på øjeblikket!" råbte han til Kærren, og nødtes til at sætte sig ned, da han rystede så stærkt, at hans ben næppe kunne bære ham.

"Behøves ikke, far!" råbte en stærk og glad stemme nede på trappen, hvor såvel brugspatronens ordre som de øvrige nyheder kunne høres: "Madam Blid har gjort blind alarm; men da jeg anede hendes hensigt, har jeg fulgt i hælene ... og nu, elskede forældre!" – her sluttede Carl August både far og mor i sin arme – "har I mig tilbage, så langt fra at have i sinde selv at skille mig ved livet, at jeg hellere vil bede om, at I ikke vil tænke på andet end at ruste jer til bryllupsfærd."

"Men skuddet! skuddet!" råbte fru Agnete glædedrukken, mens brugspatronen forgæves søgte at fremstamme et ord.

"Det var et prøveskud, mor! Jeg skyder både dag og nat – for jeg skal vinde min brud ved skiveskydning."

"Gud forbarme sig for sådan en tosse, far!" udbrød fru Agnete, som knap kunne slippe den genfundne søn af sin favn; og faderen gav efter et par vældige omfavnelser endelig sin forbavselse luft: "En brud ved skiveskydning! Å, det er ikke muligt, kære dreng! Du kunne få hundrede koner bare ved dit navn ..."

"Og dine tyve gårde," faldt fru Agnete leende ind.

"Ja, jeg skulle mene, at man nok kan fri på det grundlag."

"Ja, vist nok, kære far, hvis der var spørgsmål om sædvanlige forhold – men min tilkommende svigerfar ligner ikke folk i almindelighed, han har sine egne, meget besynderlige ideer, som jeg til fulde skal gøre rede for, når jeg først har fået en kop kaffe; eftersom min husholderske er rejst fra mig i dag, er jeg aldeles fastende."

Madam Blid, som altid var den klogeste og den, som bedst kunne give råd, stod nu der lidt forlegen og pillede på forklædet. Det er hårdt at gøre misgreb, når man er vant til at beundres for sin klogskab; men madam Blid fandt det snart under sin værdighed at stå således, og da Carl August just nu ytrede, at han var fastende, tog hun mod til sig, trådte lidt frem og nejede med en lykkelig blanding af munterhed og forlegenhed, og sagde så undskyldende: "For den, som ikke kendte løsningen på denne gåde, var dog et skud midt om natten mistænkeligt nok, hr. brugspatron! ... Men sig nu et venligt ord til Blids Kærre, så at hun ikke behøver at stå her og skamme sig længere."

"Det behøver du ikke, min kære Margrethe," tog fru Agnete hende i forsvar, "du mener det så godt, det ved både jeg og vi allesammen, skønt du gudskelov tog fejl."

"Uden straf slipper hun dog ikke," sagde Carl August, "far siger hermed for bestandig højtideligt kontrakten op om Södertorp, og madam Blid forvises til Rosenlund, hvor måske inden kort tid en ny husmor kan behøve en gammel, erfaren husholderske ..."

"Som skal blive tro som en god nisse," svarede madam Blid og tørrede sine øjne med hjørnet af sit halstørklæde.

Kaffen var på bordet, og Carl August sad lige overfor sofaen, hvor far og mor præsiderede.

"Tal nu engang fornuftigt," sagde brugspatronen, idet fru Agnete rakte ham fidibussen til piben.

Og vidt og bredt berettede nu Carl August om alle sine hændelser på Omberg, beskrev sin elskede, sin rival, men først og fremmest overjægermesteren med alle hans særheder, og til sidst hans aller besynderligste særhed: den, at ville afgøre sin datters skæbne ved en skiveskydning.

"Jeg kan aldrig tro," sagde brugspatronen, der havde hørt sin søns fortælling i tavshed, og kun engang imellem afbrudt ben ved en mistroisk rysten med hovedet – "jeg kan aldrig tro, at man har hørt sådan en historie hverken i fars eller farfars tid." Og dette sagde han med en stemme, der tydeligt nok gav til kende, at man heller ikke havde hørt den tidligere.

"I sandhed," mente fru Agnete, idet hun lagde begge hænder over kors på brystet, "det er virkelig usædvanligt, men det er min faste overbevisning, at hvis du ikke, far, just den aften, da Carl August besluttede rejsen, var kørt til Rosenlund og havde givet ham din velsignelse med på vejen, så var der vist aldrig blevet noget af det; for det er jo da et stort mirakel, som intet

fornuftigt menneske kan begribe, at denne stolte og vrantne gamle mand på bjerget så hastigt stak piben ind."

"Kan nok være," mente brugspatronen, "men jeg kan dog aldrig tro andet, end at den mand har en skrue løs; men havde jeg i min ungdom været i samme stilling som Carl August nu, så skulle han nok have fået lov til at beholde sin datter for mig."

"Nå, det skal far dog ikke sige," faldt Carl August muntert ind, "far har ikke set Alma, deri stikker knuden."

"I alt fald," ytrede fru Agnete, idet hun stolt knejsede med hovedet, "bliver Carl August vidt og bredt omtalt, fra øst til vest, fra nord til syd, og hvis vi rejser derhen ifølge indbydelsen, far! – som jeg mener – så ser jeg allerede i ånden, hvorledes folk vil gabe på os. – 'Se der,' – hedder det – 'der er faderen, den rige brugspatron Kemner fra Södermanland ... fruentimmeret er hans kone, moderen til den unge, smukke mand, som vil vinde sin brud ved et mesterskud.' Ak, hvor romantisk, gamle far! – jeg føler mig helt opløftet ved det, gør jeg."

"Å ja! Vi kan Gud ske lov vise os, som det sømmer sig for folk, der i den grad som vi, ved denne besynderlige anledning vil blive iagttaget," faldt brugspatronen ind, hvis hjerte just var af den beskaffenhed, at fru Agnetes velberegnede ord kunne bære god frugt: "Men det er dog alligevel kedeligt at høre tale om sig allevegne."

"Kedeligt!" gentog fru Agnete, der ret godt vidste, hvilken streng hun nu skulle slå an for at pirre den noget stolte mands opblæste forfængelighed, "ja, det ville det være, hvis Carl Augusts forældre havde været ubetydelige, fattige folk, der ikke kunne træde frem på tilbørlig måde; men med din værdighed,

og jeg kan gerne sige, fornemhed, passer den rolle, som du ved denne fest skal spille, overordentlig godt."

"Hm!" sagde brugspatronen, idet han med et velbehageligt smil strøg sig om hagen: "Hvis Carl August vil give mig sit æresord på, at han ikke vil skyde fejl, så vil jeg i Guds navn gøre den rejse; men det siger jeg forud: jeg vil ikke være far til en udlét rival."

"Å, far spøger; kan noget menneske sætte sin ære i pant for at træffe rigtigt, og det, når han ikke engang ved, hvad mål han skal skyde til? Alt hvad jeg kan love ved min ære og kærlighed er, at jeg, hvis afstanden ikke bliver beregnet over mulighedens grænser, skal bevise, at jeg har gjort alt, hvad en ærlig skytte kan gøre for at erhverve sig en færdighed, som, enden blive nu, hvorledes den vil, ikke skal kunne miskendes af nogen."

"Jeg får vel være fornøjet med det," sagde brugspatronen, og med et håndslag var rejsen besluttet.

Fra denne dag blev der et nyt, virksomt liv på Lindafors. Mens Carl August hjemme på Rosenlund så godt som udelukkende tilbragte dagene med at skyde snart på stående, snart på bevægeligt mål, hvorved som oftest de gamle, elskede lokkefugle, der kastedes hist og her i trætoppene, fik de svulmende bryster sønderskudte i laser, udrustede faderen og moderen sig til turen, der, i henseende til de udvalgte klædedragter skulle prange med større glans end nogen enten i fars eller farfars tid.

27

"Jeg sværger!" sagde jomfru Neta, da hun dagen før det store gilde på Omberg stod i køkkenet, omgivet af en hel armé af gryder, pander og kasseroller: "Jeg sværger, så sandt jeg er ærlig, at jeg bliver tosset, hvis overjægermesteren ikke går ud af køkkenet og gør sit spektakel på andre steder. Skrig på jægere, piger, drenge, hjorte, hunde, får og fæ, så meget overjægermesteren lyster; men vær så god og lad være at skrige på mig. Jeg kender nok min skyldighed."

"Gid pokker havde sådan en arrig drage," mumlede overjægermesteren; "men giv tid, giv tid ..."

Så meget om "dagen forud."

Vi nævner aldrig et ord om den mageløse pyntelighed, den fuldkomne elegance i tale og manerer, hvormed overjægermesteren samme aften forbavsede brugspatron Kemner, der troede at se et menneske, der var halvt galning, halvt bjørn, uden at tale om de små fortræffelige, morsomme indfald, ved hvilke han fængslede og undertvang fru Agnete, der havde bestemt at være usigelig stolt; men blev usigelig elskværdig; uden at tale om Almas og Carl Augusts hemmelige, men udtryksfulde øjekast, eller om brugspatronens og hans kones gensidige henrykkelse over den unge brud. Heller ikke om majoren vil vi tale; for han havde klogeligt foretrukket at blive hjemme hos sig selv til næste dag.

Næste dag ... om den drejede sig hele selskabets tanker – og den vil vi nu vende os til.

28

Den 18. august var kommet.

Næppe havde de første solstråler begyndt at farve Ombergs tag purpurrødt, førend overjægermesteren med nogle raske bønderdrenge allerede var i fuldt arbejde på den fri plads nedenfor bjergets øverste afdeling.

I en halvkreds sås bænke opstillet for damerne, og bagved dem var en slags stående parterre for herrerne. Ikke en eneste anvendelig plads, hvorfra man kunne se målet, havde undgået overjægermesteren opfinderiske hoved; ja selv højt oppe i træerne anbragtes bænke til dem, som var dristige nok til at betjene sig af sådanne luftige bekvemmeligheder.

Midt for halvkredsen, længst borte henimod den kant, hvor vejen løber ned mod de elleve bøge, var det bestemte mål, overjægermesteren med stor iver arbejdede på både i tanke og handling.

Omkring et af disse mål, netop det, som skulle afgøre den vidt og bredt omtalte friertvist, oprejstes et let bræddeskur, der var indrettet således, at når en jernlænke øverst oppe i toppen løsnedes, samtlige brædder da på engang faldt ned, og lod målet frit ...

Madklokken ringede allerede 8, og endelig var alle tilberedelser til ende.

Da hævede overjægermesteren sine øjne, og overså med stor glæde hele sit værk. I ypperligt humør gik han hjem for at "hviske" med sin lille fortryllende drage, og derefter hilste han

såvel på de allerede ankomne som på de ventede gæster, der skulle spise frokost før festen i et i gården opslået telt.

Henimod kl. 9 sås skarer af folk strømme op ad bjerget fra alle sider, og en mængde både gled hen over Vättern på kryds og på tværs fra forskellige kanter.

Inden længe vrimlede skoven af festligt klædte bønderdrenge, ditto piger og jomfruer, gamle koner og mænd, imellem hvilke ligesom en blomst i kålhaven hist og her en uniformsfrakke eller en med bånd prydet hat stak frem.

Snart var alle ledige pladser med undtagelse af dem, overjægermesteren havde bestemt for sine gæster, således optaget, at de ved halvkredsen posterede skildvagters håndfasthed ofte nok sattes på en temmelig hård prøve.

Alle træer gyngede af drenge, der med voldsomme hurraråb istemte den almindelige latter, når en rådden gren gav efter for den opklavrende masse, og de unge poder skarevis faldt ned på dem, som stod nedenunder.

"Tror du," sagde en västergötisk bonde efter dyb grunden til sin nabo, idet han pegede på en line, der var udspændt mellem to træer: "Tror du, at den der henne er gjort for komedianter?"

"Ja vist; men meningen er vel, at man skal skyde på dem, når de komme midt på, ka' jeg tro."

"Men de må da have god betaling for det," mente den første, og så usædvanligt dybsindig ud: "For det kunne dog hændes, at no'en kunne træffe dem."

"Å nej, vist ikke," svarede den anden: "Så'en folk er så hurti'e i at ven'e sig, at de smutter under som laksørreder, og desuden ka' de forblinde øjnene på folk."

Linen, som gav anledning til disse hæderlige mænds anmærkninger, var som sagt spændt ud mellem to træer, ti eller tolv alen oppe. En lille træfugl, der hang på en ring, så at den kunne bevæge sig frem og tilbage, var fæstet på den ene ende, og hensigten med dette var, at skytten skulle træffe fuglen, når den ved en snor rykkedes til den anden ende af linen, hvilket gik så hurtigt, som lynet, hvorfor der krævedes et lige så hurtigt øje som en øvet og sikker hånd for at træffe det således flyvende mål.

Som tiden skred frem, forøgedes trængslen og utålmodigheden, og da, foruden det man selv havde taget med sig, overjægermesteren havde ladet et par tønder øl bringe derhen, blev munterheden snart mere og mere støjende.

"Nej, se på Erik i Fåglås," råbte man fra alle kanter, da en gammel bonde kom vrikkende frem i en takt, der tilstrækkeligt viste, at han var salig: "Mon han også har i sinde at skyde, skønt han vel nu snart i tyve år har været så fuld, at han ikke har kunnet set en flue på væggen?"

"I går som i dag, og i dag som i morgen," lallede Erik, uden at bryde sig om de stikpiller, der tilligemed grankviste fra drengene haglede ned over ham. Det eneste, han gjorde, var, at han, da han syntes det gik for vidt, rystede sig, og strakte bøssepiben med en betænkelig mine hen imod urostifterne, et middel der straks bevirkede stilstand, så meget mere, som man vidste, at Erik i den tilstand, han var, ikke så nøje kunne mærke, om han trykkede af eller ej.

Pludselig afbrødes støjen og larmen af et muntert kor af jægerhorn, og på vejen til overjægermesterboligen så man mellem træerne et smukt tog af herrer og damer, der lidt efter

lidt nærmede sig til halvcirklen, hvis forreste bænke, i særdeleshed den første, var lidt ophøjede og rigt beklædte med løv og duftende blomster.

Allerforrest, næst efter musikken, kom overjægermesteren, der førte sin datter ved hånden. Almas skønhed var mere henrivende og indtagende end nogensinde før. – Uroen over at være genstand for så manges blikke farvede hendes kinder purpurrøde. – Det bly udtryk i hendes ansigt var blandet med en munter, barnlig glæde, og hele hendes væsen forrådte denne lette, luftige elasticitet, der udbreder en så fortryllende ynde over skønheden.

Hendes dragt udmærkede sig blot ved den smag, den var valgt med. En hvid flors kjole omflagret af et violet sjal sluttede sig til de fine former. I øvrigt viste hendes toilette, med undtagelse af en lille blomsterkrans, der hvilede på hendes hoved, ingen prydelser til skue.

Overjægermesteren, der i hele sit væsen iagttog en påfaldende værdighed, gav Alma ved en håndbevægelse til kende, at hun skulle sætte sig midt på den første bænk, og ved siden af hende placeredes fru Agnete og nogle damer, der var i familie med majoren.

Da det øvrige selskab havde taget plads og flere grupper af herrer, blandt hvilke de to rivaler var, havde stillet sig ved siden af bænkene, steg overjægermesteren frem på plænen, hvorpå pludselig hele mængden blev stille.

Det var bestemt, at folkefornøjelserne – skydningen efter mål og den lille træfugl – skulle gå forud for den egentlige, højtidelige handling, og den fornemste pris blandt flere mindre, såsom krudthorn, haglpunge, jagttasker og deslige, var

en lille sølvpokal, som overjægermesteren netop havde ladet forarbejde i denne anledning.

Men i hele selskabet var der dog ingen, som ikke ønskede, at denne *lille* skydning snart var forbi, for så meget tidligere at blive vidne til den *store*, for hvilken den skønneste hånd og det reneste hjerte i Östergötland var udsat som pris.

Damerne hviskede en enstemmig, hjertelig lykønskning til den unge, smukke fremmede, der fuldkomment havde vundet deres bifald. Men herrerne – heldigvis hørte den glædedrukne fru Agnete kun de første – herrerne – med undtagelse af dem, der stod brugspatronen, som i dag havde et fornemt udseende, nærmest, sagde: "Pokker skulle tage majoren, hvis han lader en sådan perle føres ud af Östergötland!"

Men se – støttet mod en eg stod også en varm deltager: den gamle storlods, der håbede, "fast i troen," at Vorherre nok ville hjælpe den trofaste kærlighed.

Et kraftigt stød i jægerhornet fik nu alle de adspredte tanker til at samle sig.

Overjægermesteren trak et stykke papir frem og oplæste med høj stemme følgende regler:

"§1: Nu er timen til målskydningen kommet. Enhver fribåren svensk mand haver da lov til at deltage i væddestriden.

§2. Ingen må bruge trolddom eller anvende frikugler eller signet gevær.

§3. Forulemper nogen med ord eller handling den, der har vundet prisen, og sker det af had eller avind, da skal han være udelukket fra skiveskydningen. Gør han det med våben, da må lensmanden tage sig af det.

§4. Dersom én eller flere kvinder" – her vendte overjægermesteren sig med et dybt buk til halvkredsen – "med gode eller onde øjne følger særskilt nogen af de stridende, da må den, der herudi haver gjort sig skyldig, drages for samvittighedens domstol."

Og i samme åndedrag oplæste han endnu nogle såkaldte "regler".

Så snart der var givet signal til skydningens begyndelse, meldte sig ikke færre end tolv prætendenter til sølvpokalen, der nu fremvistes og vandt almindeligt bifald.

Den første, der skulle bekrige træfuglen – da de ubetydelige målskydninger var endt – var en ung soldat af de östergötlandske grenaderer.

Han fremtrådte med en stolt gang og militær holdning, og hans ansigt røbede så stor en selvtillid, som om han allerede havde holdt pokalen i sin hånd.

Da han var kommet hen til sin plads foran midten af kredsen, standsede han og så sig omkring, ligesom han ville glæde sit øje ved synet af de smukke damer. Derpå løftede han i militært tempo geværet til kinden, og stod ubevægelig og ventede på, at overjægermesteren skulle give tegn til at lade fuglen flyve.

Tegnet blev givet – skuddet faldt – men fuglen hang i god behold ved den anden ende af linen.

Uden at forandre en mine gjorde grenaderen "omkring" og "gevær på skulder", og gik bort lige så stolt, som han var kommet, uden i mindste måde at lade sig afficere af de spottegloser, drengene lod regne ned over ham. I hans øje lå der

dog noget, der afholdt dem fra at regalere ham med nogle af de grankogler, de havde hænder og lommer fulde af.

Nu trådte en ung bondeknøs med et pynteligt buk for damerne hen på pladsen – men han havde ikke bedre held end grenaderen, tværtimod – hans kluntede aftræden fra scenen forbitredes i højeste grad ved den tøjlesløshed, hvormed tilskuerne nu lod deres bombardement rase.

Det er tungt at skulle fortælle, hvad der nu skete: at alle de øvrige deltagere havde samme vanskæbne, så at pokalen, da den tolvte trådte frem, endnu befandt sig i Almas hånd – hvor den forblev.

Allerede begyndte overjægermesteren at tro, at man nu skulle begynde forfra igen, da en bonde ganske roligt kom gående frem, støttende sig på sin bøsse.

"I går som i dag, og i dag som i morgen," gentog spøgefuldt drengene efter Erik: "Hurra for Erik!"

"Ja, i går som i dag, og i dag som i morgen," svarede denne og bad om det måtte være ham tilladt at prøve sin lykke, hvilket overjægermesteren leende tillod ham.

Men nu regnede der fra alle kanter så mange spottegloser og stikpiller ned, at hvis ikke Eriks lune forud havde været stemt til en stoisk rolighed, ville han vist være blevet aldeles fortumlet.

Overjægermesteren gav nu tegnet, og næsten uden at lægge an fyrede Erik geværet af og – splintret faldt fuglen ned fra tovet.

Forbavselse og studsen fulgte nu på latteren og spotten. Men Erik stod rolig og ubevægelig, som om han ikke havde været i stand til at begribe, hvorfor man gjorde så meget væsen af en sådan ubetydelighed.

Og således ville han være blevet stående længe, med munden over bøssepiben, hvis ikke overjægermesteren havde taget ham ved armen og ført ham hen til Alma, af hvis hånd han under de dybeste buk og skraben modtog pokalen.

"Men hvorledes var det dog muligt, at du, din gamle gavtyv, kunne se en så lille fugl?" sagde overjægermesteren.

"Én?" svarede Erik, og så med forundring på overjægermesteren, "der var da i det mindste en halv snes, og jeg holdt midt på flokken."

"Ja så, ja så!" sagde overjægermesteren, idet han kastede et blik omkring på de leende tilskuere: "Det forklarer sagen, mine herskaber."

Imidlertid gik Erik bort med den misundte sølvpokal, idet han nynnede sin gamle vise: "I går som i dag, og i dag som i morgen."

Men overjægermesteren vendte sig med forandret udseende og højtidelig alvor til selskabet, og sagde: "Legen er forbi, – nu til den egentlige kamp, mine herrer!" og hans blik søgte den plads, hvor majoren og Carl August befandt sig.

Det var, som om et elektrisk sted berørte hele forsamlingen. Dog var der nogle for hvem det blev så mægtigt, at man behøvede *eau de luce*, ja endog Hoffmannsdråber. Blandt disse få var fru Agnete ikke den, der behøvede det mindste, og Gud ved, hvad brugspatronen gjorde – han nøjedes imidlertid med at puste og stønne bag sit store silkelommetørklæde, samt nu og da kaste et blik på Carl August, som om han ville sige: "Det er forbi, både med mig og min anseelse, hvis du nu lader mig stå her og ærgre mig sort, mens den anden gavtyv triumferer og tager bruden bort lige for næsen af os."

Om Carl August kan man blot sige, at han *syntes* at være rolig. En lille tvivl om pålideligheden af dette skin røbede sig dog ved rødmen, som kom og gik på hans kinder, ligesom af de skiftevis vemodige og tillidsfulde øjekast, han nu og da sendte Alma, på hvis ansigt roserne, alt eftersom den afgørende stund nærmede sig, forvandlede sig til liljer.

Ikke et øjeblik var Alma ængstet af tvivl med hensyn til hendes fars beslutning. Hun var overbevist om, at Carl August skulle blive hendes brudgom – men hun følte også, hvor ydmyget *han* ville blive ved, hvis han ikke traf målet, at modtage hende ligesom en gave af majoren. *Derfor* frygtede og bævede Alma; for uden en fuldstændig sejr for Carl August ville dog højtidsglæden blive forstyrret, hvorledes det da end så siden ville gå.

Majoren stod med korslagte arme og syntes snarere at være tilskuer end deltager i dagens skuespil.

Overjægermesterens ansigt havde antaget en så forbavsende rolighed, at ingen var i stand til at optage den mindste bevægelse hos ham. Hele hans opmærksomhed syntes at være rettet på det langt borte opstillede, tilhyllede mål.

Afstanden måltes og pludselig styrtede bræddeskuret ned ved et vældigt stød i jagthornet – og se; der stod nu, på et højt fodstykke, en lille velpostret kærlighedsgud med flagrende papirsvinger – ja, den allermest bizarre kærlighedsgud, som endnu har regnet sig i slægt med Gud Amor selv.

Vidt og bredt lød overjægermesterens mægtige bud, at den af de to friere, som på halvfjerds skridts afstand traf guden i det venstre øje, til løn for denne bedrift skulle vinde hans datter Almas hånd.

Der blev en så stor stilhed mellem de siddende, stående og hængende tilskuere, at ikke en lyd hørtes, ikke en bevægelse mærkedes.

Af sin far modtog Alma to lodder, og så heftigt rystede hendes lille hånd, at hun næppe formåede at fastholde de små papirsstrimler. – Majoren og Carl August trak hver sin – og majoren skulle skyde først.

"Alt i orden!" sagde overjægermesteren.

Med faste, sikre skridt trådte majoren frem, undersøgte nøje fængkrudtet på bøssen, lagde langsomt an og sigtede længe, måske var netop dette mindre fordelagtigt; for skønt han udviste stor kulde, kunne dog en opmærksom iagttager have opdaget, at hånden begyndte at ryste. – Skuddet gik af og Amor var truffet – i øjet – men i det *højre*.

Iskoldt, uden mindste tegn på sindsbevægelse var i dette øjeblik majorens ansigt – han pustede i mundingen af bøssepiben, slog roligt fængpanden til side og nedfældede hanen, og vendte stiltiende tilbage til sin plads med en mine, der i lige høj grad forbød trøst og beklagelse.

Overjægermesteren rykkede et par gange i sine bakkenbarter – med undtagelse af dette så man ingen bevægelse hos ham.

Og nu vekslede Carl August og Alma et blik, så langt, så inderligt og dybt, som om det havde været det sidste. *Hendes* kind var bleg, *hans* blussende rød – og med hurtige skridt ilede han frem til den bestemte plads.

Atter en dyb tavshed … Alma hørte sit eget hjerte banke …

Uden at sigte længe lagde Carl August an, noget højere end målet – og, idet han sænkede bøssen, trykkede han af, just da piben var i retning med det bestemte punkt.

I det samme hørtes et svagt skrig – det var et glædesskrig, som Alma ikke kunne tilbageholde. – Det venstre øje var forsvundet og kærlighedsguden var nu helt og holdent blind.

Et rungende hurra, tre gange gentaget, gav genlyd i Ombergs skovrige dale.

Som sejrherre lå Carl August ved sin bruds fødder.

Umiddelbart i samme øjeblik lod brugspatron Kemner det skjulende lommetørklæde falde fra ansigtet og modtog med nedladende artighed de omkringståendes lykønskninger, mens hans hånd, efter at have famlet rundt i den ene lomme, trak en velspækket pengepung op, af hvilken den rige mand, stolt som far og farfars far med kongelig rundhed udstrøede småpenge til folket.

Men lad os nu betragte overjægermesteren, da han i hele forsamlingens nærværelse lægger Almas hånd i Carl Augusts; lad os høre, hvorledes han med bevæget, men klar stemme siger: "Denne unge mand har tilkæmpet sig min datters hånd på den måde, jeg har foreskrevet til at afgøre mit vanskelige valg mellem disse to fortræffelige og agtværdige mænd – jeg skænker ham altså af et godt og varmt hjerte det bedste – det dyrebareste, jeg ejer – leve de forlovede –"

Og atter genlød et trefoldigt hurra, i hvilket hornenes mægtige klang og knaldende champagnepropper istemte.

For ikke at forstyrre effekten fortav overjægermesteren den omstændighed, at Carl August, som Alma rigtigt havde gættet, i alle tilfælde ville være blevet hendes brudgom – det var nemlig aftalt imellem overjægermesteren og majoren, at hvis den sidste havde vundet, skulle han højmodigt have afstået fra prisen og netop til dette tilfælde, som overjægermesteren, da

han kendte majorens duelighed, bestemt troede måtte indtræffe, havde han haft en lang pyntelig tale i beredskab. – Nu da Carl August havde vist sig som sejrherre, sagde han kun et par hjertelige ord, i det hele taget ret godt fornøjet med, at, da Carl August under alle omstændigheder dog skulle blive hans svigersøn, folket havde fået at se, at han selv var mand for at sejre i kampen for sin brud.

"Vi," hviskede overjægermesteren majoren i øret, "vi holder dog fast ved vort gamle venskab," – hvortil majoren svarede: "Ja, i al evighed, bror."

Med den blinde kærlighedsgud i spidsen, "den mest lykkebringende af alle lokkefugle", som fru Agnete ytrede, brød nu selskabet op og gik nedad mod overjægermesterboligen, hvor et prægtigt måltid, bal og fyrværkeri endte festen.

Først da fru Agnete var blevet anmodet om at åbne den store menuet – fru Agnete, som ikke kunne lade være at se på den elskede, glædesdrukne søn og den henrivende brud, og da brugspatronen havde sat sig ned ved det lokkende spillebord, mens mængden af de glade gæster havde spredt sig i alle retninger af skoven, hvor nu de i hundredvis antændte risknipper dannede det skønneste fyrværkeri, først da fik det elskende par lejlighed til uforstyrret at overlade sig til sig selv, og fra den larmende sværm sneg de sig op til højen; dér, i Almas lille grotte sad de snart hånd i hånd, skuende ømt ind i hinandens øjne og hen over Vätterns mørkeblå flade, over hvilken himlen havde udbredt sit stjernesmykkede bryllupstelt.

Som de nu sad der, salige i beskuelsen af hinanden, trykkedes de ind til et varmt og ømt hjerte. Overjægermesteren havde opsøgt sine børn for, uset af fremmede øjne, af sine

overstrømmende følelsers dyb at velsigne dem netop der, hvor han engang havde adskilt dem.

Og natten skred frem over Ombergs sommervarme lunde.

Endnu sværmede gæsterne om i skoven. Fra det sted, hvor skiveskydningen havde stået, og hvor storlodsen glad blandt de glade havde påtaget sig at være vært for dem, der ikke kunne rummes i herskabsboligen, lød lystige sange og skingrende skåler, som oftest ledsagede af far Eriks "i går som i dag og i dag som i morgen". Hist og her blussede ilden op og kastede sit lysende skær på løvet.

Inde i salen syntes glæden at være på det højeste, rungende vivatråb genlød vidt og bredt. I den store sal sås en broget kreds og inde i den noget ophøjet: det var overjægermesteren, som løftedes i vejret på sin svigersøns og sine gæsters arme.

"Leve overjægermesteren, den første, den bedste, den gladeste vært – hurra, hurra!"

"Lav mig komme ned, I gavtyve! ... I brækker arme og ben af mig! ... Se så, se så!"

"Hurra, hurra! Leve vor vært! Leve overjægermesteren på Omberg!"

Og atter ilede den glade kreds omkring.

Om "Bruden på Omberg"

Forfatter: Emilie Flygare-Carlén (1807-1892).
Org.udgave: *Bruden paa Omberg*. L. Gust. Rylander, Stockholm 1845.
Denne udgave baseret på: *Bruden på Omberg. Roman af Emilie Carlén*. Føljeton i Flyveposten 3. april – 5. maj 1846.
Oversætter: Ikke kendt.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter Jenny Nyström (1854-1946): Forside til *Bruden på Omberg*, Åhlen & Åkerlunds Förlag, Göteborg–Stockholm 1914.

ISBN 978-87-7979-936-3
1. ebogsudgave

© 2023 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk